

ЗВЯЗДА

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка падпісаў Указ № 1 «Аб аб'яўленні 2021 года годам народнага адзінства». Дадзенае рашэнне прынята ў мэтах кансалідацыі грамадства, згуртавання беларускага народа на аснове ідэй суверэнітэту і незалежнасці краіны.

Згодна з Указам, Савет Міністраў сумесна з аблвыканкамамі і Мінскім гарвыканкам павінен распрацаваць і зацвердзіць рэспубліканскі план мерапрыемстваў па правядзенні года народнага адзінства, а таксама забяспечыць каардынацыю дзейнасці дзяржаўных органаў, іншых арганізацый па выкананні гэтага плана.

Прэс-служба Прэзідэнта
Рэспублікі Беларусь

2021-ы — год народнага адзінства

Навагодні зварот Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнкі да беларускага народа

Дарагія суайчыннікі і госці Беларусі!
Час няўмольна набліжае нас да апошніх імгненняў высокаснага 2020 года. Нас хвалюе, які ён быў і што нас чакае ў будучым.

Адыходзячы год быў яркі і своеасаблівы. Ён прымусіў беларусаў шукаць адказы на спрадвечныя пытанні: «Хто мы?», «Што будзе з намі, нашымі дзецьмі?», «Куды мы ідзем?» і «Чаго мы хочам?».

Мы асабліва востра ўсвядомілі, што маем і што можам страціць, прытым — незваротна.

Год аб'яднаў чалавецтва клопатам пра здароўе. А Гасподзь паказаў нам наша месца ў гэтым свеце і папярэдзіў аб адказнасці за гармонію з прыродай.

Дзякуючы неймаверным намаганням дзяржавы мы выстаялі і атрымалі ўпэўненасць у заўтрашнім дні. А галоўнае — не пакінулі дзяцей без будучыні!

Словам, нам патрэбны быў гэты год, каб зразумець, хто ёсць хто, каб па-сапраўднаму ацаніць зробленае і ўбачыць, што мы нацыя, здольная выжыць у гэтым бурлівым свеце толькі тады, калі мы адзіныя, калі мы разам.

Наша апора — багаты гістарычны вопыт. Мы — нашчадкі вялікіх пакаленняў беларусаў, якіх лёс на працягу тысячы гадоў ламаў і неаднаразова выпрабавваў на трываласць. Але яны мужна і смела стваралі сваю будучыню. І ніколі не страчвалі сувязь з роднай зямлёй. Яна — наша ўсё. Без яе мы не будзем народам.

Трылогія «Малой радзімы», якую мы завяршылі ў 2020-м, яшчэ раз дала магчымасць зразумець, што толькі ў роднай зямлі крыніца нашых сіл. Гэтыя сілы дапамагаюць нам дасягаць намечаных мэт. І, падводзячы

Фота БелТА

вынікі чарговай пяцігодкі, мы бачым: нам ёсць чым ганарыцца.

Беларусь стала ядзернай дзяржавай, зрабіла крок у космас, асвоіла вытворчасць легкавых аўтамабіляў і электрамабіляў, стварыла біятэхналагічную карпарацыю, асвоіла ракетную вытворчасць, развіла ІТ.

Але самае галоўнае — мы захавалі харчовую бяспеку. І ў той час, калі людзі ў багатых краінах выстраіліся ў кіламетровы чэрці за кавалкам хлеба, нашы сяляне забяспечылі беларусаў неабходнымі прадуктамі харчавання.

Людзі ў пагонах папярэдзілі нашых непрыяцеляў: абарона дзяржавы, грамадская бяспека будуць забяспечаны рашуча і без ваганняў!

Людзі ў белых халатах паказалі свой прафесіяналізм у барацьбе з цяжкімі хваробамі.

Сапраўдныя ўзровень беларускай адукацыі.

Вучоныя і інжынеры Беларусі стварылі ўнікальныя ўзоры ў машынабудаванні, хіміі, нафтахіміі.

Гэта значыць, мы не застылі на месцы. Змяніўся свет, змяніліся і мы. Нашы перамены — гэта разлічаная і прадуманая эвалюцыя.

Вы ведаеце, некаторыя з нас, сутыкнуўшыся з выклікамі высокаснага года, хочуць вярнуцца ў Беларусь, якой яна была годам раней.

Я, безумоўна, рады, што вы ацанілі дасягнутае, але вяртацца ў мінулае мы не будзем. У нас няма часу ісці назад і праходзіць прайдзенае. Мы абавязкова створым Беларусь будучага, і яна будзе лепшая за цяперашнюю. Для гэтага трэба проста адправіць 2020-ы ў гісторыю. Але не забыць яго ўрокі. Нам усім, хто бачыць свет па-рознаму, трэба ўсвядоміць, што ў нас адзіная каштоўнасць — кавалчак зямлі ў цэнтры Еўропы.

Іншага не дадзена. І ў імя захавання яго для дзяцей давайце перагорнем старонку прайдзенага і будзем разам пісаць новую главу незалежнай Беларусі. Давайце будучы год зробім годам народнага адзінства.

Будзем жыць сваім розумам, ствараць каштоўнасці сваімі рукамі. Берагчы, даражыць і любіць так, як могуць толькі беларусы — разумная, талерантная, накіраваная ў будучае нацыя! І калі мы хочам «людзьмі звацца», мы гэта зробім!

Дарагія сябры!
У гэтыя хвіліны нашы сэрцы б'юцца асабліва моцна. Мы з любоўю глядзім на родных і блізкіх, разумеючы, што ў іх наша шчасце і сэнс жыцця. Дзякуем ім за падтрымку і веру, якія дапамагаюць ісці да мэт, пераадолюючы любы перашкоды. І мы спадзяемся, што нашы мары абавязкова спраўдзяцца.

Няхай надыходзячы 2021 год стане для ўсіх нас годам ажыццяўлення самых добрых, светлых і чыстых жаданняў!

Мужнасці, вытрымкі і цяпершняга на гэтым шляху вам, патрыётам Радзімы Міру і дабрабыту вашым сем'ям і дзецям. Будзьце здаровыя і шчаслівыя, беражыце адзін аднаго.

З Новым годам вас і вашых гасцей!

КОРАТКА

- Новы Кодэкс аб адукацыі ўнесены на разгляд у Палату прадстаўнікоў.
- БЧ і РЧ зацвердзілі дарожную карту па аднаўленні пасажырскіх зносін.
- Міністэрства сувязі і інфарматызацыі атрымала дадатковыя паўнамоцтвы.
- Навагодняя ёлка ў Мінску ўвайшла ў топ-5 самых высокіх у СНД.
- «Белавія» аднавіла палёты ў Талін.
- Тэсціраванне паслугі па атрыманні звестак пра месца жыхарства з дапамогай ID-карт пачалося ў Беларусі.
- У Беларусі запрацавала нацыянальная паштова электронная сістэма.

СЯМЕЙНЫ ПАРТРЭТ У НАВАГОДНІМ ІНТЭР'ЕРЫ

На цэнтральнай плошчы сталіцы, дзе красуецца навагодняя ёлка краіны, мне сустрэлася жыццерадасная кампанія — чатыры падлеткі і іх дзядуля і бабуля. Аляксей і Людміла ЯКУЦЕНІ — слонімска пенсіянеры, якія наладзілі падарожжа ў сталіцу і прывезлі сваіх унучкаў — Цімафея, Ганну, Вячаслава і Паўла. Мы лёгка знайшлі агульную мову, пазнаёміліся, вырашылі

на памяць зрабіць фота. Экспромтам знайшлі адпаведнае месца ў маляўнічым атачэнні: тут табе і чырвоная карэта, і ёлка-прыгажуня, і антураж з лічбаў наступіўшага — дваццаць першага года дваццаці першага стагоддзя! Спераду сталі ўнукі, за імі — радасныя дзядуля і бабуля.
— Іх у нас ажно пяць, — кажуць Аляксей Міхайлавіч і Людміла Паўлаўна пра сваіх нашчадкаў. —

На жаль, старэйшая ўнучка засталася дома, з малымі дзючыне ўжо не так цікава, а мы з задавальненнем адправіліся ў падарожжа — і самім палюбавацца на святочны горад, на яго казанчае ўбранне, і малым нешта новае адкрыць, парадаваць іх, пацешыць. Згадзіцца, не заўсёды такая цудоўная нагода здараецца.
Анатоль КЛЯШЧУК, фота аўтара.

«НАМ ТРЭБА, ЧАГО Б ГЭТА НІ КАШТАВАЛА, ЗАХАВАЦЬ СВОЙ СУВЕРЭНІТЭТ»

Першая ў новым годзе рабочая сустрэча Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнка адбылася з генеральным пракурорам Андрэем Шведом.

Таму перш за ўсё кіраўнік дзяржавы павіншаваў суразмоўніка і ўсіх работнікаў беларускай пракуратуры з Новым годам. «Будзем спадзявацца, што і для краіны гэты год будзе прасцейшы, лягчэйшы, — сказаў ён. — І нам удацца вырашыць тэа задачы, якія перад намі стаяць».

Прэзідэнт адзначыў, што прайшло амаль чатыры месяцы пасля прызначэння Андрэя Шведа на пасаду генеральнага пракурора Беларусі.

«Лічыце, як год па беларускім часе, — заўважыў Аляксандр Лукашэнка. — Я думаю, у вас ёсць свае ўражанні, свае высновы. Хацелі бы пачуць ацэнку тых крымінальных спраў, якія валам абрынуліся на вас, для таго, каб, як яны казалі (нашы сапернікі, праціўнікі), паралізаваць праваахоўную сістэму».

Гэтага не атрымалася, дадаў Аляксандр Лукашэнка, праваахоўная сістэма як працавала, так і працуе.

«Тым не менш, якая сітуацыя з тымі зваротамі і запытамі, якія да прыходу вашага ў пракуратуру былі накіраваныя ў розныя інстанцыі? — спытаў Прэзідэнт. — Вы за гэтым не проста сачылі — вывучалі гэтую тэматыку, хоць, здавалася б, ужо адшлі праблема, але тым не менш урокі з яе нам трэба браць».

Аляксандр Лукашэнка прапанаваў зрабіць даклад не ў выглядзе справаздачы (для гэтага яшчэ будзе час, сказаў ён і прапанаваў

кіраўніку пракуратуры падумаць, у якой форме зрабіць аналіз работы ўсяго праваахоўнага блока краіны).

«Паглядзім заканадаўства, зараз усе краіны ўдасканальваюць заканадаўства. Вы бачыце, у Расійскай Федэрацыі вельмі сур'ёзна яны прайшліся па асноўных законах, якія забяспечваюць абарону і бяспеку грамадзян», — абзначыў парадокс дня рабочай сустрэчы беларускі лідар.

Аляксандр Лукашэнка напамінуў, што прадказаў да выбару сітуацыю, калі буйныя геапалітычныя гульцы пачнуць «дзяліць і перадзелваць свет».

«Так яно і адбываецца. **Пандэмія з чыста медыцынскай праблемы стала не проста эканамічнай праблемай, але гэтага трэба было чакаць, яна і не была ніколі медыцынскай праблемай.** — сказаў ён. — **Тым не менш нам трэба было ўлічваць, каб не патрапіць у жорны, каб нас не перамалолі ў год, які наступіў».**

2021 год будзе няпросты, паўтарыў Прэзідэнт: **«Нам трэба, чаго б гэта ні каштавала, вытрымаць, захаваць свой суверэнiтэт».**

Пытанні першага ў гэтым годзе даклада кіраўніку дзяржавы ўпіраюцца ў названую палітычную рэальнасць, адзначаў Аляксандр Лукашэнка.

Андрэй Швед запэўніў Прэзідэнта, што крымінагенная сітуацыя ў Беларусі знаходзілася і знаходзіцца пад поўным кантролем праваахоўных органаў.

«Нагледзячы на тое, што ў перыяд спробы дэстабілізацыі грамадскай абстаноўкі было здзейс-

нена больш за 1000 злачынстваў, у тым ліку і цяжкіх, у нас за мінулы год адзначаецца агульнае зніжэнне асабліва цяжкіх злачынстваў на 14 %, цяжкіх — на 27 %, злачынстваў у быццё — на 11 %.

Практычна па ўсіх асноўных відах злачынстваў адзначаецца зніжэнне ўзроўню злачыннасці».

Аляксандр Лукашэнка ўдакладніў, як змянілася дынаміка так званых звычайных злачынстваў у сувязі з тым, што ў другой палове мінулага года ўвага міліцыі і пракуратуры была адцягнута на стабілізацыю абстаноўкі ў краіне.

«Правяліся адна негатыўная тэндэнцыя — значны рост злачынстваў, якія звязаныя з кібермахлярствам. — адказаў генеральны пракурор. — Калі ў 2019 годзе такіх правапарушэнняў у нас было зарэгістравана трохі больш за 10 тысяч, то па выніках мінулага года, асабліва ў другой палове, рост адбыўся істотны — больш за 25 тысяч злачынстваў (у два з паловай разы)».

Андрэй Швед лічыць, што кібермахлярствы, у асноўным з-за мяжы, скарысталіся нервовай абстаноўкай у Беларусі, нагнятаннем істэрыі, адцягваннем увагі праваахоўнага блока на стабілізацыю грамадскай сітуацыі і кінуліся падманваць даверлівых грамадзян, пенсіянераў. Тэндэнцыя была заўважаная Генеральнай пракуратурай ужо ў лістападзе. Кіраўнік ведамства далажыў пра прынятыя меры.

«У гэтай рабоце павінны быць задзейнічаныя ў тым ліку і грамадскія арганізацыі, іншыя дзяржаўныя органы, бо вельмі важна казаць людзям, тлумачыць, што нельга даваць свае даныя чужым асобам і адпаведна трапляць у поле зроку такіх махлярстваў». — сказаў ён потым журналістам.

Генеральны пракурор таксама далажыў Прэзідэнту пра тое, як выкананы яго даручэнні пры прызначэнні на пасаду.

«У першую чаргу, пра меры па навядзенні парадку на нашых вуліцах, — расказаў Андрэй Швед пра даклад Прэзідэнту прадстаўнікам СМІ. — Даложа на тое, што той комплекс мер, які быў выпрацаваны і рэалізаваны, дае станоўчыя вынікі, і гэта бачна простым вокам. Сёння на нашых вуліцах забяспечваецца бяспека, спакой, і праваахоўны блок і далей будзе дзейнічаць у такім ключы».

Прынцып няўхільнасці пакарання рэалізуецца ў поўным аб'ёме, дадаў кіраўнік пракуратуры.

«Даложа на тое, што ў выніку **работы па пошукі і прыцягненні да адказнасці ўсіх удзельнікаў масавых беспарадкаў** і пра перспектывы гэтай работы, — таксама паведамаў ён. — **Хачу сказаць, што ў 2021 годзе інтэнсіўнасць пошукі такіх асоб будзе толькі ўзмацняцца.** Пастаўлена задача кіраўніку дзяржавы, **каб нiводная асоба, якая замакнулася на грамадскі парадок, падняла руку на праваахоўніка, не пазбегла строгай адказнасці».**

Даклад змяшчаў вынікі работы пракуратуры і па іншых кірунках. У прыватнасці, у чаквёртым квартале мінулага года правярана выкананне заканадаўства па выплате заробкаў. Высветлілася, што ў некаторых арганізацыях, асабліва

малых (да 15 супрацоўнікаў), работнікі не атрымлівалі заробак па 2-3 месяцах.

«Больш за 500 такіх арганізацый намі знойдзена, прынятыя меры рэагавання, і зараз практычна ва ўсіх іх людзі атрымалі заробак, — дадаў Андрэй Швед. — Гэтыя пытанні знаходзяцца на пастаянным кантролі».

Датычна заканадаўчых ініцыятыў размова ішла пра пашырэнне паўнамоцтваў пракуратуры, у першую чаргу, у працэсуальным аспекце, у тым ліку ў сувязі з падтрыманнем дзяржаўна-праваахоўнага, праінфармаваў журналістаў генеральны пракурор. Даручэнне Прэзідэнта — унесці сёлета адпаведную прапанову.

«Акрамя таго Генеральная пракуратура рыхтавала блок, які звязаны з узмацненнем адказнасці за экстрэмізм і парушэнне грамадскага парадку. І ў гэтай частцы таксама даручана Прэзідэнтам Беларусі сёлета ўнесці адпаведную прапанову. Не толькі па пытаннях узмацнення адказнасці за экстрэмізм, а ўвогуле (змяненне. — «Зв.») ўсяго блока заканадаўства, які тым альбо іншым чынам будзе забяспечваць стабільнасць і грамадскую бяспеку ў нашай краіне».

Пракуратура, у прыватнасці, прапануе канкрэтызаваць пэўныя дзеянні і кваліфікаваць іх як экстрэмізм, узмацніць адказнасць, у тым ліку крымінальную, за экстрэмізм і злачынствы, якія з ім звязаныя. Размова таксама пра больш дакладныя крытэрыі, па якіх тэа альбо іншыя дзеянні будуць мець прыкметы экстрэмізму.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

ГАЛОЎНАЕ ЖАДАННЕ ПРЭЗІДЭНТА

Першую палову апошняга дня 2020-га кіраўнік дзяржавы правёў у РНПЦ дзіцячай анкалогіі, гематалогіі і імуналогіі. Ён пазнаёміўся з работай цэнтра, наведваў яго аддзяленні, пагутарыў з маленькімі пацыентамі і калектывам, адказаў на некалькі пытанняў журналістаў. Наўрад ці падрабязнасці гэтага візіту засталіся па-за ўвагай беларусаў дзякуючы інтэрнэту і тэлебачанню, у друкаванай версіі газеты мы нагадаем асноўныя выказванні кіраўніка дзяржавы.

● **«Мы за гэтую пяцігодку цалкам закончылі мадэрнізацыю ўстаноў аховы здароўя. Не толькі памяшканні, патрубны тэхніка, абсталяванне, лекі, тэхналогіі.** Вось гэта — галоўнае ў кожнай бальніцы. Ну і ўмовы павінны быць нармальныя. Мы закончылі і з тэхналогіямі самімі сучаснымі, і з мадэрнізацыяй усіх гэтых бальніц і памяшканняў», — запэўніў Прэзідэнт.

● На пытанне пра магчымае скарачэнне дэкрэтнага водпуску кіраўнік дзяржавы адказаў адмоўна. **«Бо самая вялікая праблема ў краіне — дэмаграфічная. Таму ўсё для дзяцей.** Вось і мацярынскі капітал быў працягнуты, і кватэры: у нас практычна цягам года-двух чэргаў не будзе для шматдзетных, — паабяцаў Прэзідэнт. — Таму дваіх народзілі, трэці — мой. Тры дзіцяці — кватэра. І мацярынскі капітал. І ўсё астатняе.

Бо гэта будзе катастрофа, калі мы не будзем прыбаўляць з насельніцтвам. Кажуць, Беларусь маленькая — у нас насельніцтва няма. Што такое 9,5 або 10 мільёнаў? Гэта нішто. На першым этапе трэба мільёнаў 15 і да 20 дацягваць. Тады мы будзем як Еўропа па шчыльнасці насельніцтва, будзе добры догляд тэрыторыі. Таму я не думаю, што мы будзем чапаць ільготы, якія звязаныя з дзецьмі».

● Сярод прыярытэтных у 2021 год Аляксандр Лукашэнка назваў эканоміку.

● Пра Усебеларускі народны сход ён сказаў, што не мае намеру праз яго працягнуць сваю ўладу.

● Пытанне надання статусу канстытуцыйнага органа Усебеларускаму народнаму сходу павінна быць прапісана ў праекце новай Канстытуцыі, пра што рашэнне будзе прымацца на рэферэндуме, напамінуў Прэзідэнт.

● Навагодняе жаданне ў Прэзідэнта наступнае: «Каб народ калі-небудзь сказаў дзякуй за тое, што мы зрабілі за гэты перыяд часу. А зрабілі ж нямала, вялікае бачыцца на адлегласці. **Нам пацанцавала, што менавіта мы з вамі пабудавалі першую суверэнную, незалежную дзяржаву.** І потым дадаў: «Увогуле, у мяне жаданне адно — каб вы былі здаровыя і вясёлыя, і каб у вас ва ўсіх вочы свяціліся».

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА, пасёлак Бараўляны Мінскага раёна.

НА СВЯТА — У ПАЛАЦ

У Палацы Незалежнасці 4—6 студзеня праходзіць інтэрактыўны навагодні паказ «Планета фантазій»

Госці свята — дзеці і падлеткі, якія дамагліся асаблівых поспехаў у вучобе, творчасці і спорце, малыя са шматдзетных і прыёмных сем'яў з усіх рэгіёнаў Беларусі. Навагодні паказ праходзіць на працягу трох дзён, на кожны з канцэртаў запрошана каля 200-250 маленькіх беларусаў. Акрамя казачнай праграмы, для дзяцей у Палацы Незалежнасці падрыхтавана зона для гульні і забаў.

Фота: БелТА

Лічбавізацыя

Падаткі — праз асабісты кабінет

Калі электронны сэрвіс стане актуальным,

падатковы орган будзе падаваць дэкларацыю за плацельшчыкаў

У нашай краіне больш за 84% плацельшчыкаў выбірае электронны спосаб узаемадзеяння з падатковымі органамі. Пра гэта паведаміў начальнік галоўнага ўпраўлення развіцця падатковых органаў Міністэрства па падатках і зборах Сяргей ШКУТ.

Ужо пяць гадоў як падатковыя органы ствараюць камфортныя ўмовы для аплатаў падаткаў і ажыццяўлення іншых адміністрацыйных працэдур. У Беларусі за гэты час задзейнічана 34 цэнтры абслугоўвання плацельшчыка. У хуткім часе адкрыецца яшчэ два.

Варта адзначыць, што сёлета падатковыя дэкларацыі праз асабісты электронны кабінет 215,5 тысячы чалавек, а заяўку на дакументы — 1 мільён 512 тысяч. Па выніках сацыялагічнага даследавання, якое праводзіла Акадэмія кіравання пры Прэзідэнце, у мінулым годзе 87% плацельшчыкаў, якія звярталіся непасрэдна ў падатковы орган, выставілі службу станоўчую ацэнку. Што датычыцца электронных

сэрвісаў, то 80% плацельшчыкаў ацэньвае іх якасць на найвышэйшы бал.

Сяргей Шкут адзначаў, што ў гэтым падатковым перыядзе спецыялісты пашырылі пералік звестак, якія арганізацыі і індывідуальныя прадпрыемальнікі, што валодаюць ключом з электронна-лічбавым подпісам, могуць накіраваць у падатковы орган у электронным выглядзе. Сярод іх — апавяшчэнне аб ужыванні спрошчанай сістэмы падаткаабкладання ці аб адмове ад яе прымянення.

У далейшым таксама плануецца пашырэнне электронна-лічбавых сэрвісаў. У прыватнасці, у планах з наступнага года — на партале міністэрства стварыць віртуальнага памочніка (у выглядзе чат-бота), які будзе дапамагаць плацельшчыкам у паведамленні звестак даведчана-інфармацыйнага характару (што, дзе знайсці на сайце, атрымаць тлумачэнне падатковага заканадаўства і іншае).

Прадстаўнік падатковай службы расказаў, што ў першай палове гэтага года будзе прапанаваны новы сэрвіс: у мабільнай прагра-

ме, выкарыстоўваючы базу пытанняў і адказаў, можна будзе запоўніць дэкларацыю па падаходным падатку і па адзіным падатку для асобных катэгорый ІП.

Дарэчы, фізічныя асобы могуць звяртацца для падачы дэкларацыі ў любы падатковы орган Беларусі, нават не па месцы жыхарства. Ужо ў гэтым годзе прыняты экскэтытарыяльныя падатковыя звестак скарысталася больш за 50% мінчан. Аналагічнае правіла запраць сёлета для такой катэгорыі плацельшчыкаў, як індывідуальны прадпрыемальнік.

«У гэтым годзе плацельшчыкам, якія запаўняюць кнігу ўліку выдаткаў і даходаў, мы прапануем яе вядзенне ў анлайн-рэжыме ў «Асабістым кабінете» на сайце міністэрства. Для тых, хто скарыстаецца гэтым сэрвісам, падатковы орган зможа самастойна за плацельшчыка фарміраваць дэкларацыю з улікам наяўных звестак. Вам застаецца толькі азнаёміцца з імі і падпісаць. У будучым, калі сэрвіс стане актуальным, то падатковы орган будзе падаваць дэкларацыю

за плацельшчыкаў», — расказаў Сяргей Шкут.

Таксама плануецца ўкараненне адкрытага інтэрактыўнага навуцальнага рэсурсу-сістэмы дыстанцыйнага навучання, якая будзе называцца «Школа падаткаплацельшчыка». Гэта адкрыты анлайн-курс, які будзе наведвацца на партале Міністэрства падаткаў і збораў. Дзякуючы яму з'явіцца магчымасць азнаёміцца з усімі рэжымамі падаткаабкладання і выбраць патрэбны.

Сапраўды, электронны сэрвісы дазваляюць скараціць час на адміністраванне як для падатковага органа, так і для плацельшчыка. «Падатковая служба з 2016 года паводзіць сябе па прыняцце «быццё незаўважнай для плацельшчыка». Акрамя таго, электронны сэрвісы дазваляюць атрымаваць інфармацыю для арганізацыі папярэдняга запавнення дэкларацыі (сістэмы прэфайлінгу) за нашага плацельшчыка. Па сутнасці, за яго запоўнення дэкларацыю, і яму не трэба будзе на гэта траціць час», — адзначыў Сяргей Шкут.

Сяргей КУРКАЧ.

Надвор'е

І ЎСЁ Ж НАС КАЛІ-НЕБУДЗЬ АСНЕЖЫЦЬ

А да канца тыдня пахаладае да мінус 10

Амаль традыцыйна (і адначасова анамальна) у пачатку другога месяца зімы да нас прынесла цёплую порцыю вільготнага паветра. А таму пачатак новага года быў на 2-6 градусаў цяплей за кліматычную норму. Ападка прынёс буйны цыклон «Кіра», які ў паўднёвых раёнах краіны выпадаў ў асноўным у выглядзе дажджу, у той час як па поўначы адзначаўся мокры снег. На раніцу 4 студзеня снежнае пакрыва назіраецца ў асноўным па поўначы краіны, дзе яго вышыня вагалася ад 1 да 18 сантыметраў.

А да канца першай дэкады студзеня ападкаў будучь у асноўным у выглядзе снегу і мокрага снегу, а ўначы стане істотна падмарожваць, паведамляюць спецыялісты Рэспубліканскага цэнтру гідрометэаралогіі, кантролю радыеактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя Мініпрагра.

Сёння ўдзень пад уплывам атмасферных фронтаў, пераважна па захадзе краіны, пройдуць ападкаў у выглядзе дажджу і мокрага снегу. У цёплай і вільготнай паветрай масе ў многіх раёнах будучь згушчацца туманы, якія пагаршаюць бачнасць да 100—500 метраў. Месцамі чакаецца слабы галалёд, на дарогах галалёдзіца. Вечер прагназуецца заходні ўмераны, удзень у асобных раёнах парывісты. Тэмпература паветра на працягу сутак складзе ад мінус 1 да плюс 5 градусаў.

На наступны дзень, у сераду, з тэрыторыі Украіны да нас прынясе раздзелы, якія абумовяць уначы месцамі, а раніцай і ўдзень на большай частцы тэрыторыі Беларусі кароткачасовыя ападкаў у выглядзе мокрага снегу і дажджу. У асобных раёнах чакаюцца туман, галалёд, на дарогах галалёдзіца. Вечер прагназуецца заходні, паўднёва-заходні ўмераны, уначы парывісты. Тэмпература паветра ўначы складзе ад мінус 5 градусаў да 2 цяпла, удзень будзе ад мінус 3 да плюс 4 градусаў.

Не прагназуецца істотны мараз і на Каляды 7 студзеня. У чацвер уначы на большай частцы тэрыторыі, а ўдзень месцамі па краіне пройдуць кароткачасовыя ападкаў у выглядзе мокрага снегу і дажджу. У асобных раёнах чакаюцца слабыя туман і галалёд, на дарогах галалёдзіца. Вечер прагназуецца ўсходні ўмераны. Тэмпература паветра ўначы складзе ад мінус 6 да плюс 1, удзень — ад 3 маразу да 3 градусаў цяпла.

Паводле папярэдніх прагнозаў айчынных сіноптыкаў, у канцы тыдня напрамак ветру зменіцца на паўночна-ўсходні, тэмпературны фон пачне паніжацца. Будучь пераважаць снег і мокры снег, толькі ў паўднёвых раёнах пры слабастаноўчых тэмпературах яшчэ будзе адзначацца мокры снег з дажджом.

У пятніцу і суботу на большай частцы тэрыторыі краіны пройдуць ападкаў у выглядзе паўнавартачнага снегу, мокрага снегу, а па поўдні — мокрага снегу з дажджом. У асобных раёнах чакаюцца слабы туман, галалёд, на дарогах галалёдзіца. Тэмпература паветра ўначы складзе ад мінус 6 да плюс 1 градуса, месцамі да 8 маразу. Удзень будзе ад мінус 4 градусаў да 3 цяпла. Чакаецца, што ў нядзелю стане яшчэ халадней. У гэты дзень месцамі па краіне пройдуць выключна кароткачасовыя снег і мокры снег. У асобных раёнах чакаюцца слабы туман, галалёд, на дарогах галалёдзіца. Тэмпература паветра ўначы складзе ад мінус 1 па поўдні да мінус 10 градусаў па поўначы, удзень будзе ад нуля да 7 градусаў маразу. Зіма, аднак...

Сяргей КУРКАЧ.

Поліс інтарэсу

ПАВЕТРАНЫ ДЭСАНТ — НА ЛЯДОВЫ КАНТЫНЕНТ

Беларускія палярнікі правялі паспяхова паветраную грузавую аперацыю і прыступілі да навуковых даследаванняў. Пра гэта паведаміў у Прэзідэнт НАН Беларусі начальнік 13-й Беларускай антарктычнай экспедыцыі (13-я БАЭ) Аляксей ГАЙДАШОЎ.

Ён праінфармаваў, што была праведзена паветраная грузавая аперацыя па дастаўцы асабовага складу і грузаў з борта навукова-даследчага судна «Акадэмік Трэшнікаў» на Беларускаю антарктычную станцыю «Гара Вячэрняя» (БАС «Гара Вячэрняя»). З борта судна выканана восем верталётных рейсаў, якімі на БАС дастаўлена дзесяць беларускіх спецыялістаў і 19 тон экспедыцыйных грузаў, уключаючы навуковае і прыродаахоўнае абсталяванне, сродкі транспарту і сувязі, прадукты харчаван-

ня, авіяцыйнае паліва, запасныя часткі, рамонтныя і расходныя матэрыялы, паведамляе прэс-служба НАН Беларусі.

«Паветраная грузавая аперацыя праводзілася ў кругласутачным рэжыме. Страт, пашкоджанняў грузаў не маецца. Цеснае ўзаемадзеянне расійскіх экіпажаў і супрацоўнікаў 13-й БАЭ забяспечыла правядзенне паветранай грузавай аперацыі на высокім прафесійным узроўні і ў кароткія тэрміны», — падкрэсліў Аляксей Гайдашоў.

На Беларускай антарктычнай станцыі «Гара Вячэрняя» выканана разгортванне асноўных сістэм жыццезабеспячэння, транспартных сродкаў і сувязных камунікацый, праведзена нарыхтоўка прэснай вады. «Асабовы склад БАЭ здаровы і прыступілы да выканання навуковых праграм, разгортвання сістэм дыстанцыйнага маніторынгу прырод-

нага асяроддзя Антарктыкі, мантажу і ўводу ў эксплуатацыю дастаўленага тэхналагічнага і прыродаахоўнага абсталявання», — гаворыцца ў паведамленні.

Нагадаем, 19 кастрычніка НАН Беларусі быў дадзены ўрачысты старт трынаццатай Беларускай антарктычнай экспедыцыі. У гэтым годзе на лядовы кантынент адправіліся дзесяць удзельнікаў — спецыялісты, якія ўжо пабывалі ў Антарктыдзе (пяць чалавек), і пачаткоўцы. Членаў экспедыцыі чакае нялёгкае шматмесячная работа па нарошчванні будаўніцтва ўласнага дома на берагах Антарктыкі — Беларускай антарктычнай станцыі «Гара Вячэрняя», а таксама па правядзенні навуковых даследаванняў у рамках дзяржаўнай праграмы па вывучэнні Антарктыкі.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Курс біткойна б'е рэкорды

У нядзелю курс біткойна ўпершыню вырас да рэкордных 34,8 тысячы долараў. Праўда, пасля, як паведаміў сайт Coindesk, кошт зменшыўся. Дагэтуль крыптавалюта некалькі разоў абнаўляла гістарычны рэкорд. 2 студзеня ўпершыню ў гісторыі яе кошт перавысіў спачатку 30 тысяч долараў, а затым пераадолеў аднакву ў 33 тысячы долараў і працягнуў рост. Як паведаміла агенства Reuters, з сярэдзіны сакавіка біткойн вырас прыкладна на 800 працэнтаў. Інвестары ставяць на тое, што гэтая крыптавалюта стане звычайным, шырока распаўсюджаным плацёжным сродкам. Рэзкі рост біткойна некаторыя аналітыкі тлумачаць жаданнем буйных інвестараў атрымаць хуткі прыбытак. Курс многіх іншых крыптавалют таксама рэзка падняўся за апошнія месяцы. Ethereum, другая па папулярнасці «крыпта», паднялася ў 2020 годзе на 465 працэнтаў.

з моманту выпрацоўкі ў 2015 годзе Сумеснага ўсёабдымнага плана дзеянняў. Гэты план першапачаткова падпісалі шэсць краін: ЗША, Расія, КНР, Вялікабрытанія, Францыя і Германія. Аднак ЗША выйшлі з яго ў 2018 годзе па рашэнні прэзідэнта Трампа і аднавілі рэжым санкцый супраць Ірана. Двацціпрацэнтнага ўзбагачэння ўсё яшчэ недастаткова для вырабу ядзернай бомбы, але гэта значна вышэй за ўзровень, які прадугледжаны пагадненнем ад 2015 года, — ніжэй за чатыры працэнты.

Лондан не жадае правядзення рэфэрэндуму аб незалежнасці Шатландыі

Прэм'ер-міністр Борыс Джонсан заявіў, што Шатландыя яшчэ не гатовая да рэфэрэндуму аб незалежнасці, паведаміла інфармагенцтва «Інтэрфакс». Прэм'ер адзначыў, што плейбіст ад працягу членства Вялікабрытаніі ў ЕЭС адбыўся ў 2016 годзе, а галасаванне, якое прывяло да Brexit, — у 2016 годзе. Па словах Джонсана, у дадзеным выпадку гаворка ідзе «аб правільным часовым прамеражу». Рэфэрэндум па п'ятні аб незалежнасці Шатландыі прайшоў 18 верасня 2014 года. Тады 55 працэнтаў жыхароў прагаласавала за тое, каб застацца ў складзе Вялікабрытаніі. Шатландская нацыянальная партыя, якую ўзначальвае першы міністр Шатландыі Нікола Стэрджан, настойвае на правядзенні паўторнага рэфэрэндуму аб незалежнасці рэгіёна, спасылалася на тое, што большасць шатландцаў прагаласавала супраць выхаду Вялікабрытаніі з ЕС у 2016 годзе.

Іран аднавіў узбагачэнне 20-працэнтнага ўрану

Як паведаміў прадстаўнік урада ў Тэгеране Алі Рабіі мясцоваму агенству навін Mehr, працэс запущаны на ядзернай аб'екце ў Форда. Рашэнне аб павышэнні ўзбагачэння да 20 працэнтаў, пра якое Тэгеран раней апавясяў Міжнароднае агенцтва па атамнай энергіі, з'яўляецца самым сур'ёзным парушэннем дамоўленасцяў з боку Ірана

Лаўрэаты прэміі «За духоўнае адраджэнне»

«ЯК ЗАКЛІК ДА МІРУ»

Праект па аднаўленні Тураўскага крыжа адзначаны прэміяй

У толькі што прамінулым, вельмі трывожным, цяжкім годзе былі і светлыя падзеі, адна з іх — аднаўленне Тураўскага крыжа, артэфакта XII—XIII стагоддзяў. Ідэя аднавіць яго ўзнікла яшчэ ў далёкіх 1960-х, калі слышны гісторык Пётр Лысенка падчас раскопак Тураўскага гарадзішча знайшоў чатыры свінцовыя іконкі, якія, згодна з ягонай гіпотэзай, маглі знаходзіцца на напастольным крыжы.

Шмат гадоў гісторык спрабаваў ініцыяваць аднаўленне таго крыжа, і вось нарэшце пачаліся рэальныя крокі. У 2018 годзе быў аб'яўлены конкурс на найлепшы эскіз адноўленай святыні, праект падтрымаў Банк Развіцця Рэспублікі Беларусь. На жаль, сам Пётр Лысенка не дажыў да здзяйснення сваёй мары, але паспеў узяць удзел у рэалізацыі праекта. А 26 верасня 2020 года, на свята Узнясення Крыжа Гасподняга, у мінскім храме Свяціцеля Кірылы Тураўскага напастольны крыж Тураўскай епархіі XII—XIII стагоддзяў быў прадстаўлены людзям.

І вось вестка: прэмія «За духоўнае адраджэнне» за 2020 год прысуджана калектыву аўтараў за аднаўленне беларускай святыні — Тураўскага крыжа. Сярод лаўрэатаў — сябра Беларускага саюза мастакоў Алена Андрушчанка, чый праект перамог у адкрытым конкурсе, куратар праекта і аўтар канцэпцыі крыжа, намеснік началь-

ніка галоўнага ўпраўлення дзяржаўных спецыяльных культурных мерапрыемстваў і прафесійнага мастацтва, старшыня Сінадальнага аддзела па царкоўным мастацтве, архітэктуры і рэстаўрацыі Беларускай праваслаўнай царквы Марыя Нецвятаева і дырэктар ТДА «Залаты платан» Алег Ермаловіч, ювелір, які зрабіў крыж. Дакладней, два крыжы: адзін для дэманстрацыі ў храме, другі — для Нацыянальнай акадэміі навук.

Чым значны праект па аднаўленні Тураўскага крыжа?

Артэфакт быў галоўнай святыняй Тураўскай епархіі, знаходзіўся ў Тураўскім кафедральным саборы. Згублены пасля землятруса, які разбурыў сабор у XIII стагоддзі. Туды ж, у Тураў, у сённяшні яго галоўны храм, крыж прынясуць у дзень памяці святога Кірылы Тураўскага. У асобнік крыжа, які будзе дэманстравацца ў храме, укладуць часцінкі Крыжа Гасподняга, а таксама часцінкі мошчанага Свяціцеля Мікалая, апостала Андрэя Першазванага і велікамушчыні Варвары.

Па-другое, рэканструкцыя напастольнага крыжа Тураўскага епіскапальнага храма ўнікальная сваёй «беларускасцю», прывязкай менавіта да нашай гісторыі. Як сцвярджае Марыя Нецвятаева, «Мы не хацелі, каб крыж быў зроблены «пад Візантыю» ці пад нейкую готыку. Мы ставілі ўмову, каб гэта была менавіта беларуская нацыянальная святыня. Так, я заўважала ў тых жа казаннях Кірылы Тураўскага калькі з візантыйскай культуры, але ў іх шмат свайго, самабытнага. Старажытны Тураў быў вельмі важны і для Захаду... І калі мітрапаліт Венямін прымаў узнёўленыя крыжы, многія выказваліся, што гэта самабытны беларускі артэфакт».

З гэтай жа мэтай крыж упрыгожылі выказванні Кірылы Тураўскага.

Вядома, гэта яшчэ і высокі ўзровень беларускага мастацтва і майстэрства беларускіх ювеліраў. Пётр Лысенка захапляўся тым, наколькі высокі ўзровень мелі старажытныя тураўскія майстры. Сённяшнія майстры, якія прычыніліся да аднаўлення Тураўскага крыжа, таксама паказалі высокі клас. Алег Ермаловіч расказаў журналістам, што давялося аднаўляць прыёмы ювеліраў старажытнага Турава, даследаваць крыніцы:

— Дапамагло і веданне тэхналогій таго часу — бронзавае ліццё, выкарыстанне ліцейных формаў з стэатыту, са сланцаў, радзівішчы якіх знаходзіліся побач — у

Оўручы... Так, крыж выкананы ў сярэднявечных тэхналогіях. Вядома, некаторыя сучасныя метады мы не маглі цалкам выключыць, і сплавы металаў адпавядаюць сучасным стандартам. Але гэтыя стандарты блізка да прапарцый, якія прымяняліся ў XII—XIII стагоддзях. Для крыжа, які часта трымалі ў руках, проба бралася некалькі ніжэй, таму што тут важная пэўная трываласць. Але, напрыклад, самі абразкі зроблены з золата 958-й пробы — гэта практычна максімальная проба, метал мяккі і пластычны, выглядае фактычна як чыстае золата.

Мастачка Алена Андрушчанка на прэс-канферэнцыі, прысвечанай праекту, выказалася вельмі ўзнёсла:

— Я, вядома ж, ганаруся, што маю нейкае дачыненне да стварэння крыжа. Я паспрабавала максімальна выкласціся, калі рыхтавала эскізы. Калі ствараецца такі аб'ект, складана сказаць, што ты адзін аўтар. Тваёй рукой, напэўна, вядома вышэйшыя сілы, як мне здалося.

Адноўлены Тураўскі крыж называюць важным сімвалам. Марыя Нецвятаева заўважае, як была ўражана тым, што, паводле даследаванняў таго ж Пятра Лысенкі, Тураў ніколі ні на кога не нападаў, толькі бараніўся:

— І гэта таксама сімвалічна для вобраза Тураўскага крыжа, які ўспрымаецца як заклік да міру.

Людміла ІВАНОВА.

Традыцыі і тэхналогіі

БУКВАР — З НАЦЫЯНАЛЬНЫМ КАНТЭНТАМ

Дапаможнік — з электронным дадаткам

У 2020 годзе Нацыянальным інстытутам адукацыі Міністэрства адукацыі было выпушчана 52 навучальныя дапаможнікі для вучняў устаноў агульнай сярэдняй адукацыі. Аб гэтым расказала намеснік дырэктара па метадычнай рабоце Людміла РАМАНОВСКАЯ.

— Яны даюць магчымасць асвойваць прадметы на павышаным узроўні. Да кожнага з іх распрацаваны электронныя дадаткі, якія размешчаны на спецыяльным рэсурсе profil.edu.by. Навінкай стала і распрацоўка рэсурсу lingvo.edu.by, на якім змяшчаюцца электронныя дадаткі да навучальных дапаможнікаў па замежных мовах. З дапамогай спецыяльных спасылак можна вельмі хутка перайсці да адукацыйнага кантэнту, які дапаўняе асноўны матэрыял. Гэта аўдыёзапісы, начытаныя носьбітамі мовы, фанетычныя практыкаванні, ілюстрацыі, інтэрактыўныя заданні і іншае. У пытаннях стварэння вучобных дапаможнікаў па замежных мовах і электронных дадаткаў на працягу шэрагу гадоў мы выдзелілі плённае супрацоўніцтва з выдавецтвамі «Вышэйшая школа», «Наародная асвета», а таксама Выдавецкім цэнтрам БДУ. Істочна пашырылася супрацоўніцтва з «Беларускай энцыклапедыяй імя П. Броўкі». Рэалізаваны сумесныя праекты з выдавецтвам «Адукацыя і выхаванне». Так, у абноўленай канцэпцыі выйшлі выданні

«Беларусь — наша Радзіма. Падарунак Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь А. Р. Лукашэнкі першакласніку» і «Я — грамадзянін Рэспублікі Беларусь». Акрамя таго, выдадзены метадычны дапаможнік «Гонар за Беларусь».

Дзякуючы агульным намаганням Нацыянальнага інстытута адукацыі, выдавецтваў «Наародная асвета», «Адукацыя і выхаванне», ААТ «Паліграфкамбінат імя Я. Коласа» ў бягучым годзе выпушчаны сем навучальных дапаможнікаў, заснаваных на рэльефна-кропкавай сістэме Брайля. «Гэта вельмі карпатлівыя, фінансава затратныя праекты, але разам з тым вельмі патрэбныя для нашых дзяцей. Да 2021—2022 навучальных гадоў будучыя выдадзены 40 падручнікаў, якія забяспечаны электроннымі праграмамі для асваення навучальных прадметаў на павышаным узроўні, а таксама заплаваны выпуск выданняў на рэльефна-кропкавым шрыфце з электронным дадаткам, — звярнула ўвагу Людміла Рамановская. — У 2021 годзе выдавецкім цэнтрам Нацыянальнага інстытута адукацыі будзе выдадзены буквар для першакласнікаў устаноў агульнай сярэдняй адукацыі на беларускай мове ад Волгі Свірыдзенкі і Волгі Цырынавай, яго асабліваасцю стане ярка выражаны нацыянальны кантэнт — заданні і практыкаванні, якія адлюстроўваюць каштоўнасці і традыцыі беларускай культуры».

Дар'я ШЛАПАКОВА.

Навука

Аснова для проціпухлінных прэпаратаў і новыя пакрыцці для мікратэхнікі

НАН Беларусі назвала ТОП-10 вынікаў навукоўцаў за 2020 год

Згодна з рашэннем Бюро Прэзідыума Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, пераможцамі прызначаны:

1. Калектыву навукоўцаў Інстытута фізікі НАН Беларусі — за ўстанавленне механізма дзеяння актыўных формаў кіслароду ў рэалізацыі эфектаў фотабіястымуляцыі нізкаінтэнсіўным лазерным выпраменьваннем рэспрадуктыўнай функцыі жывёл.
2. Аўтарскі калектыву Інстытута біяарганічнай хіміі НАН Беларусі і Аб'яднанага інстытута праблем інфарматыкі НАН Беларусі — за ідэнтыфікацыю метадамі камп'ютарнага скрынінгу і малекулярнага мадэлявання патэнцыйных інгібітараў каранавірусу SARS-CoV-2.
3. Калектыву навукоўцаў Інстытута цепла- і масаабмену НАН — за распрацоўку і прымяненне механахімічнага нанамадэлявання шматфункцыянальных кампазіцыйных пакрыццяў кампанентаў мікратэхнікі.
4. Аўтарскі калектыву Аб'яднанага інстытута машынабудавання і Інстытута механікі металапалімерных сістэм НАН — за стварэнне інфармацыйных мадэляў — лічбавых двойнікаў гідра- і электрамеханічных прыводаў для праектавання і маніторынгу транспартных машын новага пакалення.
5. Навукоўцы Інстытута біяарганічнай хіміі НАН Беларусі — за выяўленне феномена паскарэння фасфаролізу нуклеазідаў шляхам імабілізацыі ферментных субстратаў на аніёнаабменніках, як асновы для высокаэфектыўнага сінтэзу проціпухлінных прэпаратаў.

6. Какарэка Сяргей Віталевіч, загадчык лабараторыі трансгранічнага забруджвання Інстытута прыродакарыстання НАН Беларусі, доктар тэхнічных навук, прафесар — за колькаснае мадэляванне распаўсюджвання аэразольна-газавых прымесяў у атмасферы Беларускай антарктычнай станцыі і выяўленне тэндэнцый іх змянення за трыццацігадовы перыяд.

7. Аўтарскі калектыву Інстытута мікрабіялогіі НАН Беларусі — за стварэнне рэкамбінантных штаммаў бактэрыяў — прадукцэнтаў чалавечага бялку як асновы стварэння біяпрэпаратаў новага пакалення.

8. Навукоўцы НПЦ НАН Беларусі па біярэсурсах — за вызначэнне ступені матэматычнай значнасці велічынь рызык пранікнення і распаўсюджвання чужародных відаў водных беспазваночных на тэрыторыі Беларусі.

9. Калектыву Інстытута біяхіміі біялагічна актыўных злучэнняў НАН Беларусі і Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Я. Купалы — за распрацоўку біямедыцынскай тэхналогіі аднаўлення клетак печані на аснове комплексу фізіялагічна актыўных злучэнняў, якія валодаюць высокай антыаксідантнай і супрацьзапаленчай актыўнасцю.

10. Вучоныя-аграрыі НПЦ НАН Беларусі па земляробстве — за стварэнне гетэрозісных гібрыдаў азімага жыта на аснове сістэмы цытаплазматычнай звычайнасці як асновы павышэння генетычнага патэнцыялу.

Узнагароджанне пераможцаў адбудзецца ў рамках святкавання Дня беларускай навукі ў канцы студзеня.

Надзея НІКАЛАЕВА.

Трансфармацыя

Сучасны свет я ўяўляю як камп'ютарную карцінку, што «рассыпаецца» на пікселі, а пасля гэтыя дробныя квадрацікі складаюцца ў новыя вобразы. З'яўляюцца прафесіі, заняткі, рэчы, якіх не існавала раней. Пераасэнсоўваюцца ранейшыя веды, адбіраюцца найлепшыя практыкі, мяняецца мысленне. І справа тут не толькі ў развіцці тэхналогій. XXI стагоддзе — гэта час ідэй. Гэта рубрыка — спроба асэнсаваць, што адбываецца сёння і зазірнуць наперад.

Глобальная змена клімату, скарачэнне рэсурсаў, новыя запалы населенніцтва адбіваюцца на стандартах будаўніцтва і праектавання гарадоў. Ужо сёння сертыфікуюцца не толькі будынкі, але і цэлыя раёны. Такія стандарты экалагічнай забудовы, як WELL, FITWELL, BREEAM, LEED, рэгламентуюць увесь жыццёвы цыкл будынкаў ад стадыі іх праектавання да зносу. Дзякуючы новым тэхналогіям гарады паступова мяняюць аблічча, «абрастаюць» новымі паслугамі і магчымасцямі. Змяняецца транспартная, экалагічная і сацыяльная інфраструктура. Улічваюцца новыя мэты, сярэд якіх — павышэнне якасці жыцця гараджан, захаванне іх здароўя і добрабыту. Пандэмія «падкінула» ўрбаністам шэраг новых ідэй пры рабіце над далейшымі стратэгіямі развіцця гарадоў і ў той жа час яна паскорыла працэсы, якія ўжо даўно выцягвалі. Сёння ва ўсіх кутках зямнога шара ўрбаністы шчыруюць над будучымі сцэнарыямі забудовы і развіцця гарадоў. Яны ствараюць складаныя комплексныя праграмы, улічваюць шматлікія выклікі — ад змен клімату, вырашэння экалагічных пытанняў да прафілактыкі розных захворванняў. Пры рабоце над сцэнарыямі забудовы і развіцця населеных пунктаў звяртаюць увагу на тое, што ад гарадскога асяроддзя залежаць паводзіны чалавека, харчовыя звычкі, псіхічны стан, зносіны з іншымі. І ўсе гэтыя запыты і патрэбы пералічаны. Немагчыма вырашыць адно пытанне, не закранаючы іншых. Больш за тое, комплексны падыход дазваляе эканоміць грошы. Напрыклад, ствараючы зялёныя зоны, можна вырашаць праблемы, звязаныя з адвядзеннем лішняй вады падчас моцных ліўняў, ахалоджаннем гарадоў у спеку, прафілактыкай хранічных і псіхічных захворванняў сярод населенніцтва.

Асноўны акцэнт сёння робіцца на павышэнне якасці жыцця гараджан. Мінуты год паказаў, наколькі важна ствараць асяроддзе з улікам аховы здароўя, бяспекі, пытанняў, звязаных з дабрабытам жыхароў. Прычым важна ўлічваць не толькі ўжо існуючую карцінку, але і старацца прадуладзець, з якімі праблемамі гараджане могуць сутыкнуцца ў будучым, працаваць на доўгатэрміновую перспектыву.

Новыя тэндэнцыі гарадабудунай палітыкі, арыентаванай на ча-

левака, выяўляюцца ў рэалізацыі падыходу Urban Health у кіраванні гарадам. Уцягненне населенніцтва ў прыняцце ключавых палітычных рашэнняў, комплекснае разуменне аховы здароўя, кіраванне, заснаванае на прынцыпах устойлівага развіцця, — вось тэндэнцыі, скіраваныя на тое, каб ствараць гарады будучага з камфортным асяроддзем, паляпшаць якасць жыцця ў іх.

КУДЫ ЗНІКАЮЦЬ АЎТАМАБІЛІ?

Каранавірус паказаў, што гарады аказаліся не гатовыя да атак вірусаў — шчыльнасць населенніцтва спрыяе распаўсюджванню хвароб. Такі «вірусалагічны» выклік прывёў нават да дыскусій аб тым, ці не знікнуць гарады ў будучыні. Маўляў, жыхары пачнуць перабрацца ў больш бяспечныя маланаселеныя тэрыторыі і працаваць дыстанцыйна. Але гэты год паказаў, што людзі не жадаюць жыць у ізаляцыі — у час, калі каранцін у многіх краінах быў зняты, жыхары актыўна выйшлі на вуліцы. Усё ж гарады даюць зносіны, розныя магчымасці, выбар, інакш яны так не прыцягвалі б населенніцтва (параўнайце: яшчэ 200 гадоў таму толькі два працэнты населенніцкай планеты былі гараджанамі, сёння — не менш за 55). Менавіта гарады іграюць ключавую ролю ў сусветнай эканоміцы: яны даюць 80 працэнтаў ВУП.

Пандэмія заганала людзей у інтэрнет-прасторы. У той жа час яна аб'яднала чалавецтва: эксперты з розных куткоў свету пачалі разам шукаць адказы на сучасныя экалагічныя, вірусалагічныя і эканамічныя выклікі, дзяліцца сваімі ідэямі. Так, на Маскоўскім урбаністычным форуме эксперты з усяго свету абмяркоўвалі не толькі пытанне, як пандэмія зменіць жыццё гарадоў, але і спрабавалі разабрацца, якім прынцыпам павінны адпавядаць стандарты арганізацыі гарадскога асяроддзя, каб людзі сталі больш здаровыя і шчаслівыя, а населеныя пункты — устойлівыя і раўнапраўныя.

Так, заснавальнік і старшыня канадскай арганізацыі 8—80 Cities, а таксама першы амбасадар міжнароднай арганізацыі гарадскіх паркаў, грамадскі прастор і рэкрэацыйных зон World Urban Parks Гільерма Пеньялас упэўнены, што

ГАРАДЫ ЯК МАШЫНЫ ЦУДАЎ

Сусветныя тэндэнцыі — за разумную ўрбанізацыю

сёння ў жыхароў павінна быць магчымасць карыстацца гарадам. Трэба праектаваць асяроддзе так, каб у ім камфортна было не толькі тым, каму каля 30 гадоў і хто знаходзіцца ў добрай фізічнай форме, але і каму ад васьмі да 80 гадоў. Людзей трэба выманьваць з дамоў. Ілюмінацыя, музыка, актыўнасці павінны паказваць, што вуліцы гатовыя захаваць жыхароў у любы сезон года, нават у зімовыя цёмныя дні.

Шмат робіцца для таго, каб прыбраць машыны з вуліц. Адзін з сусветных тэндэнцаў — развіццё веласіпеднага руху і пешаходных вуліц, а таксама перасаджвання гараджан з уласных аўто на грамадскі транспарт. Такія змены — не проста экалагічны запыт: усё ж гарады з'яўляюцца буйнымі крыніцамі забруджвання паветра, але і спроба вырашыць праблему з заторамі (два аўтобусы здольныя перавезці куды больш людзей і пры гэтым займаць на паласе значна менш месца, чым дзесяцік машын). Паступова мяняецца і мысленне людзей, яны бачаць, што інфраструктура можа выкарыстоўвацца па-рознаму. Так, у выхадныя дні транспартныя дарогі аддаюцца пешаходам і веласіпедыстам. Да таго ж горад, дзе «ліквідуюцца» машыны, становіцца больш бяспечным.

Пры планаванні гарадоў можна адразу закладаць такія схемы рассялення, каб людзі змаглі абыходзіцца без аўтамабіляў. У кампактных раёнах жыхары атрымаюць усё, што ім патрэбна: жыллё, работу, забавы, гандлёвыя і медыцынскія паслугі. Прычым любы аб'ект знаходзіцца ў зоне 15-хвіліннай даступнасці і да яго можна дабрацца пешшу ці на ровары.

ЯК ВЫМАНИЦЬ ЛЮДЗЕЙ НА ВУЛІЦЫ?

Архітэктар з Даніі, прафесар і кансультант па гарадскім дызайне Ян Гейл заўважаў, што падыходы да планавання гарадской прасторы пастаянна мяняюцца. Так, спачатку перад еўрапейскімі архітэктарамі ставілася задача стварыць больш пешаходных вуліц, у 60—80-я гг трэба было напоўніць актыўнасцямі, абсталяваць прастору, дзе людзі змогуць кантактаваць. Менавіта тады пачалася так званая эпоха калупчына, калі за кубачкам кавы можна было сустрэцца з сябрамі ці дзелавымі партнёрамі або проста адла-

чыць і палубавацца гарадам. Пасля ўрачы загаварылі пра сіндром чалавека, які вельмі многа сядзіць, і праекціроўшчыкі сталі думаць, як абсталяваць гарадское асяроддзе, каб людзі больш займаліся спортам. Апошнім часам вострай стала праблема, звязаная з адаптацыяй гарадоў да змен клімату. Рост тэмператур у летні перыяд адбіваецца на самаадчуванні гараджан, у спякоту вырастае смаротнасць.

Запыт і новыя патрэбы ўплываюць на змены асяроддзя. Трэба прадумаць маршруты для людзей, пашыраць камунікацыю. Яшчэ гадоў 20 таму нават і гаворкі не ялося пра неабходнасць стварэння грамадскіх прастор. А сёння гарады цяжка ўявіць без такіх цэнтраў прыцягнення і аб'яднання людзей. Дарчы, публічныя прасторы — гэта не толькі месцы для забавы, творчасці, неформальнай адукацыі: там можна займацца самай рознай дзейнасцю (у тым ліку разам з суседзямі, неформальна ўважлівае развіццё сваіх кварталяў).

Праз сацыяльную і фізічную актыўнасць гарады працуюць на прафілактыку атлусцення, шматлікіх хранічных захворванняў і псіхічных праблем. Гарадское планаванне і будаўніцтва могуць разглядацца як інвестыцыі ў чалавечы капітал.

Прадуманае асяроддзе дазваляе пазбаўляць людзей ад адзіноцтва, спрыяе наладжванню ўзаемадзеяння паміж суседзямі, гараджанамі наогул. Натуральна адкрыты і камунікабельны горад, насычаны сацыяльнымі кантактамі, спрыяе росту даверу паміж людзьмі, становіцца больш бяспечным.

Важную ролю адыгрываюць зялёныя насаджэнні і фасады будынкаў, інфраструктура. Людзі не захоўваюць выбірацца на вуліцы,

калі там непрыгожа і няўтульна. Неабходна, каб зоны адпачынку знаходзіліся побач, каб для людзей сталага веку дабрацца да іх не стала пэўным выпрабаваннем. Становіцца папулярным і такі заняткаў, як агародніцтва ў горадзе. Напрыклад, сёлета ў Маскве гараджане бралі ў арэнду грядкі ў батанічных садах, каб вырошчваць розныя расліны. Такі адпачынак — гэта адзін з найлепшых спосабаў медытацыі ў горадзе.

«Машыны цудаў». Так называе гарады архітэктар, кіруючы дырэктар кампаніі Space Syntax UK па гарадскім планаванні і дызайне Універсітэцкага каледжа Лондана Ціім Стонар.

Ён лічыць, што каранавірус стаў сур'ёзным выпрабаваннем для гарадоў, бо падрывае іх асноўную функцыю — сацыяльную. Усё ж гэта асяроддзе, створанае, каб людзі маглі ўзаемадзейнічаць. Так, мы навучыліся жыць з зумамі і іншымі сістэмамі і распрацавалі новыя метады ўзаемадзеяння. Але лічыць не зменіць жыцця сустрачы, горад дорыць неформальныя зносіны, нечаканыя спатканы, у ім можна нешта адбывацца не па плане.

Многія гарады і да ковідна «жылі незфектыўна, не працавалі як «машыны цудаў», у акружэнні мільёнаў «суседзямі» многія адчувалі сябе адзінокамі. Пандэмія абвастрыла гэтую праблему. Людзі адчулі, што яны страцілі з каранцінам. Таму важна ствараць умовы для гарадскіх сюрпрызаў, насычаць вуліцы жыццём, улічваць усё гэта пры праектаванні. Людзі не павінны бачыць адпаліраваныя бетонныя пліты. Будынкі становяцца арганічнай часткай ландшафту. Галерэі і кавярні ствараюць спрыяльную атмасферу. Менавіта сацыяльнае ўзаемадзеянне, на думку архітэктара, — ключ да поспеху гарадоў.

Алена ДЗЯДЗЮЛЯ.

Праблемы перанасялення, пагроза новых эпідэміяў, перспектывы чыстай энергетыкі, змяненне клімату і магчымасці перадавых тэхналогій абмяркоўвалі эксперты і моладзь з пяці кантынентаў на міжнароднай канферэнцыі NEXTE 75, прысвечанай будучыні чалавечай цывілізацыі.

Удзельнікі мерапрыемства лічаць, што вырашаць глабальныя праблемы трэба ўсім разам і тэрмінова, пакуль не стала занадта позна. Каб чалавецтва выкарыстала шанцы змяніць будучыню, знаходзіць болейвыя кропкі цывілізацыі і рэагаваць на іх неабходна ўжо зараз, упэўне-

ны экалагі, вірусологі, біёлагі, антрапалагі і энергетыкі, якія ўзялі ўдзел у канферэнцыі. «Немагчыма спыніць рост населенніцтва на планеце, але можна прадухіліць крызіс перанасялення і барацьбу за рэсурсы, якія імкліва скарачаюцца, шляхам барацьбы з беднасцю», — лічыць доктар

Тэджр Сінгх Рана, прафесар Дзэліскага ўніверсітэта. «Складана прадказаць з'яўленне новых эпідэміяў, аднак кожная нацыя павінна быць гатовая тэрмінова прыняць самыя строгія меры, каб не дапусціць лапцюгавай рэакцыі распаўсюджвання інфекцыі за межы краіны, тым самым маючы адказнасць перад усім чалавецтвам», — заклікаў вядомы вірусолог Аевале Тамары. «Для вырашэння экалагічных праблем неабходна не проста выкарыстоўваць безвытляродныя крыніцы энергіі, але найперш развіваць найбольш магутныя від генерцыі — атамную энергетыку,

інакш пад ветравымі і сонечнымі станцыі прывідзецца займаць вялізныя плошчы», — растлумачыў Томас Бліс, аўтар кнігі «Лекі для планеты». За канферэнцыяй назірала больш як 400 тысяч чалавек з розных куткоў свету, якія мелі магчымасць у рэжыме анлайн задаваць пытанні экспертам. У Беларусі пляцоўкай для ўдзелу ў мерапрыемстве стаў Міжнародны дзяржаўны экалагічны інстытут імя Сахарова БДУ. Студэнтка Джэсіка Міронава пацікавілася, ці зрабілі людзі спробу замарозіць ДНК усіх жывых і нежывых істот, стварыць гэтыя своеасаблівыя Ноёў каўчэг для цывілізацыі.

Экалаг і публіцыст Карл Сафіна адказаў, што на востраве Шпіцберген у Арктыцы існуе сховішча — аграрныя шахта, якая сыходзіць глыбока ўніз, пад пласт вечнай мерзлаты. Там, на паліцах стэлажы, у вечным спакоі захоўваюцца ўзоры ўсіх вядомых збожжавых культур. Існуюць і іншыя спробы захаваць зямную біяразнастайнасць, аднак збіраць і захоўваць часціцы абсалютна ўсіх раслін і жывёл стала б занадта грандыёзнай задачай. Больш правільна вярнуцца да свету, які будзе здольны сам падтрымліваць біяразнастайнасць усіх жывых істот. Падводзячы вынікі канферэнцыі, назва якой была

абрана невыпадкова і прысвечана 75-годдзю атамнай прамысловасці, генеральны дырэктар дзяржакарпарацыі «Расатам» Аляксей Ліхачоў адзначыў: «Усё, што адбываецца ў самым аддаленым куточку Зямлі, раней ці пазней закрэне кожнага з нас. Значыць, наша агульная задача — знайсці сумеснае рашэнне для прадухлення выклікаў і пагроз. Нам не усё роўна, якая будучыня чакае нашу планецу, і канферэнцыя дазволіла зразумець, што неабходна рабіць сёння, каб у наступныя 75 гадоў жыццё на Зямлі стала лепшым і бяспечным».

Ірына СІДАРОК, фота ад прэс-службы «Расатама».

Ноёў каўчэг для цывілізацыі, або Як зменіцца атамная будучыня Зямлі

ЗАО «Белреализация» объявляет аукцион

Организатор торгов: ЗАО «Белреализация» (УНП 19113330), 220089, г. Минск, ул. Уманская, 54, 4-й этаж паркинга, каб. 28, тел.: (8017) 298-53-53; (8029) 690 54 09. **BELTORGI.BY**
 Продавец: Государственное предприятие «Слава труду» (УНП 500056012), 231482, Гродненская обл., Дятловский р-н, г. Козловщина, ул. Советская, 74а, тел./факс (01563) 30-1-95, в лице антикризисного управляющего частного предприятия «Правовой путь».
 Повторные публичные торги в форме аукциона в процедуре экономической несостоятельности (банкротства) будут проведены **20 января 2021 г.** в 10.30 по адресу: г. Минск, ул. Уманская, 54, 4-й этаж паркинга, каб. 28

№ п/п	Предмет торгов	Начальная цена предмета торгов, бел. руб. без НДС
1	Комбайн свеклоуборочный KLEINE SF-10-2, 2007 г. в. инв. № 974, рег. знак ГТ5479, Гродненская обл., Дятловский р-н, мекстерские Д. Скипоровичи	22 800,00
2	Комплекс объектов недвижимости в составе: здание производной, сооружение дезарьер, костебороник, здание колбасного цеха, здание консервного цеха, склад инвентаря, склад инвентаря, сооружение благоустройства, отделитель жира, отделитель жиро, канализационная сеть, водопроводная сеть, электрические сети, газопровод высокого и низкого давления, расположенные по адресу: Гродненская обл., Дятловский р-н, Козловщинский с/с, г. Козловщина, ул. Советская, 74а	362 675,43

Тел. для ознакомления и осмотра +37529 698-53-53.

Для участия в торгах необходимо в срок с 06.01.2021 г. 09.00 по 19.01.2021 г. 17.00 1) зарегистрироваться и подать заявку на участие в торгах по выбранному лоту на сайте **BELTORGI.BY**, 2) перечислить задаток по выбранному лоту на р/с ВУЗ3БПСБ30121854590139330000 в ОАО «БПС-Сбербанк», код БПСБВУ2Х, УНП 191113330, получатель – ЗАО «Белреализация».

Шаг торгов – 5%, задаток – 10% от начальной цены предмета торгов. Организатор торгов вправе отказаться от их проведения не позднее чем за пять дней до наступления даты проведения торгов. Торги проводятся при наличии не менее двух допущенных к участию в них участников. Победителем торгов признается лицо, предложившее наиболее высокую цену. Если заявка на участие в торгах подана только одним участником, торги признаются несостоявшимися. Предмет торгов продается претенденту на покупку при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов. Результаты торгов оформляются в виде протокола. Победителем торгов (претендент на покупку) обязан оплатить сумму фактических затрат, связанных с организацией и проведением торгов, и аукционный сбор в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов. Срок заключения договора купли-продажи и оплаты предмета торгов – не позднее 10 рабочих дней со дня проведения торгов. Извещение о ранее проведенных торгах было опубликовано в газете «Звезда» 08.12.2020 г.

ЗАО «Белреализация» объявляет аукцион

Организатор торгов: ЗАО «Белреализация» (УНП 19113330), 220089, г. Минск, ул. Уманская, 54, 4-й этаж паркинга, каб. 27, тел.: (8017) 298-53-53; (8029) 690 54 09. **WWW.BELTORGI.BY**
 Продавец: ОАО «Ранс» (УНП 600068480) Минский р-н, аг. Крупица, ул. Садовая, 20, тел. 8017 506-91-51.
 Повторные публичные торги в электронной форме будут проведены: **19 января 2021 г. 09.00-17.00** на электронной торговой площадке **BELTORGI.BY**

№ л/п	Предмет торгов	Начальная цена предмета торгов, бел. руб. с НДС
1	Здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилища (зернохранилище) с инвентарным номером 600С-124842, площадью 1 474,7 кв. м, расположенное по адресу: Республика Беларусь, Минская область, Минский район, Крупицкий с/с, район деревни Пятвешана, Здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилища (зернохранилище) с инвентарным номером 600С-124843, площадью 612,0 кв. м, расположенное по адресу: Республика Беларусь, Минская область, Минский район, Крупицкий с/с, район деревни Пятвешана	173 220,00
2	Здание специализированное животноводства (здание коровника) с инвентарным номером 600С-121223, площадью 1 788,0 кв. м, расположенное по адресу: 223014, Минская область, Минский район, Крупицкий с/с, район д. Аннополь.	104 936,04
3	Здание специализированное автомобильного транспорта (здание автогаража с бетонной площадкой и ограждением) с инвентарным номером 600С-121223, площадью 774,3 кв. м, расположенное по адресу: 223014, Минская область, Минский район, Крупицкий с/с, район д. Аннополь.	237 585,84
4	Здание нежилое (здание пропускного пункта) с инвентарным номером 600С-121220, площадью 21,7 кв. м, расположенное по адресу: Республика Беларусь, Минская область, Минский район, Крупицкий с/с, район деревни Аннополь	60 500,00
5	Комбайн зерноуборочный самоходный New Holland CS 660, зав. № 271384027, 2004 г. в.	41 300,00
	Комбайн зерноуборочный самоходный K3C-1218-10 «Палессе GS12», зав. № 02302, 2010 г. в.	

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

Организатор аукциона: ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5, корп. 2, пом. 1703
Продавец: ООО «СПЕЦРЕМОНТ», 220036, г. Минск, Бетонный проезд, 13 тел./факс 8017-213-62-05

Лот № 1: Предмет аукциона – капитальные строения, реализуемые одним лотом

Наименование (Назначение)	Инв. номер	Общ. пл.
Здание специализированное много назначения по адресу: г. Минск, ул. Машинистов, 80	500С-248	1349,5 кв. м
Здание трансформаторной подстанции по адресу: г. Минск, ул. Машинистов, 80/7	500С-38509	36,4 кв. м
Здание складов по адресу: г. Минск, ул. Машинистов, 80/3	500С-38510	610,2 кв. м
Мастерская по адресу: г. Минск, ул. Машинистов, 80/9	500С-66329	33,6 кв. м

Сведения о земельном участке: кадастровый номер 5000000000005008793, предоставлен на праве аренды по 31.01.2023 г. общей площадью 0,5145 га

В состав лота входит иное имущество, размещенное на сайте www.cpro.by
Обременение: аренда. Более подробная информация на сайте www.cpro.by

Начальная цена с НДС 20 %: 448 890,00 белорусских рублей BYN
Шаг аукциона: 22 444,50 белорусского рубля BYN

Лот № 2: Предмет аукциона – капитальное строение, по адресу: г. Минск, ул. Машинистов, 80/1

Наименование (Назначение)	Инв. номер	Общ. пл.
Инженерный цех (здание специализированное много назначения)	500С-242	1556,3 кв. м

Сведения о земельном участке: кадастровый номер 5000000000005008794, предоставлен на праве аренды по 31.01.2023 г. для эксплуатации и обслуживания здания специализированного иного назначения. После проведения аукциона Продавец обязуется выделить земельный участок под капитальное строение 500С-242

В состав лота входит следующее имущество: счетчик электрической энергии CE18 В R32146JAVUF (инв. номер 000027034), щит силовой ШС-01/081-1*25/1*20*10*16*3*16 Б001Р3 (инв. номер 000027040), эл. счетчик 3-фаз. (инв. номер 000026630), прибор учета э/энергии ЗСЭ01 В R33 146JAVZ (инв. номер 000027042).

Обременение: аренда. Более подробная информация на сайте www.cpro.by

Начальная цена с НДС 20 %: 263 718,87 белорусского рубля BYN
Шаг аукциона: 13 185,94 белорусского рубля BYN

Преддуше извещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Звезда» 12.12.2020 г.

Порядок ознакомления: осуществляется в рабочие дни с 8.00 до 17.00, перерыв – с 12.00 до 13.00. Ответственное лицо: Каминский Павел Иванович, ликвидатор, 8029-659-14-39, Расолько Александр Александрович, тел. 8029-570-21-84

С подробной информацией по предмету аукциона можно ознакомиться на сайте www.cpro.by

Задаток 10% от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях перечисляется на р/с ВУЗ3БЕЛ30120048330008226000 в ОАО «Банк Белгосбанка», г. Минск, ул. Минковская, 32; БИК БЕЛВУ2Х; УНП 191224639; ОКПО 378531865000, получатель платежа – ООО «ИПМ-Консалт оценка»

Срок подписания договора купли-продажи: 10 (десять) рабочих дней после проведения аукциона

Срок оплаты: не более 30 (тридцати) дней со дня заключения договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи

Порядок оформления участия в аукционе и результатов торгов: аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке продажи имущества ликвидированного юридического лица с публичных торгов, утвержденным постановлением Совмина РБ от 9 января 2013 г. № 16 «О некоторых вопросах продажи имущества ликвидированного юридического лица». К участию в торгах допускаются лица, подавшие организатору аукциона в указанный в извещении срок заявление с приложением всех необходимых документов, зарегистрированное в журнале регистрации заявлений на участие в торгах, и заключившие с организатором торгов договор о задатке. С подробной информацией о перечне предоставляемых документов, образцами заявлений на участие в аукционе и договора о задатке, а также правилами проведения аукциона можно ознакомиться на сайте www.cpro.by

В случае признания торгов несостоявшимися в связи с тем, что заявление на участие в них было подано только одним участником либо для участия в них явился только один участник, возможна продажа предмета торгов этому участнику, по начальной цене, увеличенной на 5%

Затраты на организацию и проведение торгов и вознаграждение в размере 3% от цены продажи возмещаются организатору аукциона участником торгов, с которым заключается договор купли-продажи в течение 5 дней со дня проведения торгов

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия

О реализации имущества

Организатор торгов: ООО «Фрондера» 220113, г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1121; ☎ 8 (029) 308 28 97 * e-mail: info.torg@orgtorg.by * сайт <https://orgtorg.by>

Продавец: ЗАО «Ростэм» в лице антикризисного управляющего ООО «Центр финансового оздоровления «Партнер-Консалт» (220113, Минск, ул. Мележа, д. 1, оф. 1118-11, тел. 8 (029) 365-06-97)

Дата, время, место и форма проведения торгов: Торги в форме открытого аукциона состоятся 19.01.2021 в 12.00 (регистрация участников с 11.30 до 12.00) по адресу: г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1121

Сведения о предмете торгов и порядке ознакомления с ним:
Лот № 1. Предприятие как имущественный комплекс «Центральный рынок строительных материалов в Уручье» (рег. номер 000144, свидетельство № 3616 от 25.08.2020); (местонахождение предмета торгов – г. Минск, ул. Уручьянская, 19).
 В отношении вышеуказанного имущества проводятся первые повторные торги. Все желающие могут предварительно ознакомиться с объектами аукциона.
Контактное лицо для осмотра Объектов: +375 (29) 611-18-59, Лембович Татьяна Казимировна. Дополнительная информация по предмету торгов по телефону +375 29 308 28 97 (Анада)

Начальная цена предмета торгов: 8 623 000,00 бел. руб. без НДС

Порядок определения победителя:
Шаг торгов – 431 150,00 бел. руб. (5% от начальной цены предмета торгов). Победителем аукциона признается участник торгов, предложивший наиболее высокую цену приобретения лота по сравнению с предложениями других участников. В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявка на участие в них подана только одним участником, предмет торгов продается этому участнику при его согласии приобрести лот по начальной цене, увеличенной на 5%.

Сумма задатка для участия в торгах – 10% от начальной цены предмета торгов. Задаток – 862 300,00 бел. руб.
 Для участия в торгах необходимо перечислить сумму задатка на р/с ВУЗ3БЕЛ30122215570040270000 в Отделении «На Красной» ЗАО «Альфа-Банк», код банка ALFABV2X, УНП 192789344. Получатель – ООО «Фрондера». Назначение платежа: «Задаток для участия в аукционе по продаже имущества ЗАО «Ростэм» (Лот №), проводимом _____ 2021 г.».

Срок внесения задатка: с 10.00 04.01.2021 г. по 16.00 18.01.2021 г.

Заявления на участие и необходимые документы принимаются в рабочие дни с 10.00 до 18.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1121, тел. +375 29 305 86 50.

Порядок приема заявлений – в 10.00 04.01.2021 г.
Окончание приема заявлений – в 16.00 18.01.2021 г.

Победитель аукциона (Претендент на покупку) обязан возместить Организатору аукциона стоимость затрат на организацию и проведение открытого аукциона и затрат по размещению публикации в газете и на сайте bankot.gov.by на основании счета-фактуры в течение 5 (пяти) дней со дня проведения аукциона.

Вознаграждение аукциониста – 0,75% от начальной цены предмета торгов.

Государственная регистрация договора купли-продажи и объектов недвижимости осуществляется Покупателем за свой счет.
 На Претендента на покупку распространяются правила и условия, установленные законодательством Республики Беларусь для Победителя аукциона

Срок подписания договора купли-продажи предмета торгов: Претендент на покупку должен заключить с Продавцом договор купли-продажи Объекта (Объектов) после возмещения затрат на организацию и проведение аукциона, затрат на публикацию в течение 14 (четырнадцати) дней со дня проведения аукциона

Срок оплаты предмета торгов: Оплата приобретенного на аукционе Объекта (Объектов) производится в соответствии с договором купли-продажи, но не позднее 30 (тридцати) дней со дня проведения аукциона

Порядок оформления участия в аукционе, критерии выявления победителя торгов и порядок оформления результатов торгов содержится на сайте <https://orgtorg.by/>.

Организатор аукциона вправе после опубликования извещения о проведении аукциона отказаться от его проведения в любое время, но не позднее чем за пять дней до наступления даты его проведения. Организация и проведение аукциона осуществляются на основании норм Закона Республики Беларусь от 13.07.2012 № 5-З «Об экономической несостоятельности (банкротстве)».

Ранее публикация о торгах размещалась в газете «Звезда» № 230 от 25.11.2020, стр. 10, в журнале «Судебный вестник Плюс: экономическое правосудие» № 11/2020, стр. 64

ЗАО «Белреализация» объявляет аукцион

Организатор торгов: ЗАО «Белреализация» (УНП 19113330), 220089, г. Минск, ул. Уманская, 54, 4-й этаж паркинга, каб. 28, тел.: (8017) 298-53-53; (8029) 690 54 09. **BELTORGI.BY**
 Продавец: КСВП «Возвеве» (УНП 500056209), 231488, аг. Возвеве, ул. Новая, 18 Дятловского р-на Гродненской обл., тел./факс: +375 1563 67-1-21, 67-1-41, в лице антикризисного управляющего частного предприятия «Правовой путь».
 Повторные публичные торги в форме аукциона в процедуре экономической несостоятельности (банкротства) будут проведены **20 января 2021 г. в 10.00** по адресу: г. Минск, ул. Уманская, 54, 4-й этаж паркинга, каб. 28.
Предмет торгов – комбайн зерноуборочный Kleine SF-10-2, рег. знак СВ-4 0060, 2008 г. в., кузов (рама) № 2310043, местонахождение – Гродненская обл., Дятловский р-н, аг. Возвеве, ул. Новая, 25. Начальная цена – 27 600,00 бел. руб. без НДС. Шаг торгов – 5%, задаток – 10% от начальной цены предмета торгов. Тел. для ознакомления и осмотра +37529 698-53-53.
Для участия в торгах необходимо в срок с 06.01.2021 г. 09.00 по 19.01.2021 г. 17.00 1) зарегистрироваться и подать заявку по выбранному лоту на участие в торгах на сайте **BELTORGI.BY**, 2) перечислить задаток по выбранному лоту на р/с ВУЗ3БПСБ30121854590139330000 в ОАО «БПС-Сбербанк», код БПСБВУ2Х, УНП 191113330, получатель – ЗАО «Белреализация».

Организатор торгов вправе отказаться от их проведения не позднее чем за пять дней до наступления даты проведения торгов. Торги проводятся при наличии не менее двух допущенных к участию в них участников. Победителем торгов признается лицо, предложившее наиболее высокую цену. Если заявка на участие в торгах подана только одним участником, торги признаются несостоявшимися. Предмет торгов продается претенденту на покупку при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов. Результаты торгов оформляются в виде протокола. Победителем торгов (претендент на покупку) обязан оплатить сумму фактических затрат, связанных с организацией и проведением торгов, и аукционный сбор в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов. Срок заключения договора купли-продажи и оплаты предмета торгов – не позднее 10 рабочих дней со дня проведения торгов. Извещение о ранее проведенных торгах было опубликовано в газете «Звезда» от 08.12.2020 г.

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении аукциона

Открытое акционерное общество «Молодецкий завод металлоизделий» (продавец) проводит открытый аукцион по продаже имущества, расположенного по адресу: Минская область, г. Молодечно, ул. Промышленная, 4, в составе:

Здания, ограждение, сети
 Лот № 1. Изолированное помещение гальванического участка общей пл. 306,1 кв. м. инв. № 630/D-29945; Ванны гальванические; Виброустановка – 2 шт.; Гальваническая линия цинкования до блока; Емкости 34 м³; Калибратор (гнз 1,5 кВт – 6 шт.); Кабельные линии с инв. № 4015; Водопровод с инв. № 4020; Канализационные сети с инв. № 4024; Лот № 3. Котельная новая (в состав входит: котельная и склад краски) общей площадью 535,1 кв. м. инв. № 4024. Лот № 2. Изолированное помещение гальванического участка общей пл. 427,3 кв. м. инв. № 630/D-47184; Изолированное помещение сборочного участка общей площадью 382,4 кв. м. инв. № 630/D-29942; Кабельные линии с инв. № 4015; Водопровод с инв. № 4020; Канализация общего назначения с инв. № 4021; Внутриплощадочные канализационные сети с инв. № 4023; Внутриплощадочные водопроводные сети с инв. № 4024. Лот № 4. Сварочный (токарно-штамповый) цех (составные части: сварочный (токарно-штамповый) цех, 2 холодные пристройки и сарай) общей площадью 947,8 кв. м. инв. № 630/C-45434; Компрессор 2БМ2,5-12/9; Компрессор ВВ-10/8; Компрессорная станция (компрессор ВП2-10/9М, Машина точечной сварки МТР-280; Кабельные линии с инв. по бух. учету № 4015; Кабель с инв. по бух. учету № 4020; Канализация общего назначения с инв. по бух. учету № 4021; Внутриплощадочные водопроводные сети с инв. по бух. учету № 4023; Внутриплощадочные водопроводные сети с инв. по бух. учету № 4024. Лот № 5. Ангар (сварочный участок) (в состав входит: ангар (сварочный участок и холодная пристройка) общей площадью 1061,1 кв. м. инв. № 630/C-45438; Кабельные линии с инв. № 4015; Водопровод с инв. № 4020; Канализация общего назначения с инв. № 4021; Внутриплощадочные канализационные сети с инв. № 4023; Внутриплощадочные водопроводные сети с инв. № 4024. Лот № 6. Склад металла с инвентарным номером 630/C-45412 (в состав входит: склад для металла литей Л1/к и навес литер 102) общей площадью 679,9 кв. м. инв. № 630/C-45412; Стеллажная эстакада; Кабельные линии с инв. № 4015; Водопровод с инв. № 4020; Канализация общего назначения с инв. № 4021; Внутриплощадочные канализационные сети с инв. № 4023; Внутриплощадочные водопроводные сети с инв. № 4024. Лот № 7. Центральная проходная общей площадью 46,8 кв. м. инв. № 630/C-45411, включая ограждение. Ворота электрические. Кабельные линии с инв. по бух. учету № 4015; Водопровод с инв. по бух. учету № 4020. Лот № 8. Склад металла с инвентарным номером 630/C-45412 (в состав входит: склад для металла литей Л1/к и навес литер 102) общей площадью 679,9 кв. м. инв. № 630/C-45412; Стеллажная эстакада; Кабельные линии с инв. № 4015; Водопровод с инв. № 4020; Канализация общего назначения с инв. № 4021; Внутриплощадочные канализационные сети с инв. № 4023; Внутриплощадочные водопроводные сети с инв. № 4024. Лот № 9. Уборная общей площадью 28,0 кв. м. Транспорт. Лот № 10. Автомобиль грузовой бортовой тентованный MAZ 437043-328, регистрационный номер – А1 6022-5.

Станки и оборудование в лотах № 11 по лот № 60
 Земельный участок, на котором расположены объекты недвижимости: кадастровый номер 6420000002000542, общая площадь 2,4130 га (долья в праве), расположен по адресу: Молодечно, ул. Промышленная, 4. Назначение: земельный участок для содержания и обслуживания зданий и сооружений.
 Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах, а также подробная информация об имуществе оговорены в условиях его проведения, размещенных на сайтах:
 1) www.minsk-region.gov.by в разделе «Работа с инвесторами «Одно окно» (Раздел 5. «Аукционы по продаже недвижимости»), 2) www.molodechno.minsk-region.by/ в разделе «Аукционы».

Аукцион состоится **05.02.2021 г.** в 11.00 по адресу: Минская обл., г. Молодечно, ул. Промышленная, 4. Заявления на участие и необходимые документы принимаются до **03.02.2021 г.** в рабочие дни до 15.00 по указанному адресу. Тел. +375 29 6853677.

ПРЫШЧЭПКА АД НЕДАСВЕДЧАНАСЦІ

Як музеі Беларусі і Расіі захоўваюць гістарычную памяць

Немагчыма падзяліць памяць, боль, гонар. Таму музеі Беларусі і Расіі ладзяць шмат сумесных мерапрыемстваў, каб захоўваць гістарычныя веды і перадаваць іх наступным пакаленням. У межах святкавання 75-годдзя Перамогі рэалізаваны новыя цікавыя сустрэчы, заключаны пагадненні і дагаворы аб супрацоўніцтве паміж установамі. Нягледзячы на няпростую эпідэмічную абстаноўку, у рэжыме анлайн праведзены дзясяткі навукова-практычных канферэнцый, форуму і «круглых сталоў».

У Мінску выдадзены ўнікальны альбом «Рарытэты ваенна-гістарычных музеяў Беларусі і Расіі», у які увайшлі гісторыі ста экспанатаў з фондаў музеяў абедзвюх краін, сярод якіх зброя, баявыя ўзнагароды, прыватныя рэчы ўдзельнікаў вайны, напрыклад медаль «За адвагу» Інаквенція Смактуноўскага, школьны сшытак Зои Касмадзеянскай, самаробная гармата, сабраная беларускімі партызанамі.

МУЗЕЙНАЯ МАЗАІКА

Сведчанні пра вайну могуць быць розныя. Дзесцігоддзямі музейшчыкі Беларусі і Расіі збіралі рарытэты, дакументы, успаміны сведка, асэнсоўвалі атрыманы матэрыял і складалі з яго розныя экспазіцыі. З гэтых непаўторных гісторыяў, акцэнтаў, іх нюансаў складаецца адзіная памяць пра вайну. Падчас дыскусійна-выставачнага мерапрыемства, што прайшло ў Беларуска-расійскім музее Вялікай Айчыннай вайны, супрацоўнікі музейных устаноў Беларусі і Расіі падзялілі сваімі напрацаваннямі, ідэямі і заняткамі. Усе ж сёння трэба змагацца не толькі з банальным няведаннем гісторыі, але і з фальсіфікацыяй.

Хто б мог падумаць, што праз 75 гадоў ваенная гісторыя будзе пераасэнсоўвацца і давядзецца даказваць раней вядомыя ісціны. **Генеральны дырэктар Дзяржаўнага цэнтральнага музея сучаснай гісторыі Расіі Ірына ВЕЛІКАНАВА** звярнула ўвагу на тое, што яшчэ на Нюрнберскім працэсе былі названыя злачынцы і пацярпелыя, рашэнні прымаўся на міжнародным узроўні, а сёння ваенныя падзеі трактуюцца на новы лад: «Экспанаты расказваюць лепш за словы. Наш музей пачаў камплектаваць свае фонды з першых дзён вайны, яго супрацоўнікі пабывалі ў гарадах пасля іх вызвалення ад фашыстаў. Выстаўка «Шлях да Перамогі. Гістарычныя крыніцы» сведчыць, як Чырвоная Армія вызваляла краіны Еўропы. Яна прыйшла ў Еўропу не як заваўнік, а як вызваліцель. Аказвалася шырокая гуманітарная

дапамога, напрыклад выдзялялася малако дзецям і цяжарным жанчынам. Нам трэба «захопліваць» інтэрнэт, не хочацца праіграваць вайну, якая супраць нас вядзецца тымі, хто фальсіфікуе гісторыю». Таму музейшчыкі зрабілі і мультымедычную версію выстаўкі, пераклапі тэксты на мовы краін, дзе яна паказваецца, размясцілі на сайтах пасольстваў. Таксама музей да юбілею падрыхтаваў выстаўку «Чалавек і вайна. Нерасказаная гісторыя», якая знаёміць з лёсам людзей. Ірына Якіўлеўна заўважыла, што не хапае даследаванняў, прысвечаных так званым «батанікам у шынялях», бо часта ў апалчэнне ішлі людзі, якія толькі вучыліся трымаць зброю ў руках. Многія з іх гінулі.

КАДРЫ СВЕДЧАЦЬ

Дзяржаўны музейна-выставачны цэнтр РАСФОТА рыхтуе праект «Вызваленая Еўропа», установа назалашвае фотадакументы, якія сведчаць аб вызваленні 12 краін Еўропы. Адзін жа з выставачных праектаў устаноў «Яўген Халдзей. Сцяг Перамогі», які ўжо пабачылі аматары гісторыі з больш чым дзясятка гарадоў, выстаўляўся ў Мінску ў Беларуска-расійскім музее гісторыі Вялікай Айчыннай вайны. З 1936 года Халдзей працаваў карэспандэнтам «Фотакронікі ТАСС». Ён прайшоў доўгі шлях па дарогах вайны ад Мурманска да Берліна, пераадолеў тысячы кіламетраў на караблях, самалётах, машынах, танках, аленях, пешшу. Сотні метраў адзінтай ім плёнкі паказваюць Керч, Новарасійск, Растоў-на-Доне, Кубань, Ялту, Севастопаль, Балгарыю, Румынію, Югаславію, Венгрыю, Аўстрыю, Германію, Патсдам. Нюрнберскі працэс, Харбін, Порт-Артур, Парыж і Кань. Ён створаў партрэты савецкіх военачальнікаў, афіцэраў, салдат. Па яго работах меркавалі аб трагедыях вайны, а некаторыя былі

пададзены як доказы ў Нюрнберскім трыбунале. Ён зафіксаваў, чым жылі людзі ў тыя гады, калі вырашаўся лёс чалавецтва, перадаў чалавечыя эмоцыі.

Дырэктар расійскага Дзяржаўнага цэнтральнага музея кіно Ларыса САЛАНЦЫНА запрашае беларусаў знаёміцца з ваеннай гісторыяй, вывучаючы работу французскіх аператараў. У музеі захоўваюцца адзінцы імя матэрыялы і экспанаты, звязаныя з поўным аператарам на вайне і прызнаннем іх заслуг на міжнародным узроўні. Так, у 1942 годзе была зроблена дакументальная стужка «Разгром нямецкіх войскаў пад Масквой». Пасля карціна была перамяніцтвавана і пад назвай «Масква наносіць удар у адказ» дэманстравалася ў Амерыцы. Была адзначана Оскарам — праўда, фігурка, што захоўваецца сёння ў расійскім музеі, не залатая. У ваенныя часы любілы металы лічыліся стратэгічным таварам, таму ўзнагарода зроблена з гіпсу з абяцаннем, што пасля будзе перададзена і яе залатая копія. Музейшчыкі ўпэўненыя, што Джорж Лукас, здымаючы эпізод «Зорных войнаў», невывадкова даў яму назву «Імперыя наносіць удар у адказ» (гэта сведчыць пра яго веданне гісторыі сусветнага кіно). Да 75-годдзя Перамогі музей кіно падрыхтаваў выстаўку «Цана кадра», якая знаёміць з жалівай статыстыкай: кожны другі аператар быў паранены, кожны чацвёрты забіты. У архіве музея захоўваецца вялікая колькасць мантажных лістоў з ваенных відэаздымак. Значная доля іх прысвечана баявым дзеянням, якія адбываліся на тэрыторыі Беларусі. Ларыса Отаўна ўпэўнена, што сёння музейшчыкі павінны шукаць новыя формы работы, у тым ліку выходзіць на рэсурсы, якія выкарыстоўвае моладзь. Музейныя супрацоўнікі нават ствараюць сваё праграмае забеспячэнне, каб трансліраваць гісторыю.

Часовыя выстаўкі, падрыхтаваныя беларускімі музеямі, прайшлі сёлета ў Расіі. У сваю чаргу, расійскія калегі прапануюць для паказу ў Беларусі свае экспазіцыі, напрыклад, прысвечаныя людзям, якія ў гады вайны працавалі на ваенных заводах, зброі Перамогі.

Падчас «круглага стала» была агучана ідэя аб стварэнні цэнтра памяці, дзе мяркуюцца сабраць інфармацыю па персаналіях і праз музейныя сродкі паказаць, якія страты неслы чывільнае насельніцтва. Дзякуючы музейным сродкам наведвальнікам раскажа пра спалення вёскі, халакост, вышчэненне людзей на акупаванай тэрыторыі, прымусовыя выгнанні на работы ў Германію. Музейшчыкі ўпэўненыя, што падобны праект будзе аб'ядноўваць

не толькі Беларусь і Расію, але і іншыя краіны.

АБНАЎЛЕННЕ І ПАГЛЫБЛЕННЕ

Сучасныя музеі моцна мяняюць сваё аблічча. Новыя тэхналогіі і падыходы ў афармленні экспазіцыі дазваляюць наведвальніку паглыбіцца ў гісторыю, адчуць сабе ўцягнутым у яе. Напрыклад, Тульскі дзяржаўны музей зброі аснашчаны мультымедычнымі сродкамі, электроннымі энцыклапедыямі, віртуальнымі вітрынамі, міні-кінатэатрамі і аб'ёмнымі прасторавымі малюнкамі, сістэмамі дапоўненай і віртуальнай рэальнасці, тут ствараюцца эфекты прамой і зваротнай праекцыі, ажываюць партрэты і карціны. Музей пастаянна прапануе сваім гасцям дыялог, супрацоўніцтва, сутворчасць і суперажыванне. Экспанаты дазваляюць экскурсаводам абвргаць шэраг фальсіфікацый гісторыі і міфаў пра Вялікую Айчынную вайну.

Музейшчыкі прапануюць стварыць беларуска-расійскія турыстычныя маршруты, у тым ліку дзіцячыя, дзякуючы выставачнай дзейнасці наладжваць культурна-асветніцкую работу. А таксама гатовыя праводзіць для моладзі на

сценах экспазіцыі. Усім гэтым дастаецца эфект поўнага паглыблення ў эпоху ваеннага часу. Невярагоднае уражанне, калі насустрач наведвальніку выходзяць ахвяры канцлагераў і на мультымедычным экране рассыпаюцца ў попель. Дарэчы, і самі супрацоўнікі музея ўцягнутыя ў працэс. Яны апранутыя ў адзенне тых гадоў і выконваюць розныя ролі.

Экспазіцыя ўнікальная і паводле зместу. Была праведзена вялікая даследчыцкая праца, якая ахоплівае практычна ўсе бакі жыцця краіны. Да даследавання падключыліся архівы, музеі, кіношнікі і нават бібліятэкары. Гэта праца некалькіх тысяч чалавек! У тым ліку матэрыялы прадставілі супрацоўнікі мемарыяла «Брэсцкая крэпасць-герой» і Беларускага дзяржаўнага музея гісторыі Вялікай Айчыннай вайны. І адзін з першых раздзелаў экспазіцыі — вялікая трохмерная гісторыка-мастацкая панарама «Брэсцкая крэпасць. 1941»; сюды з Беларусі былі перададзены рарытэты, знойдзеныя пошукавікам пасля Вялікай Айчыннай вайны, а таксама фатаграфіі і інфармацыйныя матэрыялы аб абаронцах крэпасці, аб лёсе іх сем'яў, аб брэсцкім падполлі.

Буду запусчаны знававы праект «Твары Перамогі», які павінен стаць самым буйным банкам даных пры-

зум-платформе міжнародных бліц-турніраў «Музейныя баталіі».

У адным з самых вялікіх у Расіі мемарыялаў — Ржэўскім — штогод адбываецца больш за 500 мерапрыемстваў і праз яго праходзіць каля мільёна наведвальнікаў. Паўтара года таму ўстанова паставіла перад сабой складаную задачу — стварыць асяроддзе, якое прывабіла б моладзь і магло канкурураваць з кіно, інтэрнэтам, камп'ютарнымі гульнямі. Цалкам была абноўлена прастора галоўнага будынка музея. Створана новая маштабная экспазіцыя. Аналагаў тэхнічным і творчым рашэнням, якія тут прадстаўлены, у музейнай практыцы свету яшчэ не было. Экспазіцыя наглядна сведчыць, чым жыва краіна, уцягнутая ў вайну, расказвае пра эвакуацыю прамысловасці і насельніцтва, акупацыю, супраціўленне, жыццё людзей у прыфрантавай зоне і глыбокім тыле, паказвае, як працавалі заводы, шпіталі, бібліятэкі, музеі. На плошчы ў больш чым 3000 квадратных метраў прадстаўлена амаль сем тысяч сапраўдных экспанатаў, восем тысяч архіўных і кінафотадакументаў, трохмерныя гісторыка-мастацкія панарамы. У музейную прастору інтэграваны 58 мультымедычных інфармацыйных комплексаў. Гэта інтэрактыўныя карты, плакаты, галаграфічныя праекцыі, мультымедычныя даведнікі. Створаны 22 фільмы рэканструкцыі падзей, якія дэманструюцца на

ватных гісторыі мільёнаў людзей у гады Вялікай Айчыннай вайны. Як паведаваў дырэктар расійскага Цэнтральнага музея Вялікай Айчыннай вайны **Аляксандр ШКОЛЬНИК**, гэта будзе пункт збору агульнанароднай памяці, і музей запрашае далучыцца ўсіх, хто захоўвае ў сямейных архівах звесткі пра сваякоў, якія ваявалі ці працавалі ў тыле. У музеі будзе забяспечаны інтэрактыўны доступ да гэтых звестак. Кожны наведвальнік, які даслаў сюды матэрыялы, зможа убачыць іх у спецыяльнай экспазіцыі, вывесці на вялікі экран і паказаць дзецям, унукам.

Музейшчыкі ўпэўненыя, што сёння трэба аб'ядноўваць намаганні дзеля таго, каб здзісяняць транзіт гістарычнай памяці і спрыяць патрыятычнаму выхаванню падрастаючага пакалення.

Таму тры гады назад у Расіі быў распачаты праект «Тэрыторыя Перамогі», які аб'ядноўвае больш за 200 ваенна-гістарычных і краязнаўчых музеяў. Толькі за мінулы год да яго далучыліся 11 музеяў краін СНД, сярод якіх чатыры — беларускія. Такое супрацоўніцтва дае шматразовае павелічэнне аўдыторыі, памнажае колькасць удзельнікаў сумесных акцый і мерапрыемстваў. Адбываецца абмен выставачнымі праектамі, зараджаюцца новыя ідэі і ініцыятывы, а галяюнае — фарміруецца адзіная прастора гістарычнай памяці.

Алена ДЗЯДЗЮЛЯ.

Спадчыннікі

ПЕРАТВАРЭННЕ СУКЕНКІ,

або На што натхняюць традыцыйныя строі?

У Нацыянальным гістарычным музеі адкрылася незвычайная выстаўка, якая не толькі знаёміць з рарытэтамі, але і сведчыць, што здабыткі продкаў могуць уплываць на сучасных творцаў. Праект «Беларускі касцюм: мінулае і сучасны дызайн» паказвае, якую важную ролю ў папулярызаванні нацыянальнай культуры адыгрываюць рэчы.

Не адно дзесяцігоддзе нашы этнографы выбіраліся ў экспедыцыі па ўсёй Беларусі, вывучалі рэгіянальныя асаблівасці строяў, выпусцілі не адзін том даследаванняў. Сабраныя багаціцы папулярызавалі мастакі і работнікі ўстаноў культуры. У выніку сёння як прафесій-

Так, калекцыя «Надзея» выканана з беларускага льну і джынсавых тканін з выкарыстаннем сімвалаў традыцыйнай абрадавай вышывуікі.

Паліто ў стылі коларблок, выкананае ў тэхніцы пэчварк, знаёміць з беларускім ткацтвам. Так, дызайнеры-пачаткоўцы вырашылі паказаць, як можна абыходзіцца з традыцыйнымі матэрыяламі і што не трэба баяцца іх выкарыстоўваць нават пры вырабе паліто класічнага крою.

На стварэнне камплекта з калекцыі «Дзевяно» дызайнера Святлану Князеву натхнілі міфы і паданні. У калекцыі адлюстраваны жывёльны і раслінны свет, абрадавыя святы. Яна карысталася натуральнымі тканінамі, рабіла аплікацыі ў тэхніцы выцінанкі, аздабляла адзенне ручной вышывуікай.

Дырэктар Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры Нацыянальнай акадэміі навук, доктар гістарычных навук, акадэмік Аляксандр ЛАКОТКА заўважыў, што традыцыйнае мастацтва з'яўляецца невычэрпнай крыніцай, а творчы падыход дызайнераў дазваляе прадставіць тое харавое традыцыі, што з'яўляецца асновай нашай культуры, дзяржаўнасці, і за чым з цікавасцю і захапленнем можа назіраць увесь свет.

На адкрыцці выстаўкі ў музеі адбыўся паказ калекцыі рэспубліканскага фестывалю-конкурсу моды і фота «Млын моды», падчас якога юныя мадэлі дэманстравалі не толькі адзенне, але і абутак, заплечнікі і сумкі, выкананыя з выкарыстаннем народных элементаў.

Дырэктар Нацыянальнага гістарычнага музея Павел САПОЦЬКА паабяцаў у наступным годзе новыя цікавыя праграмы на скрыжаванні навукі, адукацыі, гісторыі і мастацтва.

Алена ДЗЯДЗЮЛЯ.

няя, так і аматарскія калектывы апрануць у касцюмы, зробленыя з захаваннем нацыянальных адметнасцяў.

У 80-я гады да работы па аднаўленні і папулярызаванні народных здабыткаў далучыліся дамы рамёстваў, якія былі створаны ў большасці раёнаў.

Не адпачываюць і сучасныя творцы — аўтэнтычныя строі натхняюць дызайнераў на стварэнне этнакалекцыі. Падчас работы над новымі касцюмамі мастакі выкарыстоўваюць традыцыйныя тканіны, формы, колеры, арнаменты, вобразы, сюжэты казак і паданняў, нацыянальных свят.

У выніку, як заўважыў на адкрыцці выстаўкі старшыня **Фонду беларускай культуры Тадзюш СТРУЖЭЦКІ**, мы маем багатую палітру беларускага нацыянальнага касцюма, які пабудаваны на глыбокіх традыцыях народнага мастацтва. Расце цікавасць да свайго

ў моладзі. Нацыянальны касцюм прэзентуе Беларусь у іншых краінах свету. Так, сучасныя калекцыі, прадстаўленыя на выстаўцы і створаныя дызайнерамі з розных куткоў Беларусі, ужо выстаўляліся ў Італіі, Швецыі, Японіі, Расіі і іншых краінах.

Фестывалі і конкурсы моды, такія, як «Млын моды» і «Этна Стыль», сведчаць пра высокі ўзровень майстэрства як вопытных, так і маладых дызайнераў адзення. Уласна, выстаўка запэўнівае, што нацыянальны код, «запісаны» ў вопратцы народнымі майстрыхамі, выдатна накладваецца на сучасныя рэчы.

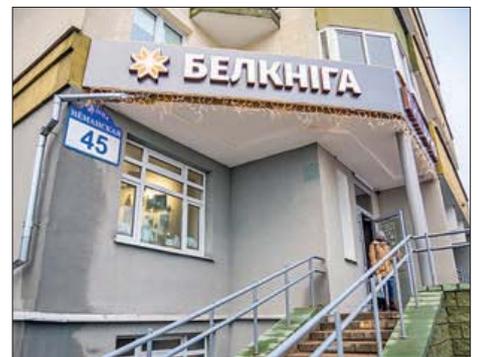

«КНІЖНЫ ДВОРЫК» НА НЁМАНСКОЙ, 45

Для жыхароў сталіцы, якія жывуць на гэтай вуліцы ці паблізу ад яе, нядаўна расчыніла свае дзверы кніжная крама. Раней яна размяшчалася ў мікрараёне Зялёны Луг па адрасе: вул. Каліноўскага, 55, а цяпер змяніла месца «прапіскі».

— Пераехаць, думаем, было вельмі важным рашэннем, бо тут новы раён і пражывае шмат сем'яў з дзецьмі. Ім якраз і патрэбна была такая крама. Як кажуць нам самі наведвальнікі, вельмі добра, што з'явілася месца, дзе цяпер можна набыць вучэбную літаратуру, канцелярскія тавары і творы мастацкай літаратуры, — гаворыць загадчыца «Кніжнага дворыка» філіяла ААТ «Белкніга» **Юлія СТАРЫНСКАЯ**. — У нас можна знайсці кнігі на розны густ, у тым ліку і беларускіх выдавецтваў, якія, траба адзначыць, карыстаюцца папулярнасцю. Так, напрыклад, выданне «Залатыя правілы народнай культуры» ў нас раскупілі літаральна за тры дні пасля адкрыцця. Прадстаўлены ў нас таксама навінкі літаратуры, ёсць тэматычныя падборкі. Вось зараз падчас навагодніх свят мы зрабілі стэнд, дзе сабраны выданні для дзяцей розных узростаў пра Новы год і Каляды. І яны таксама карыстаюцца попытам. Кніга працягвае заставацца добрым падарункам на свята...

За размовай мы праходзім па памяшканні кніжнай крамы, і гэта дазваляе здзейсніць своеасабліваю экскурсію і азнаёміцца з асартымантам, які тут прапаноўваюць пакупнікам. Акцэнт зроблены на канцелярскія тавары (прадстаўлены самыя розныя па кошце, дызайне і прызначэнні) і папяровую прадукцыю, а таксама на навінкі і хіты продажу беларускага і расійскага кнігавыдання, мастацкую і дзіцячую літаратуру. Недалёка ад увахода амаль у цэнтры адрасу заўважаш стэнд, дзе наведвальнікаў чакаюць навагоднія цацкі і разнастайныя святочныя сувеніры, календары.

Мая суразмоўца адзначае, што гэтае месца яны плануюць абнаўляць і афармляць у залежнасці ад сезонаў і свят — гэта можна расцэньваць і як маркетынгавы ход, але перш за ўсё гэта — клопат пра наведвальнікаў. Бо добра, калі маеш магчымасць у адным месцы набыць розныя рэчы. У «нёманскай» краме дакладна знойдзеш шмат цікавага. І новую кнігу «Кабог» Джоан Роўлінг, і дзіцячае выданне «Звярыная сімфонія» Дэна Браўна, які ў большасці асацыюецца з дэтэктывамі, а не з гісторыямі пра кітоў і кенгуру... Нават пры выбары паштовага можна разгубіцца, бо іх тут знойдзеш мноства — для любой нагоды.

А калі вам хочацца быць у курсе ўсіх навінак, зніжак ці, можа, проста даведацца пра наяўнасць той ці іншай кнігі, можна звязцца з супрацоўнікамі ў сацыяльнай сетцы «Інстаграм» @knizhnyi_dvorik, дзе вам заўсёды дадуць адказ на любое пытанне. Працуе кніжная крама з панядзелка да суботы з 10.00 да 18.00 без перапынку на абед. Заходзьце на Нёманскую, 45!

Алена ДРАПКО.
Фота Яна ХВЕДЧЫНА.

Казка зімовых фантанаў

На зіму галасы фантанаў сціхлі: гуллівыя вадзяныя струменьчыкі з маразамі не сяброуюць. Але самі фантаны незаўважанымі не застаюцца, бо майстры стваралі іх, каб заўжды цешыць людзей прыгажосцю, усаляўца жыццядайны рух. Калі сцюжа спыняе гэтую імклівую плынь, уваасобіць яе можна па-іншаму — так зрабілі праекцыйныя фантаны на беразе Свіслачы каля мінскага парка імя Горкага. Там, дзе ў летнія дні з-пад зямлі ўзляталі зіхатлівыя струмені, у зімовы час ззяюць-пераліваюцца тысячы маленькіх лямпачак, нагадваючы аб характэры летняй воднай феерыі.

Усярэдзіне Купалаўскага сквера славыты фантан з фігурамі дзяўчата-чараўніц патанае ў зімовых прычёмках. Не ў гаваркую плынь летняй ракі, а ў маўклівы снег апускаюць «купалінкі» свае святаянавыя вянкі, каб дазнацца з варажбы: калі вернецца вясна, калі зноў ажывуць фантаны...

Яўген ПЯСЕЦКІ, фота аўтара.

След у гісторыі

ДОКТАР ДАБРЫНЯ

Так называлі сучаснікі Івана Здановіча

Сёння мы хочам расказаць пра выдатнага чалавека, урача ад Бога, мецэната, грамадскага дзеяча, падзвіжніка Івана Здановіча, які шмат зрабіў для Мінска і сучаснай Мінскай вобласці. Іван Усцінавіч карыстаўся вялікай павагай у грамадстве, асабліва яго любілі простыя людзі. У народзе называлі «Доктар Дабрыня».

НАЙЛЕПШЫЯ ЯКАСЦІ АД ПРОДКАЎ

Іван Усцінавіч нарадзіўся 25 мая (6 чэрвеня) 1864 года. Яго бацька Іосіф (Аўгустын) Здановіч працаваў у Мінскай духоўнай семінарыі, займаўся навуковай работай. Дзед па ліній маці Пётр Яліноўскі быў праціерэем Мінскага кафедральнага сабора. Гэта былі адукаваныя і нераўнадушыны да патрэб іншых людзей. Усе найлепшыя якасці ад іх узяў сын і ўнук. Ён закончыў Мінскую класічную гімназію, а ў 1890 годзе — медыцынскі факультэт Кіеўскага Імператарскага ўніверсітэта Святога Уладзіміра. Іван Усцінавіч працаваў сельскім урачом Лошніцкага ўчастка Барысаўскага павета, Заслаўскага ўчастка Мінскага павета, галоўным урачом Мінскай губернскай бальніцы. Усе яго веды, намаганні, практычны вопыт былі скіраваны на паліяванне і ўдасканаленне сістэмы аховы здароўя, укараненне новых метадаў лячэння. Менавіта ён арганізаваў курсы масажа, якому вучыўся за мяжой. Іван Усцінавіч не толькі веў адпаведны курс, але і кантраляваў асоб, якія вывучалі масаж. А менавіта прымянялі яго ў дачыненні да хворых, што мелі ў гэтым патрэбу, пад яго наглядам.

СРОДАК АД ВОСПЫ — ГІПС

На пасадзе ўрача Мінскай губернскай бальніцы Іван Здановіч неаднаразова звяртаў увагу вышэйшых чыноў і губернскай управы на цяжкае ўмовы працы, прасіў аказаць садзейнічанне, у прыватнасці, у будаўніцтве новай медыцынскай установы за мяжой горада, паколькі вялікая колькасць пабудов не лепшым чынам уплывала на санітарна-эпідэміялагічную сітуацыю. Іван Усцінавіч нават падабраў пляцоўку паблізу хутара Людэмон (у раёне сучаснага парка Перамогі). Але бальніца так і не была перанесена.

Ён рабіў усе захады па забеспячэнні медыцынскай установы больш сучасным абсталяваннем. Па хадайніцтве галоўнага ўрача губернскай земскага ўправа ў 1905 годзе дазволіла набыць абсталявання на суму да 1300 рублёў. А таксама прыняла рашэнне выдаць 500 рублёў на набыццё

рэнтгенаўскага апарата. Дзякуючы Івану Здановічу закупляліся таксама хірургічныя інструменты для аперацыйнай. Здановіч нават дабіўся набыцця дзынфекцыйнай камеры. Па яго ініцыятыве быў уведзены курс гігіены ў Мінскай і Марыінскай жаночай гімназіях, дзе ён чытаў бясплатныя лекцыі ў старэйшых класах. Вялікая заслуга яго і ў адкрыцці бясплатнага гарадскога радзільнага прытулку. Ён сам знайшоў будынак, які падыходзіў для гэтых мэт, адрамантаваў памяшканне, набыў неабходнае абсталяванне і здаў яго на баланс гарадскога самакіравання.

Іван Здановіч з'яўляўся правадзейным членам Таварыства мінскіх урачоў, якое на той час было цэнтрам перадавай медыцынскай навуцы Паўночна-Заходняга краю. Неаднаразова выступаў з дакладамі. На аснове асабістага вопыту прыйшоў да высновы, што найлепшым сродкам пры воспе з'яўляецца сухі гіпс. Ён таксама распаўсюдзіў фільтр для ачысткі вады.

ПЕРШАЕ ВУЧЫЛІШЧА ДЛЯ СЛЯПЫХ

Цяжка пераацаніць унёсак Івана Здановіча ў развіццё медыцыны. Але, бадай, галоўным яго дасягненнем можна назваць адкрыццё першага ў Беларусі вучылішча для сляпых дзяцей у 1897 годзе. Напачатку яно месцілася на прыватных кватэрах, а ў верасні 1900-га займала ўласны будынак (сучасны раён Дома ўрада і вуліцы Берсана). З цягам часу вучылішча стала найлепшым у былой Расійскай імперыі, мела пяць асобных дамоў, лазню, пральню, гаспадарчыя пабудовы,

крану па продажы тавараў, выробленых сляпымі. Доктар асабіста ўдзельнічаў у праектаванні і будаўніцтве ўсіх аб'ектаў. Дабіўся дазволу ўзвесці пры вучылішчы царкву, каб сляпыя змаглі наведваць богаслужэнні. Урачыстае асвячэнне храма ў гонар іконы Божай Маці «Усіх тужлівых Радасць» прайшло ў лістападзе 1907 года. У 1915 годзе ўстанова эвакуіравалася ў Калужскую губерню. На той час тут выходзіла 30 хлопчыкаў. Пасля яе дзейнасць аднавілася на ранейшым месцы ў Мінску. Але з пачаткам будаўніцтва Дома ўрада пераехала ў Чырвоны Бераг, затым у Магілёў і Гродна. У 1986 годзе ў сталіцы адкрыта спецыяльная агульнаадукацыйная школа № 188 для дзяцей з парушэннямі зроку, дзе ўстаноўлена мемарыяльная дошка. Акрамя таго, на нагрудным знаку «Заслужаны дзеяч акцыянернага таварыства «БелТІЗ» змешчаны барэльеф з выявай І. А. Здановіча. З гісторыяй медыцыны, дзейнасцю і поспехамі айчынных урачоў у цэлым і Івана Усцінавіча Здановіча ў прыватнасці можна азнаёміцца ў Музеі гісторыі медыцыны.

ЯК УЗНІКЛІ ЖДАНОВІЧЫ

У канцы мая мінулага года да 155-годдзя з дня нараджэння Івана Усцінавіча Здановіча па ініцыятыве педагогаў і вучняў Ждановіцкай сярэдняй школы адкрыты памятны знак у гонар доктара Здановіча.

Што ж звязвае Ждановічы з асобай Івана Здановіча? Менавіта дзякуючы Івану Усцінавічу і з'явіўся санаторый «Крыніца». А пачалося ўсё ў 1906 годзе, калі Доктар Дабрыня купіў за горадам дом пад

дачу на беразе Свіслачы. Падчас прагулкі па ваколіцы, яго зацікавіла крыніца, што прабіралася з-пад зямлі. Вада тут брала нават у моцныя маразы і мела саланаваты смак. Праба была дастаўлена ў лабараторыю Санкт-Пецярбурга. Як выявілі даследаванні, гэта мінеральная вада мае лекавыя ўласцівасці. Потым доктар абсталяваў тут аддзяленне на шэсць месцаў для хворых на страўнікава-кішачныя захворванні.

За свае грошы Іван Здановіч пабудоваў чыгуначную платформу, каб усім ахвотным было зручна дабрацца да крыніцы. Дарчы, тут спыняліся не толькі прыгараднікі, але і міжнародныя цягнікі. Яе ў народзе называлі платформа Здановіча. На карце гэтую назву можна было сустрэць яшчэ ў 1933 годзе. Пасля вайны першая літара «з» была заменена на «ж» і назва трансфармавалася ў платформу «Ждановіча» (сучасная станцыя «Ждановічы»). З цягам часу тут узнікла невялікае паселішча, якое называлі Ждановічы.

Памёр Іван Усцінавіч нечакана на сваім рабочым месцы 11 (24) жніўня 1915 года ва ўзросце 51 года. Дакладна невядома месца яго пахавання. Магчыма, на Старажоўскіх могілках, дзе многія пахаванні былі разбураны пры зносе могілак у 1940—1970 гадах.

Заслугі Івана Здановіча адзначаны шматлікімі ўзнагародамі. У прыватнасці, ордэнамі Святога Станіслава II і III ступені, ордэнам Святога Уладзіміра IV ступені, сярэбранымі медалямі. За дзяржаўныя дзейнасць ён таксама ўдастоены падзякі імператрыцы Марыі Фёдаровны.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.

Асобы

Лёс і творчая спадчына Яна Дамеля

Ён маляваў шляхту і быў несправядліва абвінавачаны ў падробцы грошай

У Нацыянальным мастацкім музеі праходзіць выстаўка «Ян Дамель. Палатно, папера, лічба», якая прымеркавана адразу да двух дат, звязаных з жыццём мастака: 240-годдзя з дня нараджэння і 180-годдзя са дня смерці.

— Ведаеце, у біяграфіі Яна Дамеля мяне найбольш уражвае яго трагічны лёс, несправядлівае асуджэнне і высылка ў Сібір, дзе творца правёў тры гады, — распавядае куратар выстаўкі, вядучы навуковы супрацоўнік аддзела старажытнабеларускага мастацтва Дзмітрый МОНІЧ. — Але і пасля гэтага ён застаецца чалавекам з адкрытым сэрцам. Хоць сам ніколі не быў багаты, мог, дапамагаючы камусьці, дадаць апошняе. Ян Дамель стварыў вялікую колькасць партрэтаў беларускй шляхты Мінска і наваколля. На жаль, цяпер вядомыя толькі адзінкі з іх, бо шмат твораў было вывезена ў Польшчу пасля

вайны 1919—1920 гадоў. На шчасце, захаваўся адзін з яго найбольш вядомых твораў, які раней знаходзіўся ў касцёле Узвышэння Святога Крыжа на Кальварыйскіх могілках, а зараз ён у калекцыі нашага музея — гэта «Маленне аб чашы». Сучаснікі называлі яго своеасаблівым надмагіллем мастака. Дарчы, у пачатку наступнага года плануецца ўстаноўка мемарыяльнай шыльды ў Кальварыйскім касцёле, якая нагадае, што там пахаваны Ян Дамель.

Пра тое, што менавіта Кальварыйскія могілкі сталі апошнім прытулкам мастака, згадваў у свой час вядомы пісьменнік Уладзіслаў Сыракомля: «Сама капліца... мае з вялікім алтаром велічную фрэску — выяву гары Іерусалімскай кальварыі, жалобнай крыжовай Галгофы. У цэнтры гэтай фрэскі вялікі, у пазалочанай раме, абраз Хрыста, які лічыцца адным з найлепшых твораў Дамеля. Пад гэтымі сімваламі пакуты і смерці, пад заслонам тварэння ўласнага пэндзля, пад вялікім алтаром спяваюць астанкі самога Дамеля. Ані

ў капліцы, ані ў надворнай яе сцяне грабніцы мастака няма — маўзалею яму служыць уласны твор»...

А вось калі казаць пра колькасць твораў, якія засталіся як творчая спадчына Дамеля, то тут, як заўважае Дзмітрый МОНІЧ, важна рабіць папраўку «на сённяшні дзень»: — Напрыклад, нядаўна быў выяўлены твор, пра месцазнаходжанне якога раней не ведалі. Ён вышэй за два метры і называецца «Аляксандр I падпісвае амністыю пасля вайны 1812 года». Чапляючыся за розную інфармацыю, я даведаўся, што знаходзіцца карціна ў музей-запаведніку «Паўлаўск».

Загадкавы момантаў адносна Дамеля не становіцца менш. Па сцвярджэнні да следчыка, на сённяшні дзень вядома каля 50 яго жывапісных твораў. Найбольшая калекцыя Яна Дамеля знаходзіцца ў Польшчы. Калі гаварыць пра графічныя малюнкі, гэта каля трох сотняў, большасць з якіх — эцюдзі. Пяць такіх альбомаў зноў жа знаходзяцца ў Нацыя-

нальным музеі ў Варшаве. Яшчэ варта адзначыць, што Ян Дамель вядомы шырокай публіцы як аўтар твора «Адступленне французскай арміі праз Вільню». Падчас вывучэння біяграфіі мастака даследчыку ўдалося знайсці некалькі варыяцый гэтага сюжэта. Напрыклад, ёсць дзве акаварэлі, адна знаходзіцца ў Каўнасе, а другая, з якой потым рабіліся шматлікія гравюры ў Віленскім альбоме, цяпер у Львове. Разам з тым месцазнаходжанне многіх твораў, якія згадваюцца сучаснікамі, на жаль, сёння невядомае.

Нарадзіўся будучы мастак на тэрыторыі Курляндзі ў сям'і гандляра, пазней быў студэнтам Віленскага ўніверсітэта, дзе вучыўся на факультэце літаратуры і вольных мастацтваў. Пасля дзесяці гадоў навучання Ян Дамель атрымаў ступень магістра вольных мастацтваў і пачаў працаваць выкладчыкам малюнка ў мясцовай гімназіі. У Сібір ён нясправядліва трапіў пасля справы аб падробцы асігнацый — іх, як сцвярджаюць даследчыкі, выябраў сярбар мастака Ігнат Цейзік. Яны пазнаёмліліся яшчэ падчас вучобы

ва ўніверсітэце. Спачатку Дамель праходзіў як сведка, а потым сам апынуўся на лаве падсудных і ў рэшце рэшт аказаўся сасланы... У высілцы рабіў шматлікія замалёўкі і веў дзённік. У 1823 годзе мастак быў памілаваны і вярнуўся ў Мінск, дзе пражыў да апошніх дзён... Лічыцца, што памёр ён у жніўні 1840 года ва ўзросце 60 гадоў...

Ян Дамель быў вучнем Францішка Смуглівіча і Яна Рустама і адносіўся да мастакоў кола віленскага класіцызму. Класічная адукацыя і акадэмічнае асяроддзе не перашкодзілі яму натхніцца і ствараць у духу еўрапейскага рамантызму. На выстаўцы экспануюцца арыгінальныя палотны Яна Дамеля, а таксама настаўніцкаў і калег творцы па Віленскім ўніверсітэце, архіўныя дакументы з малюнкамі самога мастака і лічбавыя копіі яго твораў, якія захоўваюцца за межамі Беларусі.

Выстаўка ў Нацыянальным мастацкім музеі чакае наведвальнікаў да 27 студзеня 2021 года.

Алена ДРАПКО.

Жыццёвінкі

ВЕРЫЦЦА — НЕ ВЕРЫЦЦА...

НАВЫПЕРАДКІ

Цяпер, калі з'явіўся гэты «Скайп», Сцяпану Мірончыку паступае даволі часта заказ ад жонкі: «Уключы. — І яна глыбока, гаротна ўздыхае. — Як там сястрычка? Сёння ўночы сон кепскі бачыла... Уключы «Скайп», каму кажу! Ну, чаму стаіш?» Мужу нічога не застаецца, як паслухацца. Некалькі разоў у адказ на просьбы жонкі, праўда, ён супакойваў яе: «Не хвалюся. Калі што здарыцца з сястрой — у яе дзеці ёсць: паведамаць. Жыві спакойна». Але гэта толькі выклікала ў кабет бурную рэакцыю: маўляў, са сваімі родзічамі ты размаўляеш, калі табе ўздумаецца, а мне і слова сказаць сваім нельга, у вочы ім глянуць!»

Муж здаваўся. Яму, вядома ж, не шкада было «Скайпа» — размаўляе кабэ. Але ж ён не вытрымліваў, сабе чуў, аб чым сёстры гамоняць, і хаваўся дзе-небудзь на кухню, каб не чуваць было іх галасу. Яшчэ клапаціўся ён і пра здароўе кабет. Бо пра адно і тое ж — пра бальніцы, пра лекі, пра ціск, тэмпературу... Аднойчы нават заявіў: «Паслухайце вас, і здаровы захварэе! Перастань, Надзюша!» І, бывае, нават пажартуе: «Лепш пра мужчын пагаманіце. Дазваляю. Альбо пра прыроду. У іх, на Урале, мабыць, ужо снег выпаў?»

Дзе там! Хоць кухня і далёкавата ад пакоя, у якім камп'ютар, але Сцяпан усё роўна чуе, аб чым перамаўляюцца сёстры.

— Учора ледзь дзень перажыла, думала, памеру, — кажа Сцяпанова жонка. — Ні есці, ні піць не хочацца. Якія толькі таблеткі не прымала!

Далей ідзе доўгі пералік лекаў.

Вера, сястра з Урала, перапынае:

— Асабліва таблеткамі не злоўжывай, бо адно лечыш, а другое калечыш.

— Ды гэта я ведаю. А ціск які ў цябе?

— Бывае, што і дзвесце — верхні...

— Гэта не ціск! Гэта — дробязі! У мяне учора быў дзвесце дваццаць... — такое адчуванне, быццам Надзюша вельмі ганарыцца, што ў яе ціск большы. — Сама не збіла — давалося хуткую выклікаць.

— Доўга чакала яе?

— А я доўга не чакаю! Мяне ўжо там ведаюць! Падумай такі вэрхал, што запомніць на ўсё жыццё!..

— Ой, у мяне ўжо гэтых хвароб набралася — не пералічу, заблытаюся, — нібыта таксама хваліцца ганарыцца сястра з Урала.

— А ў мяне, думаеш, меней? Букет!..

Сястра з Урала, выслушаўшы сястру з Гомеля, уздыхнула і не адразу прызналася:

— Забылася табе сказаць: мне учора далі другую групу інваліднасці...

Павісла паўза. Пасля яе Надзюша наўмысна націснула на аддавенную кнопку, і «Скайп» замойк, а сястра прапала з манітора. Калі падшыло Сцяпану Мірончыку, каб наогул выключыць камп'ютар, жонка сядзела нерухома і глядзела ў адну кропку.

— Што з табой, Надзюша? — насцярожыўся муж.

Жонка адказала не адразу:

— Ты чуў? Ёй далі другую групу... У яе, што, болей хвароб, чым у мяне? Не паверу! А ёй — групу! — Пасядзеўшы крыху, яна гучна заявіла мужу. — Гэта што ў нас заўтра? Панядзелак? Так, пачынаю збіраць дакументы на групу! Чым я горшая?

А сама падумала, мабыць: «Бач ты іе, Верку! Сіганула як наперад! Вырвалася! Даганю і пераганю, роднёнькая мая!.. Не радуіся асабліва!..»

КРЫНІЦА

Паблізу ад нашай хаты ў Іскані быў калодзеж, з якога мы і бралі ваду. Вады трэба было многа. Напайць жывіна, напойціць бак у лазні раз у тыдзень, прыгатаваць ежу, памыцца. Ну і гэтак далей. Спярша ваду налівалі вёдрамі, пазней набылі бітон і калёска. Стала прасцей. Аднак іншы раз бацька прасіў каго з нас, сыноў, каб прынеслі вады з крыніцы, якая была крыху далёкавата ад хаты. Прынеслі. Вядома тое стаяла проста на лаве, і, калі хацелася піць, чэрпалі конаўкай і атрымлівалі незвычайную асалоду: смаката!

Крыніцу называлі Драздовай. Ніякцяка было здагадацца — чаму. Дрозд, не помню сёння яго імя і па бацьку, жыві побач з крыніцай. Пэўны час ён быў старэйшай калгаса, старшыні тады часта мяняліся, а калі яго не перавыбравалі на новы тэрмін, некуды з'ехаў, а ў яго хаце пачала жыць Наталля з сынам Васькам.

А потым прыйшла ў вёску мелярыяцыя. Вытралявалі вольхі, спрамілі рэчку Чарняўку і зраўнялі з зямлёй крыніцу. Я прыехаў у сваю вёску і не пазнаў наш падпол. Чыста, гладка — далёка відаць. Аднак мне яшчэ доўга бачыліся вольхі, сярод якіх мы, хлапчучкі, галёкалі з купіны на купіну, гулялі ў хованкі, слухалі спеў птушак, збіралі кветкі і ставілі дома іх у слоікі — каб прыгажэй было ў хаце.

Я часта ўспамінаю Драздову крыніцу. І — верыце? — адчуваю смак яе вядома. Неверагодна! А яшчэ згадаю, як нядаўна ў санаторыі «Белая Вежа» пад Брэстам, на канцэрце, падрыхтаванымі сіламі адначывальнікаў, адзін мужчына выйшаў на сцэну і расказаў такую гісторыю. Доўгі час працаваў ён шахцёрам у Казахстане, а пасля пераехаў на пастаяннае месца жыхарства на радзіму жонкі ў Расію. Але родныя мясціны, што не кажучы, клічучы, бударажаць душу. Наведзі іх. Але на месцы ягонай вёскі было поле, засеянае жытамі. Не знайшоў ён і крыніцы. Аднак вызначыў месца, дзе яна была. Раздабываў у суседняй вёсцы рыдлёўку ў добрых людзей, сжэру і аднавіў крыніцу. Паставіў нават конаўку каля яе: піце, людзі!.. Частуйцеся!..

Я ж, на жаль, у свой час гэтага не зрабіў. Трэба было, мабыць, раней пацучь мне гісторыю пра крыніцу беларуса з Расіі...

СТРАТЫ

Дом, у якім жыла вялікая сям'я Самусікаў, трапіў пад знос. Атрымаў кватэру і Ва-

лодзька. Двухпакаёвую. Ён хоць і пабраўся шлюбам некалькі гадоў назад, але жыў асобна ад жонкі і сына. І трэба заўважыць, тыя былі далекавата — ажно ў Расіі. На Браншчыне. Паехаў ён туды неяк у госці да таварыша, з якім служыў у арміі, і прыглынулася яму маладая настаўніца выскавай школы. А паколькі з першай жонкай быў скасаваны шлюб, Валодзька і прызнаўся Кацярыне, так яе велічалі, у сваіх пацучых. Тым больш, сказаў, хутка нас будзе зносіць, мы атрымаем у маім горадзе прыстойную сучасную кватэру і будзем жыць-пажываць і добра нажываць. Навошта табе гэтая вёска здалася!..

Пабраліся шлюбам. Справа няхитрая. Нарадзілася дзіця. Кацярына з сынам хоць і прылісанія былі ў горадзе, аднак вёску і працу ў школе пакідаць не рашылася. Яна зразумела, чаму ў Валодзьку не склаўся шлюб з першай жонкай. Ён — добры вывіхова і пуштавет.

І Валодзька жыў адзін. Да сям'і прыязджаў рэдка, і тое п'яны, а потым прагналі з адной работы, з другой... І пайшоў-паехаў. За кватэру плаціла маці. Суседзі раілі ёй напісаць Кацярыне, бо яна ж тут прыпісана, то няхай і кляпоціцца, аднак старая не рашалася, усё верыла, спадзівалася, мо возьмецца за розум сынок.

А час ішоў. Валодзькаў сын падрос, стаў старшакласнікам. Кацярына назусім адправіла яго ў горад — ёсць жа дзе жыць. Няхай там жыве і вучыцца. Хлопец самастойны. А прычына для гэтага знайшлася да таго ж важная — у старэйшыя класы трэба было тэпаць у суседнюю вёску, далёкавата. Навошта, калі недзе ёсць свая кватэра і школа пад вокнамі?

Пазней перабралася ў горад і Кацярына. Знайшла сабе тут работу няхай і не ў школе, а ў бібліятэцы. Затое сын быў пад наглядом.

Валодзька па-ранейшаму нідзе не працаваў. І хоць маці яго прытуліла, жыў пастаянна ў яе, іншы раз заглядаў да сямейнікаў: ну як вы тут? Аднойчы Кацярына добра пачаставала мужа, а калі ён назаўтра, спадзеючыся апахміліцца, зноў заглянуў да яе, то яна папрасіла наогул адмовіцца ад кватэры і патрэсла перад ягоным носам доларамі: вось і апахміліцца. Думай і рашай. Жонка была добрым псіхалагам. П'яніца, калі ў яго гараць пасля ўчарашняга каласнікі, штаны і апошнюю сарочку аддаць. Валодзька пагадзіўся. Трыста долараў! Для яго гэта былі вялікі грошы. Жыві чалавек адным днём, то ці трэба казаць, як узрадаваўся ён: гэта ж столькі пляшак гарэлкі можна купіць!

Колькі пляшак гарэлкі Валодзька купіў — невядома, аднак ужо на другі дзень ён сядзеў за сталом у маці і пускаў слэзу: не помніць, куды падзеліся тыя долары. Хоць забі — не помніць... Застаўся і без кватэры, і без грошай. Не пазайздросціш.

Неўзабаве не стала маці, і Валодзьку зусім зрабілася нявыкрутка. Кватэру ж старая

падарыла ўнучцы, таму сястра паказала на дзверы...

Апошняя свае дні Валодзька правёў у далёкай вёсцы на Брагіншчыне. Там вольных хат хапала. Выбраві любію, засяляўся і жыві. Паехаў туды не адзін. Знайшоў сабе такую ж бяздомную сяброўку, як і сам. Да пенсіі надвоўга працаваў на ферме...

Страціў сям'ю, кватэру, сябе... Верыцца — не верыцца, што такое можа быць.

І ўсё ж — верыцца. Хацеў ставіць клінік, аднак перадумай: няма чаму радавацца...

КАМУ ЛЕПШ

Раней Ніна Якаўлеўна часта прыязджала з Магілёва да сястры Вольгі, якая жыве ў вёсцы. Цяпер наведвае яе вельмі рэдка. Гады бяруць сваё. Ды і яшчэ адна прычына важная — аўтобусы перасталі ў сестрыну вёску хадзіць, бо, кажучы, няма выгоды, пасажыраў мала. Яно сапраўды так. Каму тут куды ездзіць! Жыхароў у вёсцы — на пальцах пералічыць, а маладзешыя маюць уласны транспарт.

Але ўсё ж выбралася надоечы, чым нямола здзівіла сястру. Прыкаціла на таксі! Пад самы ганак. Сама ж прызналася:

— А колькі таго жыцця! Ды і надорага ўзяў таксіст, мірыцца можна. Калі ж па табе засу-мавала. Можна, больш ужо і не ўбачымся?..

Вольга махае рукой: — Цыфу на цябе! Цыфу! Што ты такое кажаш, сястра! Будзем жыць яшчэ, будзем! Які наш век?..

Сядзяць за сталом. Выпілі па пяцьдзесят грамаў — за сустрэчу, гамонячы.

— Зайздросчу я табе, Ніна, — кажа Вольга. — Ты ў горадзе жывеш — шчаслівая! Ні дровы не трэба, ні ваду насіць з калодзежа — яна пад бокам, вада. А ў нас і фельчарскі пункт ліквідавалі. Няма і паштовага аддзялення. Пенсію, праўда, прыносіць дамоў. Ды і дзеці твае побач. Як яны там?

Ніна Якаўлеўна ўздыхае: — А я, Вольгачка, верышці ці не, табе зайздросчу ўвесь час.

— Як гэта? — дзівіцца Вольга. — Чаму?

— Як чаму? Твае дзеці далёка, і яны там жывуць, табе невядома. Ты не бачыш і не чуеш, як яны там... А ў мяне ўсё навідавоку. Пагрызцуца, а прычыны для гэтага знойдзецца шмат, а я ж бачу, і якая жонка шмат, блізка да сэрца бяру, перажываю. Іншы раз Паўлік да мяне наचाвае прыходзіць. Чаму — і пытаць не трэба... А то дачка паскардзіцца: Сцёпка зноў напіўся, біцца лезе... За дзяцей — і да мяне... Маці прыгрэе... Накорміць, напоіць і суцэпыць... Так што радуіся, што твае дзеці далёка...

Пасядзелі моўчкі. Потым Ніна Якаўлеўна глыбока ўздыхнула, кажа:

— Можна ў іх, у тваіх дзяцей, і сапраўды ўсё добра? Хай будзе так.

А Вольга нічога не адказвае. Яна, відаць, сур'ёзна задумалася, каму з іх лепш жыць...

Васіль ТКАЧОЎ.

Дзеля памяці

АКАДЭМІК МЕДЫЦЫНЫ І ЧАЛАВЕЧНАСЦІ

Памёр Арнольд Смяяновіч

Журботная вестка прыйшла 2 студзеня 2021 года: памёр акадэмік Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, славыты не толькі на Радзіме, але і ў многіх краінах свету нейрахірург Арнольд Фёдаравіч Смяяновіч. У яго дакументаў пазначана, што нарадзіўся 11 жніўня 1938 года ў Бранску... Нарадзіўся ў сям'і вайскоўца, аднаго з першых дэсантнікаў Чырвонай Арміі Фёдара Смяяновіча.

А ўсё дзяцінства, падлеткавы ўзрост прайшлі ў Пухавічах, на Міншчыне, на радзіме маці. Жыў тут і ў час вайны. Разам з усімі прайшоў праз няпростыя пасляваенныя гады.

Юначыя мары штурхалі да ваеннай службы. Яно і зразумела... Бачыў вайну. Бацька, начальнік штаба дэсантнай бригады падпалкоўнік Фёдар Смяяновіч, па-геройску загінуў на Дняпры. Але не дазволіў зрок... І тады ён выбраў вучобу ў медыцынскім інстытуце. Па размеркаванні патрапіў працаваць на Магілёўшчыну, у Дрыбін. Пасля — Мінск, праца ў абласной клінічнай бальніцы, дзе яго талент, майстарства заўважылі. З 1975 года — у Навокува-даследчым інстытуце неўралогіі, нейрахірургіі і фізіятэрапіі Міністэрства аховы здароўя Рэспублікі Беларусь (цяпер — Рэспубліканскі навукова-практычны цэнтр неўралогіі і нейрахірургіі), дзе і працаваў да апошніх дзён... Абараніў кандыдацкую, доктарскую дысертацыю. У 1998—2005 гадах — дырэктар гэтай аўтарытэтай медыцынскай навукова-практычнай установы.

У 1998 годзе Арнольда Смяяновіча адзначылі званнем заслужанага дзеяча навукі Беларусі. За навуковыя дасягненні вучоны атрымаў званне лаўрэата Дзяржаўнай прэміі Рэспублікі Беларусь. Акадэмік узнагароджаны ордэнам Айчыны III ступені.

Многія вынаходніцтвы, навацыі, адкрыцці вучонага і доктара, які ледзь не штодзённа заходзіў у аперацыйную, каб дапамагчы чалавеку ў складанай сітуацыі, каб некаму выратаваць жыццё, не маюць ніякіх аналагаў. Асноўныя кірункі навуковых пошукаў Арнольда Фёдаравіча — хірургія сасудзістай паталогіі галаўнога мозгу, нейраанкалогія, хірургія кампрэсійных формаў астэахандрозу пазваночніка... Распрацаваў і ўкараніў мікрахірургію тэхналогію татальнага выдалення неўрыном пераадзверна-сплімаковага нерва і шэраг метады лічэння неўралогічных расстройтваў, звязаных з гэтым захворваннем. Быў членам рэдакцыйных калегій многіх перыядычных навуковых выданняў. Не толькі ў Беларусі, але і Расіі, ва Украіне. Арнольд Фёдаравіч — аўтар мноства грунтоўных навуковых артыкулаў, навуковых манатграфій. Наш суайчыннік часта выступаў з дакладамі на міжнародных навуковых сімпозіумах, канферэнцыях, кангрэсах. Да думкі Арнольда Смяяновіча прыслухоўваліся, з ім лічыліся ў навуковым свеце.

Выключна абаяльны чалавек, Арнольд Фёдаравіч ніколі не адштурхоўваў людзей, якія звярталіся да яго. І вельмі часта — зусім не па яго медыцынскім профілі. Складвалася ўражанне, што ён сапраўды імкнецца выратаваць увесь свет. Часта сустракаўся з журналістамі. І яго гутаркі, інтэрв'ю былі насычанымі, грунтоўнымі. У іх не было пустагаты і павярхоўнасці. Проста, ясна ён выкладаў парады, падказкі, як захаваць здароўе, якімі правіламі пры гэтым кіравацца ў нашых будзённых клопатах.

У Арнольда Фёдаравіча — выдатная сям'я. Яго жонка — медык. Сын і дачка — медыкі. Унук — медык. З вялікай павагай да акадэміка Смяяновіча ставіліся землякі-пухавіччане. Арнольд Фёдаравіч — ганаровы грамадзянін Мар'інай Горкі, ганаровы грамадзянін Пухавіцкага раёна.

Мікола БЕРЛЕЖ.
Фота Юрыя ІВАНОВА.

Организатор торгов: государственное предприятие «Витебский областной центр маркетинга», 210015, г. Витебск, проезд Гоголя, 5, (0212) 24-63-12.

Продавец: Общество с ограниченной ответственностью «ОСТБЕЛИН-ВЕСТ», 210033, г. Витебск, пр-т Фрунзе, 83, тел. 8 (029) 7114322.

Лот № 1. Изолированное помещение с инв. №20/0Д-86161 площадью 7739 кв. м наименованием – производственное помещение, назначение – производственное помещение, по адресу: Витебская обл., г. Витебск, пр-т Фрунзе, 83. Изолир. помещение расположено в кап. строении с инв. № 20/0С-46569. Не зарегистрированное сооружение многофункциональное, наименование – благоустройство территории, площадью 3 276,4 кв. м, расположенное по адресу: Республика Беларусь, Витебская обл., г. Витебск, пр-т Фрунзе, 83, благоустройство территории, составные элементы: проезжая часть, ограждение, ворота, контерейная площадка. Не зарегистрированное сооружение специализированное энергетик 1979 г. п., наименование – тепловая сеть, протяженность линейного сооружения 116,7 м, длина трубопровода 243,16 м, протяженность надземной прокладки – 116,69 м, расположенное по адресу: Республика Беларусь, Витебская обл., г. Витебск, пр-т Фрунзе, тепловые сети к зданию № 83, расположенному на земельном участке с кадастровым номером 240100000001011284. Не зарегистрированное сооружение специализированное коммунального хозяйства 1979 г. п., наименование – водопровод технического, протяженность линейного сооружения 18,2 м, длина трубопровода 18,2 м, протяженность подземной прокладки – 18,20 м, по адресу: Республика Беларусь, Витебская обл., г. Витебск, пр-т Фрунзе, водопровод технического к зданию № 83, расположенному на земельном участке с кадастровым номером 240100000001011284. Не зарегистрированное сооружение специализированное коммунального хозяйства 1979 г. п., наименование – водопровод хозяйственной, протяженность линейного сооружения 122,1 м, длина трубопровода 122,10 м, протяженность подземной прокладки 122,10 м, по адресу: Республика Беларусь, Витебская обл., г. Витебск, пр-т Фрунзе, водопровод хозяйственной к зданию № 83, расположенному на земельном участке с кадастровым номером 240100000001011284, составные элементы: 2 участка канализационно-спецализированное сооружение специализированное коммунального хозяйства 1979 г. п., наименование – водопровод пожарный, протяженность линейного сооружения 15,5 м, длина трубопровода 15,50 м, протяженность подземной прокладки – 15,50 м, по адресу: Республика Беларусь, Витебская обл., г. Витебск, пр-т Фрунзе, водопровод пожарный к зданию № 83, расположенному на земельном участке с кадастровым номером 240100000001011284. Не зарегистрированное сооружение специализированное коммунального хозяйства 1979 г. п., наименование – канализация хозяйственная, протяженность линейного сооружения 128,6 м, длина трубопровода 128,55 м, протяженность подземной прокладки – 128,55 м, по адресу: Республика Беларусь, Витебская обл., г. Витебск, пр-т Фрунзе, канализация хозяйственная от здания № 83, расположенного на земельном участке с кадастровым номером 240100000001011284, составные элементы: 3 участка канализации хозяйственной. Не зарегистрированное сооружение специализированное коммунального хозяйства 1979 г. п., наименование – канализация хозяйственная, протяженность линейного сооружения 33,20 м, длина трубопровода 33,20 м, протяженность подземной прокладки – 33,20 м, по адресу: Республика Беларусь, Витебская обл., г. Витебск, пр-т Фрунзе, канализация хозяйственная от здания № 83, расположенного на земельном участке с кадастровым номером 240100000001011284, составные элементы: 2 участка канализации хозяйственной. Не зарегистрированное сооружение специализированное коммунального хозяйства 1979 г. п., наименование – канализация хозяйственная, протяженность линейного сооружения 15,327 га, по адресу: Витебская обл., г. Витебск, пр-т Фрунзе, 83. Право аренды, доля в праве – 24/25.

Нач. цена: 695 212,00 бел. руб. без НДС. Задаток: 69 521,20 бел. руб.

Дата, время и место проведения повторных торгов: 20.01.2021 в 12.00 по адресу: г. Витебск, проезд Гоголя, д. 5 в КГУП «Витебский областной центр маркетинга». Срок внесения задатка и подачи заявлений: с 05.01.2021 с 8.30 по 19.01.2021 до 17.30 по адресу: г. Витебск, проезд Гоголя, 5 в КГУП «Витебский областной центр маркетинга» в рабочие дни с 8.30 до 17.30. Шаг аукциона устанавливается в сумме 5 % от начальной цены лота. **Задаток перечисляется на р/с BY67PJCB3012202291100000993 в ОАО «Приорбанк», БИК PJCBVY2X, УНП 190136471. Получатель: ООО «ОСТБЕЛИН-ВЕСТ». Ранее опубликованное извещение: газета «Звязда» от 07.10.2020, 11.11.2020, 28.11.2020, 15.12.2020.**

Условия торгов: Победитель торгов (претендент на покупку) обязан: в течение 5 (пяти) дней со дня проведения торгов: возместить затраты на организацию и проведение торгов, затраты по оценке имущества, изготовлению документации, необходимой для проведения торгов; в течение 5 (пяти) рабочих дней со дня проведения торгов подписать договор купли-продажи; оплатить предмет торгов в порядке и в сроки, установленные договором купли-продажи; не позднее тридцати дней со дня проведения торгов. Имущественные права на объекты благоустройства и наружные инженерные сооружения, подлежащие регистрации в установленном порядке. Гос. регистрация создания объектов недвижимого имущества и прав на них осуществляется в установленном порядке по заявлению покупателя на основании договора купли-продажи, решения собрания или комитета кредиторов об одобрении порядка и сроков продажи соответствующего имущества, технических паспортов, составленных по заявлению покупателя, и передаточных актов. В отношении капитальных строений (зданий, сооружений) покупателем дополнительно представляется выписка из решения местного исполнительного и распорядительного органа о возможности их использования по назначению в соответствии с единой классификацией назначения объектов недвижимого имущества.

Торги проводятся в соответствии с Законом Республики Беларусь от 13 июля 2012 г. № 415-3 «Об экономической несостоятельности (банкротстве)», Указом Президента Республики Беларусь от 05.02.2013 № 63 «О некоторых вопросах правового регулирования процедур экономической несостоятельности (банкротства)».

Лица, желающие участвовать в торгах, обязаны подать организатору торгов заявление на участие в торгах с приложением документов: заверенного банком документа, подтверждающего внесение суммы задатка на банковский счет, указанный в извещении; для индивид. предпринимателя – копии свидетельства о гос. регистрации индивид. предпринимателя; для юр. лица – доверенность, выданной представителю юр. лица (кроме случаев, когда юр. лицо представляет его руководителем), а также копии свидетельства о гос. регистрации юр. лица; для иностранного юр. лица, иностранной организации, не являющейся юр. лицом, созданной в соответствии с законодательством иностранных государств иностранным гражданством, созданным в соответствии с законодательством иностранных государств в лице уполномоченных органов, международной организации – легализованных в установленном порядке копий учредительных документов, выписки из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение 6 месяцев до подачи заявления на участие в торгах) либо иного эквивалентного доказательства статуса юр. лица в соответствии с законодательством страны происхождения, документа о финансовой состоятельности, выданного обслуживающим банком; для представителей граждан РФ – в том числе индивидуального предпринимателя – доверенность, оформленной в соответствии с законодательством. При подаче документов на участие в торгах граждане РФ, иностранные граждане и лица без гражданства, а также граждане РФ, постоянно проживающие за пределами РФ, представляют юр. лиц РФ предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность. Имущество считается проданным лицом, которое предложило на торгах самую высокую цену. В случае если торги признаны несостоявшимися, предмет торгов продается единственному участнику, подавшему заявление на участие в торгах (либо выписки из Единого государственного реестра недвижимости по заявлению участника, увеличенной на 5 %. Победитель торгов в день проведения торгов подписывает протокол. Организатор торгов вправе отказаться от проведения торгов не позднее, чем за один день до даты их проведения. Имущество, выставленное на торги, – бывшее в употреблении.

Доп. информация можно получить по тел.: (0212) 24-63-12, (029) 510-07-63, e-mail: vcm74@mail.ru, marketvitv.by. Ознакомившись с предметом торгов можно по предварительному согласованию с Продавцом по тел. +375 (29) 7114322.

ИЗВЕЩЕНИЕ О СНИАТИИ ОБЪЕКТОВ С ТОРГОВ

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) сообщает о снятии с аукциона, назначенного на 20.01.2021, имущества КГУП «Служб-Восток», лота № 4 (изолированное помещение, инв. №40Д-27989, г. Слуцк, ул. Ленина, 313). Предыдущее извещение опубликовано в газете «Звязда» от 17.12.2020 г.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

РУП «БЕЛСПЕЦКОНТРАКТ» 04 февраля 2021 года проводит 2-й открытый аукцион по продаже имущества республиканской собственности

Номер лота	Наименование техники	Местонахождение объекта	Начальная цена продажи (бел. руб.)	Сумма задатка (бел. руб.)
11	Специальный автомобиль «ГАЗ-66-15» с кузовом-фургоном КФ-1МП в составе: кузов-фургон КФ-1МП № 95055690 1990 г. 2 кат. Автошасси «ГАЗ-66-15» ш. 0626482 дв. 125859 1990 г. 3 кат. 1576 км.	г. Осиповичи в/ч 01313	4 600,00	920,00
12	Специальный автомобиль «ГАЗ-66-15» с кузовом-фургоном КФ-1МП в составе: кузов-фургон КФ-1МП № 73141087 1987 г. 2 кат. Автошасси «ГАЗ-66-15» ш. 0508292 дв. 152635 1987 г. 3 кат. 482 км.	г. Осиповичи в/ч 01313	4 800,00	960,00
13	Специальный автомобиль «ГАЗ-66-15» с кузовом-фургоном КФ-1МП в составе: кузов-фургон КФ-1МП № 5803286 1986 г. 2 кат. Автошасси «ГАЗ-66-15» ш. 0443382 дв. 31426 1986 г. 3 кат. 1305 км.	г. Осиповичи в/ч 01313	4 700,00	940,00
14	Специальный автомобиль «ГАЗ-66-15» с кузовом-фургоном КФ-1МП в составе: кузов-фургон КФ-1МП № 930171190 1990 г. 2 кат. Автошасси «ГАЗ-66-15» ш. 0639437 дв. 214509 1990 г. 3 кат. 469 км.	г. Осиповичи в/ч 01313	4 800,00	960,00
15	Специальный автомобиль «ГАЗ-66-15» с кузовом-фургоном КФ-1МП в составе: кузов-фургон КФ-1МП № 72481087 1987 г. 2 кат. Автошасси «ГАЗ-66-15» ш. 0513207 дв. 198356 1987 г. 3 кат. 83 км.	г. Осиповичи в/ч 01313	4 800,00	960,00
16	Специальный автомобиль «ГАЗ-66-15» с кузовом-фургоном КФ-1МП в составе: кузов-фургон КФ-1МП № 73021087 1987 г. 2 кат. Автошасси «ГАЗ-66-15» ш. 0516386 дв. 221792 1987 г. 3 кат. 82 км.	г. Осиповичи в/ч 01313	4 800,00	960,00
17	Специальный автомобиль «ГАЗ-66-15» с кузовом-фургоном КФ-1МП в составе: кузов-фургон КФ-1МП № 80008888 1988 г. 2 кат. Автошасси «ГАЗ-66-15» ш. 0549665 дв. 166452 1988 г. 3 кат. 950 км.	г. Осиповичи в/ч 01313	4 800,00	960,00
18	Специальный автомобиль «ГАЗ-66-15» с кузовом-фургоном КФ-1МП в составе: кузов-фургон КФ-1МП № 94037490 1990 г. 4 кат. Автошасси «ГАЗ-66-15» ш. 0612754 дв. 31505 1990 г. 3 кат. 870 км.	г. Осиповичи в/ч 01313	4 200,00	840,00
19	Специальный автомобиль «ГАЗ-66-05» с кузовом-фургоном КФ-1МП в составе: кузов-фургон КФ-1МП № 27060482 1982 г. 2 кат. Автошасси «ГАЗ-66-05» ш. 0288611 дв. 88826 1982 г. 3 кат. 1457 км.	г. Осиповичи в/ч 01313	4 800,00	960,00
20	Специальный автомобиль «ГАЗ-66-05» с кузовом-фургоном КФ-1МП в составе: кузов-фургон КФ-1МП № 41059484 1984 г. 2 кат. Автошасси «ГАЗ-66-05» ш. 0366541 дв. 66548 1984 г. 3 кат. 1354 км.	г. Осиповичи в/ч 01313	4 800,00	960,00
21	Специальный автомобиль «ГАЗ-66-05» с кузовом-фургоном КФ-1МП в составе: кузов-фургон КФ-1МП № 39012123 1983 г. 2 кат. Автошасси «ГАЗ-66-05» ш. 0352545 дв. 234924 1983 г. 3 кат. 1250 км.	г. Осиповичи в/ч 01313	4 800,00	960,00
22	Специальный автомобиль «ГАЗ-66-05» с кузовом-фургоном КФ-1МП в составе: кузов-фургон КФ-1МП № 210077181 1981 г. 2 кат. Автошасси «ГАЗ-66-05» ш. 0238287 дв. 2263054 1981 г. 3 кат. 1669 км.	г. Осиповичи в/ч 01313	4 800,00	960,00
23	Специальный автомобиль «ГАЗ-66» с кузовом-фургоном КФ-1МП в составе: кузов-фургон КФ-1МП № 41060484 1984 г. 2 кат. Автошасси «ГАЗ-66» ш. 0362698 дв. 43452 1984 г. 3 кат. 2167 км.	г. Осиповичи в/ч 01313	4 800,00	960,00
24	Специальный автомобиль «ГАЗ-66» с кузовом-фургоном КФ-1МП в составе: кузов-фургон КФ-1МП № 39020184 1984 г. 2 кат. Автошасси «ГАЗ-66» ш. 0356170 дв. 2326 1984 г. 3 кат. 1038 км.	г. Осиповичи в/ч 01313	4 800,00	960,00
25	Специальный автомобиль «ГАЗ-66» с кузовом-фургоном КФ-1МП в составе: кузов-фургон КФ-1МП № 39011123 1983 г. 2 кат. Автошасси «ГАЗ-66» ш. 0344956 дв. 186607 1983 г. 3 кат. 6913 км.	г. Осиповичи в/ч 01313	4 800,00	960,00

Аукцион состоится по адресу: г. Минск, ул. Казинца, д. 2, 6-й этаж 04 февраля 2021 г. в 10.00.

Участие в аукционе допускаются юридические лица, индивидуальные предприниматели и физические лица, оплатившие задаток, гарантийный депозит и подавшие заявление на участие в аукционе, соглашение, учредительные и другие необходимые документы до 15.00 01 февраля 2021 года.

Заключительная регистрация участников аукциона будет производиться 04 февраля 2021 г. с 9.00 до 10.00.

Победитель аукциона обязан:

- 1. Заключить договор купли-продажи не позднее 3 банковских дней с момента проведения аукциона.
- 2. Произвести оплату стоимости движимого имущества разовым платежом в течение 5 банковских дней для резидентов Республики Беларусь и 10 банковских дней для нерезидентов Республики Беларусь со дня подписания договора купли-продажи.

Задаток, указанный в таблице, а также гарантийный депозит в размере 300,00 белорусских рублей за участие по каждому лоту и денежные средства за выигранным имуществом перечисляются на расчетный счет РУП «БЕЛСПЕЦКОНТРАКТ»: белорусские рубли – р/с BY12BELB30120002R20010226000, российские рубли – р/с BY64BELB30120002R20040226000 в ОАО «Банк БелВЭБ», ул. Заславская, 10, код BELBY2X, УНП 101099370, ОКПО 37401662. Корреспондент: ПАО Сбербанк, г. Москва, К. Москва № корсчета 30101810400000000225. Реквизиты банка: БИК 044525225 ИИН 7707083893, к/с в ОАО «Банк БелВЭБ» № 3011181080000000659. SWIFT/BIC: SBRBRUMM. Без НДС.

Справки по тел./факс (017) 398 05 41. Извещение опубликовано на сайте <http://www.gki.gov.by/ru/> и <https://bsk.by/>

17 февраля 2021 г.

ИЗВЕЩЕНИЕ

№ 3-Н/2021

о проведении аукционных торгов по продаже не завершённых строительством незаконсервированных жилых домов, дач с продажей права заключения договора аренды земельного участка в г. Гомеле

№ лота	Наименование объекта / адрес земельного участка: г. Гомель	Целевое назначение	Кадастровый номер, площадь земельного участка	Начальная стоимость, руб.	Сумма задатка, руб.	Расходы на подготовку док-ци, руб.	Наличие ограничений, обременений
1	Не завершённый строительством жилой дом в районе индивидуальной жилой застройки Романовичи, У-1185 (по генплану) по ул. Калача Б. Ф., 16	Для строительства объектов жилищно-бытового назначения	340100000008003851 0,0789 га	26 805,53	1 000,00	3 510,07	Земельный участок не имеет ограничений в использовании; присутствие фундамента, металлического строения
2	Не завершённый строительством жилой дом в районе индивидуальной жилой застройки Романовичи, У-1986 (по генплану)	тирного жилого дома	340100000008003329 0,0810 га	4 568,86	200,00	3 780,91	Зона санитарной охраны водопроводных сооружений, водоохранный зона рек и водоемов обременения: присутствие фундамента, хозяйственной постройки

1. Организатор аукциона – Коммунальное топографо-геодезическое унитарное предприятие «Гомельгеодезцентр» (далее – Государственное предприятие «Гомельгеодезцентр»).

1.1. Начальная цена предмета аукциона лота № 1 определена как сумма начальной цены не завершённого строительством жилого дома согласно заключению об оценке РУП «Гомельское агентство по государственной регистрации и земельному кадастру» в размере 24 091,37 бел. руб. и начальной цены права заключения договора аренды земельного участка в размере 2 714,16 бел. руб.

1.2. Начальная цена предмета аукциона лота № 2 определена как сумма начальной цены не завершённого строительством жилого дома согласно заключению об оценке РУП «Гомельское агентство по государственной регистрации и земельному кадастру» в размере 1 782,46 бел. руб. и начальной цены права заключения договора аренды земельного участка в размере 2 786,40 бел. руб.

2. Аукцион проводится комиссией, созданной Государственным предприятием «Гомельгеодезцентр», в соответствии с Положением о порядке продажи не завершённых строительством незаконсервированных жилых домов, дач с публичными торгами на земельном участке в г. Гомель, предоставляемом в аренду сроком на 99 лет, утверждённым постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 23.03.2018 г. № 20. Получить в установленном порядке разрешительную документацию на проведение проектно-изыскательских работ и разработку строительного проекта на строительство одноквартирного жилого дома. Желающим предварительно ознакомиться с документами обращаться в Государственное предприятие «Гомельгеодезцентр» (г. Гомель, ул. Барыкина, 149, 3-й этаж, каб. №№ 3-6, №№ 3-14).

3. Аукцион состоится 17 февраля 2021 г. в 14.30 в Гомельском городском исполнительном комитете по адресу: г. Гомель, ул. Советская, 24, при наличии не менее двух участников. Если заявление на участие подано только одним гражданином/юридическим лицом или индивидуальным предпринимателем Республики Беларусь, право аренды земельного участка предоставляется этому лицу при его согласии с внесением платы за право аренды в размере начальной цены предмета аукциона, увеличенной на 5 процентов.

4. К участию в аукционе допускаются граждане, индивидуальные предприниматели Республики Беларусь и юридические лица, а также иностранные юридические лица, иностранные граждане. В аукционе допускаются участие на стороне покупателя консолидированных участников, подавших в Государственное предприятие «Гомельгеодезцентр» в указанные в извещении сроки следующие документы: заявление по установленной форме; документ, подтверждающий внесение суммы задатка в размере, указанном в извещении с отметкой банка, на р/с BY74 BABR 3012 0300 000 000 в филиале ГОУ ОАО «Беларгпромбанк» г. Гомель, ул. Интернациональная, 30, УНП 400230163, БИК BRBBVY2X. Получатель платежа – Государственное предприятие «Гомельгеодезцентр». Наименование платежа – оплата задатка за участие в аукционе. Кроме того, НЕОБХОДИМО открыть текущий расчетный счет (с указанием транзитного счета) в филиале ГОУ ОАО «Беларгпромбанк» г. Гомель, ул. Интернациональная, 30 – для возврата задатка за участие в аукционе (в случае неподачи на аукционных торгах) – это только для физических лиц. Индивидуальные предприниматели и юридические лица производят оплату задатка со своего расчетного счета.

Перечень документов, предоставляемых участниками:

- 4.1. заявление на участие в аукционе; документ, подтверждающий внесение суммы задатка; граждан Республики Беларусь – копия паспорта, представителем гражданина – нотариально удостоверенная доверенность;
- 4.2. представители или уполномоченные должностные лица юридических лиц Республики Беларусь – доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии документов, подтверждающих государственную регистрацию юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица;
- 4.3. индивидуальные предприниматели – копии свидетельств о государственной регистрации без нотариального засвидетельствования;
- 4.4. представители индивидуального предпринимателя – нотариально удостоверенную доверенность;
- 4.5. представители или уполномоченные должностные лица иностранного юридического лица – копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык; доверенность или документ, подтверждающий полномочия должностного лица; документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык;
- 5. Лицо, желающее принять участие в аукционе, обязано подписать с организатором торгов Соглашение, определяющее взаимные права, обязанности и ответственность сторон, в процессе подготовки и проведения аукциона;
- 6. Победитель аукциона либо единственный участник несостоявшегося аукциона, выразивший согласие на предоставление предмета аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 %, обязан:
  - 6.1. в течение 10 рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несостоявшимся в размере, определенном соответствующим протоколом аукционных торгов:
    - часть оплаты за предмет аукциона (часть оплаты – в случае предоставления рассрочки ее внесения в установленном порядке за земельный участок) за вычетом суммы, причитающейся за не завершённый строительством незаконсервированный одноквартирный жилой дом;
    - часть оплаты за предмет аукциона – цена продажи не завершённого строительством незаконсервированного одноквартирного жилого дома, исчисленную пропорционально его удельному весу в начальной цене предмета аукциона, за вычетом расходов, понесенных на оплату оценки;
    - возмещение расходов, понесенных городским бюджетом по изготовлению земельно-кадастровой документации и государственной регистрации земельного участка;
    - компенсировать организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и представлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения (окончательный размер которых определяется до аукциона и фиксируется в соответствующих ведомостях ознакомления участников).
  - 6.2. После совершения победителем аукциона действий, предусмотренных в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона, которые подлежат выданию только обращения за государственной регистрацией в отношении земельного участка, и предоставления организатору аукциона и в местный исполнительный комитет копий платежных документов не позднее двух рабочих дней, с ним в установленном порядке в соответствии с условиями аукциона местный исполнительный комитет заключает договор аренды земельного участка.
  - 6.3. Гомельским горисполкомом может быть предоставлена рассрочка внесения оплаты стоимости предмета аукциона в соответствии с решением Гомельского городского исполнительного комитета от 04.02.2009 г. № 83 «Об утверждении Инструкции о порядке предоставления рассрочки по внесению платы за право заключения договоров аренды земельных участков или платы за земельные участки, предоставляемые в частную собственность»;
  - 7. Заявления для участия в аукционных торгах принимаются Государственным предприятием «Гомельгеодезцентр» с 11 января по 15 февраля 2021 г. включительно. Дни приема: понедельник, среда, пятница с 08.00 до 16.30 (обед – 12.00-13.00) по адресу: г. Гомель, ул. Барыкина, 149, 3-й этаж, каб. 3-6, 3-14. Контактный телефон +375 232 30-12-46.

Информация размещена на сайте www.geodezcentr.by либо gomeblibz.by

О реализации имущества ОАО «Управляющая компания холдинга «Забудова»

Организатор торгов	ООО «Фрондера» 220113, г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1121; ☎ 8 (029) 308 28 97 • e-mail: info.torgi@orgtorg.by • сайт https://orgtorg.by
Продавец	ОАО «Управляющая компания холдинга «Забудова» (в лице антикризисного управляющего ООО «Партнер-консультант» ☎ +375 (29) 698-51-76, +375 (29) 502-77-77, +375 (29) 392-89-06, +375 (17) 395-58-13
Дата, время, место и форма проведения торгов	Торги в форме открытого аукциона состоятся 04.02.2021 в 12.00 (регистрация участников с 11.30 до 12.00) по адресу: г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1121
Сведения о предмете торгов и порядке ознакомления с ним	Лот № 1. Предприятие как имущественный комплекс ОАО «Управляющая компания холдинга «Забудова» (завод сухих смесей) (регистрационный номер 0001403, свидетельство № 3343 от 04.04.2018 г.) с учетом изменений (свидетельство № 3465 от 28.05.2019 г., свидетельство № 3633 от 15.10.2020 г.). Местонахождение: Минская обл., Молодечненский р-н, п. Чисть, ул. Заводская, д. 1. Начальная цена предмета торгов – 583 000,00 бел. руб. без НДС. Задаток – 58 300,00 бел. руб. Шаг – 29 150,00 бел. руб. Лот № 2. Одноэтажный производственный корпус завода сухих смесей, инв. № 630/С-45494, назначение – здание специализированное для производства строительных материалов. Местонахождение: Минская обл., Молодечненский р-н, Чистинский с/с, 1/24, вблизи поселка Чисть. Начальная цена предмета торгов – 876 000,00 бел. руб. с НДС. Задаток – 87 600,00 бел. руб. Шаг – 43 800,00 бел. руб. Лот № 3. Административное помещение № 1, инв. № 630/Д-45450, назначение – административное помещение. Местонахождение: Минская обл., Молодечненский р-н, Чистинский с/с, 1/25-1, вблизи поселка Чисть. Начальная цена предмета торгов – 85 200,00 бел. руб. с НДС. Задаток – 8 520,00 бел. руб. Шаг – 4 260,00 бел. руб. Все желающие могут предварительно ознакомиться с предметами аукциона. Контактное лицо для осмотра предметов: 8 029 303 18 05 (Новоселов Дмитрий Викторович). По вопросам наличия обременений на вышеуказанные лоты обращаться по телефону 8 (029) 171 09 46 (Кибяж Дмитрий Николаевич). Дополнительная информация по предмету торгов по телефону +375 29 308 28 97 (Анида)
Порядок определения победителя	Шаг торгов – 5 % от начальной цены предмета аукциона. Победителем аукциона признается участник торгов, предложивший наиболее высокую цену приобретения лота по сравнению с предложениями других участников. В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявка на участие в них подана только одним участником, предмет торгов продается этому участнику при его согласии приобрести лот по начальной цене, увеличенной на 5 %
Размер, порядок и сроки внесения суммы задатка	Сумма задатка для участия в торгах – 10 % от начальной цены предмета аукциона. Для участия в торгах необходимо перечислить сумму задатка на р/с ВУ36ALFA30122215570040270000 в отделении «На Красной» ЗАО «Альфа-Банк», код банка ALFABY2X, УНП 192789344. Получатель – ООО «Фрондера». Назначение платежа: «Задаток для участия в аукционе по продаже имущества ОАО «Управляющая компания холдинга «Забудова» (Лот № ...) проводимом ... 2021 г.» Срок внесения задатка: с 10.00 04.01.2021 г. по 16.00 03.02.2021 г.
Порядок приема заявок на участие в торгах	Заявления на участие и необходимые документы принимаются в рабочие дни с 10.00 до 18.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 11-21, тел. +375 29 305 86 50. Начало приема заявлений в 10.00 04.01.2021 г. Окончание приема заявлений в 16.00 03.02.2021 г.
Возмещение затрат	Победителем аукциона (Претендент на покупку) обязан возместить Организатору аукциона стоимость затрат на организацию и проведение открытого аукциона и затрат по размещению публикации в газете и на сайте bankrot.gov.by на основании счета-фактуры в течение 5 (пяти) дней со дня проведения аукциона. Вознаграждение аукциониста – 5 % от начальной цены предмета торгов. Государственная регистрация договора купли-продажи и объектов недвижимости осуществляется Покупателем за свой счет.
Срок подписания договора купли-продажи предмета торгов	Претендент на покупку должен заключить с Продавцом договор купли-продажи Объекта (Объектов) в течение 14 (четырнадцати) дней со дня проведения аукциона при условии возмещения затрат на организацию и проведение аукциона, затрат на публикацию
Срок оплаты предмета торгов	Оплата приобретенного на аукционе Объекта (Объектов) производится в соответствии с договором купли-продажи, но не позднее 30 (тридцати) дней со дня проведения аукциона
Иная информация	Порядок оформления участия в аукционе, критерии выявления победителя торгов и порядок оформления результатов торгов содержатся на сайте https://orgtorg.by. Организатор аукциона вправе после опубликования извещения о проведении аукциона отказаться от его проведения в любое время, но не позднее чем за пять дней до наступления даты его проведения. Организация и проведение аукциона осуществляются на основании норм Закона Республики Беларусь от 13.07.2012 № 415-3 «Об экономической несостоятельности (банкротстве)»

ИЗВЕЩЕНИЕ О ВНЕСЕНИИ ИЗМЕНЕНИЙ

Государственное предприятие «Минский областной центр инвентаризации и приватизации» (организатор аукциона) сообщает о внесении изменений в извещение по продаже имущества филиала «Автомобильный парк № 2» ОАО «Миноблтранс», опубликованное в газете «Связь» от 01.12.2020:

Начальная цена с НДС (20 %) – 34,80 бел. руб.
Задаток – 34,80 бел. руб.
Победитель (единственный участник) аукциона в течение 5 (пяти) банковских дней со дня проведения аукциона оплачивает организатору аукциона затраты на организацию и проведение результативного аукциона.

УНП 601070249

Извещение о проведении открытого аукциона по продаже недвижимого имущества, находящегося в собственности ОАО «Польковичи»

9 февраля 2021 года

№ лота	Предмет аукциона (наименование объекта, его местонахождение, площадь)	Начальная цена продажи предмета аукциона, бел. руб. (с учетом НДС)	Размер задатка, бел. руб.	Характеристика объекта	Условия аукциона
1	Капитальное строение с инвентарным номером 700/С-110559, общей площадью 665,0 кв. м., расположенное по адресу: Могилевская обл., Могилевский р-н, Польковичский с/с, д. Половинный Лог, ул. Центральная, 38 К	72 000 руб. 00 коп.	10 800 руб. 00 коп.	Одноэтажное здание – склад 1967 г. постройки. Фундамент – кирпичный; перекрытия – деревянные изделия; стены – блоки газосиликатные, кирпич; полы – бетон; крыша – асбестоцементный волнистый лист, рулонные кровельные материалы; проемы дверные – металлические. Земельный участок с кадастровым номером 724484405101000447 площадью 0,28 га для содержания и обслуживания здания склада (право аренды)	Без условий

Аукцион состоится 9 февраля 2021 года в 15.00 в здании Могилевского городского исполнительного комитета по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 28а.
Заявки принимаются ежедневно с 5 января 2021 г. в рабочие дни с 8 до 17 часов (обеденный перерыв с 13.00 до 14.00) по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 28а, каб. 407. **Последний день приема заявлений и внесения задатка – 5 февраля 2021 года до 17.00.**
Заявления, поступившие после указанного срока, не рассматриваются.
Заключительная регистрация участников аукциона 9 февраля 2021 с 14.00 до 15.00

Продавец: ОАО «Польковичи», 213121, Могилевская обл., Могилевский р-н, аг. Польковичи, ул. Подгорная, д. 16, тел.: (80222) 71-14-28, 74-54-72.
Организатор аукциона – МГ УКП «Центр по приватизации», 212030, г. Могилев, ул. Первомайская, 28а, контактные телефоны – (80222) 42-25-64, 8-29-59, 8-029-15-15-44.
Аукцион проводится в соответствии с порядком проведения открытого аукциона по продаже недвижимого имущества, принадлежащего ОАО «Польковичи».

Лица, желающие принять участие в аукционе, не позднее срока, указанного в извещении о проведении аукциона, подают заявление на участие в аукционе, подписанное с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон, заявление об ознакомлении с объектом, к которым прилагаются:

- документ, подтверждающий внесение суммы задатка, на расчетный банковский счет организатора аукциона – МГ УКП «Центр по приватизации», ВУ66BLB3012070008710001001, дирекция ОАО «Белинвестбанк» по Могилевской области, код BLBBY2X, УНН 700008710; с отметкой банка;
- юридическим лицом или индивидуальным предпринимателем Республики Беларусь – копия документа, подтверждающего государственную регистрацию этого юридического лица или индивидуального предпринимателя, без нотариального засвидетельствования;
- иностранным юридическим лицом – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписку из торгового реестра страны учреждения (выписка должна быть произведена не ранее 6 месяцев до подачи заявления на участие в торгах) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны учреждения с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык;
- иностранным индивидуальным предпринимателем – легализованный в установленном порядке документ, подтверждающий статус, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык;
- представителем юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная в установленном законодательством порядке (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель);
- представителем гражданина или индивидуального предпринимателя Республики Беларусь – нотариально удостоверенная доверенность;
- представителем иностранного юридического лица, иностранного физического лица или индивидуального предпринимателя – доверенность, легализованная в установленном законодательством порядке, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов заявитель (его представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, а руководитель юридического лица – также документ, подтверждающий его полномочия (приказ о назначении на должность руководителя, или заверенная выписка из решения общего собрания, правления либо иного органа управления юридического лица в соответствии с учредительными документами, или трудовой договор (контракт), или соответствующий гражданско-правовой договор, или иные документы в соответствии с законодательством).

К участию в аукционе допускаются лица, подавшие организатору аукциона в указанный в извещении срок заявление на участие в аукционе с приложением всех необходимых документов, внесенные в установленном порядке на указанный в извещении расчетный банковский счет

ООО «Фрондера» извещает о проведении открытого аукциона по продаже имущества ЗАО «Ростэм»

Лот	Наименование	Местонахождение	Начальная цена без НДС, бел. руб.	Задаток, бел. руб.	Шаг аукциона без НДС, бел. руб.
1	Доля в уставном фонде Общества с ограниченной ответственностью «АгропромИль» в размере 100 %	Минская область, Вилейский р-н, д. Ободовцы	3 008 000,00	300 800,00	150 400,00

В отношении Лота проводятся шесть повторные торги. Ранее публикация размещалась в газете «Связь» № 145 (29259) от 29.07.2020, стр. 14; № 175 от 09.09.2020, стр. 11; № 181 от 17.09.2020, стр. 15; № 193 от 03.10.2020 стр. 6; № 207 от 23.10.2020, стр. 6; № 225 от 18.11.2020 стр. 14; № 241 от 10.12.2020 стр. 10

Условия аукциона и критерии выявления победителя
Торги проводятся при наличии не менее двух допущенных к участию в них участников. Аукцион проводится до наиболее высокой цены предмета аукциона. Аукционист объявляет участника, предложившего более высокую цену за предмет аукциона, трижды повторяет последнюю цену и при отсутствии надбавок объявляет о том, что имущество считается проданным лицу, которое предложило на аукционе самую высокую цену. В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником, объект аукциона продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов. Данный участник получает статус «Претендент на покупку», и на него распространяются правила и условия, установленные законодательством для победителя аукциона. Победителем аукциона (Претендент на покупку) должен заключить с Продавцом договор купли-продажи Объекта (Объектов) после возмещения затрат на организацию и проведение аукциона, затрат на публикацию в течение 14 (четырнадцати) дней со дня проведения аукциона.
Оплата приобретенного на аукционе Объекта (Объектов) производится в соответствии с договором купли-продажи, но не позднее 30 (тридцати) дней со дня проведения аукциона.

Организатор аукциона вправе после опубликования извещения о проведении аукциона отказаться от его проведения в любое время, но не позднее чем за пять дней до наступления даты его проведения. Организация и проведение аукциона осуществляются на основании норм Закона Республики Беларусь от 13.07.2012 № 415-3 «Об экономической несостоятельности (банкротстве)».

Вознаграждение аукциониста – 1 % от конечной цены предмета торгов, складывающаяся в ходе торгов.
На Претендента на покупку распространяются правила и условия, установленные законодательством Республики Беларусь для Победителя аукциона.

Начало приема заявлений – в 10.00 06.01.2021 г.
Окончание приема заявлений в 16.00 19.01.2021 г.
по адресу: г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1121

Аукцион состоится 20.01.2021 в 12.00 (регистрация участников – с 11.30 до 12.00)
по адресу: г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1121

Порядок оформления участия в аукционе, критерии выявления победителя торгов и порядок оформления результатов торгов содержатся на сайте https://orgtorg.by.

Организатор аукциона вправе после опубликования извещения о проведении аукциона отказаться от его проведения в любое время, но не позднее чем за пять дней до наступления даты его проведения. Организация и проведение аукциона осуществляются на основании норм Закона Республики Беларусь от 13.07.2012 № 415-3 «Об экономической несостоятельности (банкротстве)».

Государственная регистрация договора купли-продажи, предприятия как имущественного комплекса и объектов недвижимости, входящих в его состав, осуществляется Покупателем самостоятельно и за свой счет

Организатор аукциона	ООО «Фрондера» 220113, г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1121; ☎ 8 (029) 308 28 97 • e-mail: info.torgi@orgtorg.by • сайт https://orgtorg.by
Продавец	ЗАО «Ростэм» в лице антикризисного управляющего ООО «Центр финансового оздоровления «Партнер-Консультант», тел. 8 (029) 365-06-97

Лёд і полымія

Майстар-клас па катанні на каньках

Узімку сэрцам любога горада становіцца каток. Рамантычнае спатканне, вясёлы вечар з сябрамі, сямейны адпачынак — на катку магчыма ўсё. Лядовыя пляцоўкі ёсць у кожным раёне сталіцы. А па-за яе межамі — у кожным населеным пункце, дзе ёсць лядовы палац. Пагадзіцеся, слізгаць і часам нават падаць куды намнога больш прыемна на роўным лёдзе пад вясёлую музыку ў кампаніі

блізкіх людзей, чым на вуліцы. Але і ў такой універсальнай і ўсім любімай забаўкі, як катанне на каньках, ёсць пэўныя правілы. Іх выкананне зробіць ваш адпачынак бяспечным і захапляльным. Начальнік каманды — старшы трэнер нацыянальнай каманды Рэспублікі Беларусь па фігурным катанні на каньках Яўгенія ШАВЕЛЬ дала чытачам «Звязды» вачны майстар-клас.

Парада першая: канькам усе ўзросты пакараюцца

Навучыцца катацца на каньках можна ў любым узросце. Прынцып навучання дарослых і дзяцей нічым не адрозніваецца, акрамя таго

тыкаванні. Аматыры лёгка могуць скакаць, бегача на каньках, ездзіць заднім ходам. Паўтаруся, самае галоўнае — перамагчы свой страх і адчуць, як раўнавага пераносіцца з адной нагі на другую. Рабіць першыя крокі на каньках лепш за ўсё каля борціка, але дазваляючы сабе яго адпусціць. Дам, ма-

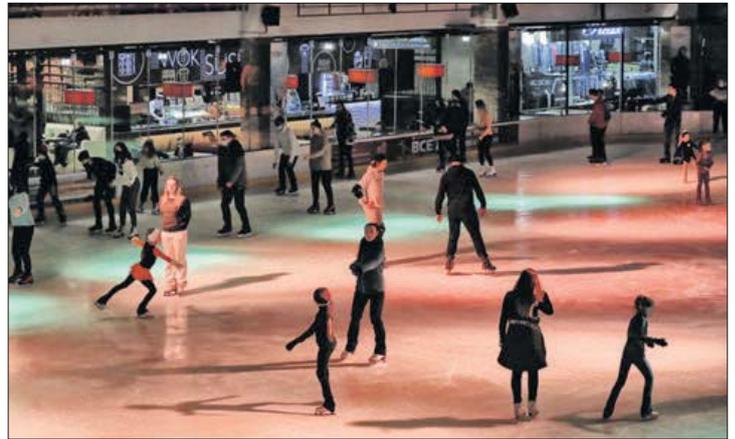
Гэта бяспечна і эфектыўна. Няхай хвілін 20 малое пакатаецца з «пінгінам», прывыкне да канькоў, лёду. А потым мержонна прапанаваць яму проста пахадзіць па лёдзе, як па падлозе.

Парада другая: канькі замяняюць фітнес

Катацца на каньках можна людзям любога ўзросту і вагі. Але высокім будзе крыху складаней. Цэнтр цяжару ва ўсіх адзін, і тым, у каго цела даўжэйшае, складана справіцца з заносам на лёдзе. Высокаму чалавеку патрэбна больш часу, каб навучыцца катацца на каньках, чым таму, хто ніжэйшы. Звярніце ўвагу: амаль усе паспяхова прафесійныя фігурысты невысокага росту. Вага ўвогуле ні на што не ўплывае. За выключэннем выпадкаў, калі чалавеку цяжка паварочвацца і варушыць рукамі і нагамі. Але гэта магчыма выправіць. У спалучэнні з правільным рэжымам харчавання катанне на каньках можна выкарыстоўваць як спосаб пахудзення.

Увогуле канькі могуць лёгка замяніць фітнес. Выдатна развіваецца вынослівасць, трэніруецца дыхальная сістэма. Падчас катання задзейнічаны ўсе групы м'язы. Калі трэба падкачаць ягадзіцы, рукі, ногі, дастаткова чаргаваць рукі і проста слізгаць на каньках. Каб патрэніраваць рукі, варта праехаць адзін круг з рукамі наверх, а другі — скаўшы рукі ў замок за спінай. Робячы выпад уперад, вы трэніруеце заднюю паверхню цела, выпад назад — пераднюю паверхню. Выдатнае практыкаванне «змейка» — трэніруе ўвесь арганізм, а вам трэба толькі коўзацца злева направа, справа налева. Чым багацейшая ваша фантазія — тым больш практыкаванню можна прыдумаць.

Гэтыя практыкаванні не адносяцца да прафесійна-

Саме галоўнае — перамагчы свой страх і адчуць, як раўнавага пераносіцца з адной нагі на другую.

га фігурнага катання, гэта базавае комплекс, які выконваюць дзеці ў першыя месяцы навучання. І яны вельмі простыя — звычайнае слізганне на двох нагах. Выконваючы такія практыкаванні тры разы на тыдзень, за месяц можна лёгка дасягнуць жаданай формы.

Парада трэцяя: галоўная дэталю гардэроба — шкарпэткі

На катку патрабуецца асаблівы дрэс-код. Адзенне павінна быць не вельмі цёплае і не вельмі халоднае, але каб не скоўвала рукі. Аматырам можна катацца і ў джынсах, але лепш апрагнуць звычайныя спартыўныя стрэйчавыя штаны з цёплай падкладкай. Нягледзячы на тое што на катку халодна, дастаткова звычайнай баваўнянай кофты і камізэлькі, якую можна зняць, калі стане гарача. Такое адзенне дапаможа цэлу разагрэцца да патрэбнага ўзроўню. З разагрэтым целам здараецца менш траўмаў ці мікрападкладкаў. Як мама, сваім дзецям на каток я заўжды апранала штаны на цёплым сінтэпоне, яны дастаткова мяккія, цёплыя і не прамакаюць. На цэлу — майку, баваўняны гольф. Абавязкова для дарослых і для дзяцей шапка і пальчаткі. Лёд «драпаецца», і пальчаткі ахоўваюць далоні. А шапка патрэбна не толькі для таго, каб змякчыць удар галавой, але і каб не застудзіць вушы. На кожным катку розная тэмпература. Напрыклад, каток на «Мінск-арэне» дастаткова цёплы, а на «Чыжоўка-арэне» — халодны. Плюс ад руху на лёдзе ўзнікае вецер.

Важна звярнуць увагу на шкарпэткі. Ваўняныя шкарпэткі строга забаронены. На каток апранайце толькі баваўняныя. Па-першае, яны забяспечваюць гігіену ног. Па-другое, у такіх шкарпэтках прасцей стаць на каньках. Калі машына едзе, ёй на шыну не надзяваюць шкарпэткі. Чым танчэйшы матэрыял і чым меншая адлегласць паміж бацінкам і нагой, тым лепш адчуваецца канёк. Ён становіцца працягам нагі, рухаецца, паварочваецца разам з целам — і гэта ўсё патрэбна ўлічваць. Адчуваючы апору,

прасцей прывыкнуць да яго і навучыцца катацца.

Парада чацвёртая: памер мае значэнне

Залог паспяховага катання — правільны выбар канькоў. Ідэальныя канькі павінны быць зроблены са скуры звонку і з замшы ўнутры. Надзвычайна бацінак канька, трэба правярыць, ці шчыльна ён аблягае ступню. Памер бацінак павінен быць на 0,5 сантыметра большы за звычайны памер абутку. Правярыць гэта можна толькі па сцельцы. Засяваючы палец у бацінак, каб правярыць памер, вы вызначаеце гэтым неабходны запас у 1,5 сантыметра. Самае галоўнае — каб нічога не ціснула. Варта пахадзіць у каньках па краме, папрывыдаць. Бацінак канька павінен быць не мяккі і не цвёрды. Канешне, у кожнага свае перавагі, фірмы выпускаюць канькі рознай шчыльнасці, таму выбарчы ёсць з чаго. Увогуле канькі варта выбіраць як тапачкі, каб нагам было камфортна.

«палёце» ў борцік катка. У такім выпадку, выцягваючы рукі наперад, вы рызыкаеце іх зламаць.

На прасторах інтэрнэту можна знайсці «страшылкі» аб тым, што чалавека, які ўпаў, могуць моцна парэзаць чужым каньком. На жаль, такое сапраўды можа здарыцца ў рэальнасці, але толькі ў выпадку, калі вы ўпалі і працягваеце ляжаць на лёдзе. Пры падзенні перш за ўсё патрэбна прыбраць рукі з лёду, сеці, абалерціся на калена і падымацца. Калі вельмі цяжка ўзняцца, можна абалерціся і рукамі, але яны павінны быць максімальна блізка да вашых канькоў, і важна, каб побач ніхто не ехаў.

Парада шостае: упэўнены погляд арла

Катаючыся на каньках, нельга глядзець уніз. Калі галава нахілена ўперад, плечы і ягадзіцы адстаюць назад, і вы проста стаіце на зубцах

Беручы канькі ў арэнду на катках, часта няма магчымасці шукаць ідэальныя для сябе памер. Але для катання на 45 хвілін гэта не крытычна. Влікае значэнне мае ступень заточанасці ляза. Вельмі вострае лязо мае моцную счэпку з лёдам, таму немагчыма будзе адштурхнуцца. А з вельмі тупымі лёзамі не атрымаецца спыніцца.

Рухацца ў такім становішчы цэла амаль немагчыма і небяспечна. Гледзячы наверх, вы стаіце на пятках, катацца такім чынам таксама немагчыма. Патрэбна заняць такое становішча, каб лязо канька было пасярэдзіне — максімальна роўная спіна, рукі свабодна рухаюцца ў розныя кірункі, ногі мяккія, вочы накіраваны ўперад.

Парада пятая: падайце правільна

Лепш за ўсё на катку не падаць і да апошняга трымацца на нагах. Але калі «палёт» непазбежны, падайце правільна. Трэба старацца максімальна страхаваць сябе рукамі, падстаўляючы іх пад сябе, а не групавацца. Рукі выцягвайце наперад. Лепш падаць на бок, так вы зберажэце твар, рукі, хвасцец. Лепш ударыцца сцяганом, чым хвасцец ці патыліцай. Групавацца варта толькі пры

Парада сёмай: атрымлівайце задавальненне

Калі вы катаецеся на каньках, у вас паліпаецца цыркуляцыя крывацілу ў крыві, яна становіцца больш насычанай і хутчэй пераносіць кісларод па арганізме. Падчас пандэміі гэта вельмі важна. Дзякуючы канькам трэніруецца дыхальная сістэма.

І самае галоўнае — катанне на каньках зарадкае пазітвам і збліжае людзей.

Валерыя СІЯЦКО.
Фота Ганны ЗАНКАВІЧ.

Калі ваш сябар упэўнена стаіць на каньках і проста баіцца адзіна ад борціка, яго можна акуртаваць выцягнуць у цэнтр. Гэта будзе здаровым псіхалагічным штуршком.

што дарослым трэба пазбаўляцца ад страху. Дарослы разумее, што трэба адраваць нагу і зрабіць крок, але на каньках ён баіцца гэта зрабіць. Самае галоўнае на этапе навучання — адштурхнуцца і паехаць на двох нагах, пасля гэтага вы навучыцеся адчуваць канькі і справа наладзіцца. Але ў дарослых гэты этап займае больш часу, чым у дзяцей. Ім неабходна па пляц разоў тлумачыць, што патрэбна паставіць нагу дыяганальна і паехаць прама і потым другую нагу занесці такім жа чынам. Галавой яны раэумеюць, як што выконваць, але ім цяжка рабіць гэта цэлам і яшчэ цяжэй перамагчы свой страх.

Дарослыя задаюць вельмі шмат пытанняў. Часцей за ўсё пытаюцца, як перанесці вагу з правай нагі на левую, з якой часткі цэла трэба пераносіць вагу ў першую чаргу. Лыткі, сцёгны, таз, плечы — у такой паслядоўнасці пераносіцца вага. Патрэбна навучыцца адчуваць сваё цэла, тады будзе развівацца спартыўная памяць і каардынацыя. Як толькі дарослы чалавек адчуе сваё цэла на сваіх «новых нагах», якімі становіцца канькі, ён можа вучыць розныя прак-

чыма, шкодную парадку: калі ваш сябар упэўнена стаіць на каньках і проста баіцца адзіна ад борціка, яго можна акуртаваць выцягнуць у цэнтр. Гэта будзе здаровым псіхалагічным штуршком.

Дзяцей лепш за ўсё ставіць на канькі ў чатыры гады. Гэта аптымальны ўзрост, калі дзіця ўжо сфарміравана і фізічна, і псіхалагічна. Калі бацькі ўпэўнены катаюцца

У спалучэнні з правільным рэжымам харчавання катанне на каньках можна выкарыстоўваць як спосаб пахудзення.

на каньках, то яны могуць самастойна навучыць дзіця. Бацькам, якія самі толькі вучацца, лепш не рызыкаваць. Для дзяцей ёсць спецыяльныя трэнеры — «пінгвін». Ён мае влікі пункт апоры і дзіця, трымаючыся за яго, займае звычайнае становішча, не згінаецца і пры гэтым адштурхоўваецца ножкамі.

Жыццё будзе даваць шмат магчымасцяў для прагрэсу і росту

Усходні гараскоп на 2021 год

Пацук (Мыш)

Год павольнага руху наперад і набывання жыццёвага вопыту праз пераадоленне ўнутраных праблем і супярэчнасцяў. Мае адбыцца паляпшэнне матэрыяльнага становішча, якое можаце скарыстаць для набывання нерухомаści, аўтамабіля ці пачатку новага бізнесу. Жыццё прынясе магчымасці перажыць значныя перамены ў адносінах з супрацьлеглым полам. Шлях да сэрца тых, каго вы кахаеце, будзе ляжаць праз здольнасць быць для іх псіхалагам. Бліжэй да сярэдзіны года можа значна павялічыцца кола асабістых і рабочых кантактаў. На ўсё можа не хапаць часу з-за актыўнага камунікавання. Паспехі ў кар'еры будуць залежаць ад магчымасці знаходзіць агульны інтарэсы і падыходзіць ў светапоглядзе. Чым больш патрабавальнымі вы будзеце ў дачыненні да сябе, тым на большы поспех можаце разлічваць.

Бык

Год вялікіх магчымасцяў а таксама пераадолення значных перашкод на шляху да поспеху. Самым вялікім дасягненнем можа быць пазбаўленне ад шкодных звычак, а таксама значнае абнаўленне кола сяброў і знаёмых. Асабістае жыццё будзе немагчымае без кахання і значных змен. Прыгоды з супрацьлеглым полам абяцаюць застацца ў памяці надоўга і стаць велімі значымі і сур'ёзным жыццёвым этапам. Прагрэс у кар'еры і рабоце будзе немагчымы без веры ў сябе. Жыццё падорыць шмат кірункаў прагрэсу. Але ж ад вас спатрэбяцца намаганні, каб вызначыць існае, сабраць кола папярнікаў і аднадумцаў. Цяпер час для каманднай гульні. Паспеху будзе стоіць, наколькі хопіць палёту вашых мар. Але ж трэба знайсці сілы, каб штодзённа ператвараць гэтыя мары ў рэальнасць.

Тыгр

Год падрыхтоўкі да значных змен у кар'еры і на рабоце. Для гэтага неабходна будзе пастаянна ўдасканальваць професійнае майстэрства і быць чуйным да ўсяго новага. Будучы нечакана вырашаюцца матэрыяльныя праблемы, знаходзіцца новыя крыніцы заробку. Але ж пастарайцеся разумна адносіцца да маёмасці, як сваёй, так і найбліжэйшых сяброў, каб не спарэдзіць супярэчнасці з доўгатэрміновымі наступствамі. Пазітыўныя працэсы адбудуцца ў сям'і і ў сваёй. Можна спадзявацца, што яны паспрыюць у справе адносін з супрацьлеглым полам. Звяртайце ўвагу на стан здароўя і тады, калі ўсё добра. Танней прадудзіць праблему, чым яе лячыць. Будучы выдатны магчымасці выехаць за мяжу, перажыць яркія і лёсавырашальныя вандроўкі, у тым ліку і з мэтай набывання новай спецыяльнасці ці вучобы.

Трус (Кот)

Год прынясе значныя змены ў бліжэйшым акружэнні, а таксама ў асабістым жыцці. Каб імі скарыстацца, трэба быць больш чуйным да людзей і прыходзіць ім на дапамогу тады, калі гэтага запатрабуюць абставіны. Працоўнае жыццё прынясе шэраг магчымасцяў. Але ж ад вас залежыць, як выкарыстаць іх: для сябе любімых ці сабраць каманду, кола аднадумцаў. Адносіны з супрацьлеглым полам будуць вымагаць ахвяры. Але ж можа ахвяраваць сабе на карысць і не атрымаць чаканага выніку. А можна ахвяраваць для таго, што блізка вамашу сябе, і атрымаць значна больш, чым можаце ўявіць. Жыццё будзе даваць мноства магчымасцяў паляпшыць стан здароўя, калі суддзесці гэту мэту са стылем жыцця і адносінах да навакольнага асяроддзя.

Цмок (Дракон)

Асцярожнасць і засяроджанасць на галоўным ствараць падмурак для поспеху ў розных сферах жыцця. Рухайцеся да акрэсленых вамі мэт, упліваючы не толькі свае інтарэсы, але і памкненні родных і блізкіх. Сям'я дапаможа ў найбольш крытычныя моманты — калі парадзіць, а калі і матэрыяльна. У кар'еры і працоўным жыцці шмат што будзе вырашаць кола аднадумцаў і людзей з падобнымі жыццёвымі каштоўнасцямі. Магчымы рост даходу, удзел у прыбытковых праектах і мерапрыемствах. Дзякуючы гэтым можна будзе зрабіць буяныя пакуці. Будучы шанцы павандраваць, вырашыць праблемы з нерухомасцю, набыць кавалак зямлі ці жылліша. Але ж стан здароўя будзе патрабаваць увагі і сістэмных мер для яго паляпшэння. Трэба быць уважлівым, каб новыя сябры і знаёмыя не выкарысталі вашыя магчымасці ў сваіх інтарэсах. Любыя адносіны павінны быць узаемавыгаднымі.

Змяя (Змей)

Крок за крокам вы будзеце пераадоляваць перашкоды. Жыццё будзе даваць шмат магчымасцяў для прагрэсу і росту. Але ж ад вас залежыць, у што вы і ператворыце — у рэальнасць ці ў чарговае чаканне лепшага. Сямейнае жыццё і адносіны з супрацьлеглым полам запатрабуюць хуткай рэакцыі на праблемы сваякоў. Менавіта яны здолюць выказаць слухныя думкі аб вашым коле знаёмых і сяброў. У кар'еры і на рабоце можа чакаць сістэмных змен. Але ж якія яны і былі б пазітыўныя, пастарайцеся ўбачыць далёкія мэты, каб лепш разгледзець рэальнасць дня сённяшняга. Пастарайцеся гаварыць больш праў-

ды сабе, чым іншым людзям. Калі сур'ёзна ставіцца да здароўя, цэла аддзячыць вам добрым самаадчуваннем і высокай працаздольнасцю.

Конь

Кожная перамога нараджаецца ў сэрцы і свядомасці. Перш чым брацца за змяненне жыццёвых абставін, трэба атрымаць раўнавагу ў свядомасці і псіхіцы. Работа і кар'ера запатрабуюць здольнасці працаваць на мяжы сваіх сіл, не марнуючы час на дробязі і другасныя справы. Дасведчаньня людзі кажучы, што талент — гэта менш як дзесяць працэнтаў поспеху. Астатняе — праца. Але ж можна чакаць лёгкіх перамог у асабістым жыцці і адносінах з супрацьлеглым полам. Пераконаючы тых, каго вы любіце, не забывайцеся, для чаго вы гэта робіце. Гэтаім будзе найвышэйшай перашкодай поспеху ў дадзенай сферы. Стан здароўя залежыць ад таго, наколькі глыбока вы будзеце прыслухоўвацца да сігналу, што ідуць ад вашага арганізма.

Каза (Авечка)

Прышоў час умацавання сваіх пазіцый у кар'еры і грамадскім жыцці. Каб поспех стаў вашым пастаянным спадарожнікам, трэба шанаваць добрых сяброў і знаёмых, якія прыходзілі вам на дапамогу раней. Не забывайцеся на дабро, якое прыйшло ад блізкіх і родных. Калі памятаеце яго, то яно вяртаецца з большай сілай. Можна чакаць паляпшэння матэрыяльнага становішча. Але трэба быць уважлівым, калі гаворка ідзе аб чужых грашах, крэдытах. Доўг лёгка займець, а воль пазбавіцца ад яго бывае вельмі цяжка. Вельмі добры год для атрымання адукацыі, вандроўкаў, у тым ліку за мяжу, а таксама сур'ёзных перамен у асабістым жыцці. Чым больш сур'ёзна будзеце адносіцца да каханна, да сваёй другой палавіны, тым лепш будучы складацца абставіны асабістага жыцця.

Малпа

Рашучасць у дзеяннях і здольнасць сваёй думкай прадудзіць праблемы будучы самым важным падмукам дасягнення поспеху. Прышоў час прыемных клопатаў дзеля сям'і і сваёй. Магчымыя станоўчыя змены ў асабістым і сямейным жыцці. Яны адбудуцца дзеля стымулявання вашай ініцыятыўнасці і развіцця здольнасці браць частку праблем родных і блізкіх на сябе. Самастойнасць у дзеяннях, калі размова ідзе аб кар'еры, павялічыць кола вашых вандроўкі і паспрыюць значным пераменам да лепшага. Добры год, каб удасканаліць сваё майстэрства, змяніць месца работы альбо пайсці на вучобу. Будучы значныя вандроўкі як па справах, так і ў якасці адпачынку. Стан здароўя паляпшыцца дзякуючы пазбаўленню ад шкодных звычак і кантролю над тым, як вы харчуецеся.

Певень

Год парадоксаў і ўдалага збегу абставін у многіх кірунках вашага жыццёвага шляху. Галоўнае, каб вы навучыліся выкарыстоўваць гэтыя спрыяльныя абставіны не марнуючы час. Кемліва і ўменне хутка засвоіць новае будучы галоўным залогам дасягненняў у працоўным жыцці. Есць шанцы адлучыць станоўчыя змены ў кар'еры. Але ж прыйдзецца спадзявацца з большага на свае сілы. Калі размова ідзе аб уплыве і ўплыве, то сяброў застаецца мала. Добры стан здароўя будзе вынікам пастаяннай увагі да харчавання і спосабу жыцця. Арганізм павінен шмат адпачываць, каб добра працаваць. Адносіны з супрацьлеглым полам будуць патрабаваць ахвяравання сваімі комплексамі і шкоднымі звычкамі. Дзякуючы вашым намаганням год прынясе значныя станоўчыя змены ў сямейным жыцці.

Сабака

Добры падмурак для прагрэсу і росту можна пабудавать на аснове крытычнага стаўлення да сваіх хібаў і недахопаў. Чым больш патрабаванню будзе да сябе, тым больш будзе прагрэс у справах — як асабістых, так і грамадскіх. Год пераадолення складанасцяў у жыцці сямейным і зносінах з супрацьлеглым полам. Вашым сваякам патрэбна не крытыка, а дапамога і спачуванне ў складаных жыццёвых абставінах. Добрыя магчымасці ў кар'еры з'явіцца, калі вы здолееце аб'яднаць вакол сябе аднадумцаў. А для гэтага трэба быць натхнёнымі нейкай важнай для грамадства і людзей ідэяй. Не трэба ахвяраваць сваім здароўем дзеля паляпшэння вынікаў на рабоце. Перанаспружанне і стрэс могуць дорага каштаваць вам.

Дзік (Свіня)

Выкарыстоўвайце кожны момант жыцця, каб убачыць і зафіксаваць унутраныя змены, якія адбываюцца ў вашай псіхіцы і свядомасці. Асноўным фактарам поспеху будучы члунасць да сябе і магчымасць ужыць інтуіцыю і розум для вырашэння задач, што паўстаюць тут і цяпер. Каб кар'ера ішла ўгору, трэба навучыцца жыць і дзейнічаць у цяперашнім часе. Паспех будзе залежаць ад хуткасці ператварэння ідэй і рашэнняў у спраўданыя дзеянні і ўчынкi. Але ж трэба быць акуратнымі, вырашаючы юрыдычныя праблемы і пазычаючы грошы. Можна не разлічваць свае сілы і трапіць у непрыемнасці. Пераадолець цяжкасці ў асабістым жыцці і адносінах з супрацьлеглым полам дапамогуць сябры.

Уладзімір ВАСЮК, астралаг.

Гараскоп стрыжак на студзень

5 студзеня, аўторак. Новая прычоска падые настрой, павысіць самаацэнку і веру ва ўласныя сілы, афарбоўванне ў яркі колер прыцягне да вас пазітыўных і патрэбных людзей.

6 студзеня, серада. Нейтральны час для стрыжкі валасоў. Час умацавальных працэдур для шавялюры, вазьміце на ўзбраенне масажы і гаючыя маскі.

7 студзеня, чацвер. Сёння лепш не хадзіць да майстра, паколькі любія маніпуляцыі з валасамі пацягнуць за сабой дэпрэсіўны стан. Месяц, які ўбывае, запавольвае рост астрыжаных валасоў.

8 студзеня, пятніца. Стрыжка можа мець непракказальныя негатыўныя наступствы, рост валасоў запавольваецца.

9 студзеня, субота. Ідэальны дзень для тых, хто хоча стаць больш актыўным, пазітыўным і жыццядарасным. Стрыжка прыцягне ўдачу і добрыя ўражанні, новыя сустрэчы і знаёмствы.

10 студзеня, нядзеля. Калі вы расчараваны і маеце патрэбу ў энергетычным падсілкоўванні, схадзіце да любімага майстра, толькі афарбоўка ў гэты дзень непажадана.

11 студзеня, панядзелак. Падстрыгайцеся, калі вы хочаце жыць у гармоніі са светам. Новая прычоска прывядзе да станоўчых змен у асабістым жыцці і на рабоце. Падстрыгшыся, зірніце ў люстэрка, вы ўбачыце там зусім іншага, больш шчаслівага чалавека.

12 студзеня, аўторак. Лепш адклікаць візіт да цырульніка, пасля стрыжкі валасы могуць стаць непапулярнымі, дрэнна ўкладвацца і доўга адрастаць.

13 студзеня, серада. Выдатны дзень па гараскопе стрыжкі. Падстрыгаемца і загадаем удачу. Кароткая стрыжка прыцягне удачу на рабоце, прычоска на доўгіх валасах прынясе шчасце ў асабістым жыцці, новы колер валасоў дасць здароўе і дабрабыт.

14 студзеня, чацвер. Выдатны дзень для змены іміджу, калі вы даўно марылі пра новую экстравагантную стрыжку і незвычайнае афарбоўванне, то гэты дзень настаў для таго, каб удала ўвасобіць вашу ідэю.

15 студзеня, пятніца. Даволі неспрыяльны перыяд для стрыжкі, які прыводзіць да паслаблення агульнага імунітэту арганізма, што павышае верагоднасць узнікнення рознага роду захворванняў.

16 студзеня, субота. Няўдалыя любія дзеянні па змяненні вонкавага аблічча, дачкайцеся лепшага размяшчэння планет для маніпуляцыі з валасамі.

17 студзеня, нядзеля. Стрыжка і афарбоўка валасоў непажаданыя, могуць негатыўна паўплываць на вашу прывабнасць, настрой.

18 студзеня, панядзелак. Неспрыяльны дзень для наведвання майстра-цырульніка, стрыжка можа значна запавольваць рост валасоў.

19 студзеня, аўторак. Любія маніпуляцыі з даўжынёй і колерам валасоў рэкамендуецца перанесці на больш удалы дзень. Інакш валасы могуць стаць непапулярнымі, пачаць выпадаць.

20 студзеня, серада. Добры дзень для стварэння новай прычоскі і афарбоўвання ў любія адценні. Спрыяльныя салонны догляд і хатнія працэдур для аздораўлення валасоў.

21 студзеня, чацвер. Падстрыгшыся ў гэты дзень, вы знімеце з сябе ўсе крыўды, трывогі і шкадаванні, здабудзеце спакой і ўнутраную гармонію.

22 студзеня, пятніца. Час брунетак з класічнымі прычоскамі і хвалістымі ўкладкамі. Светлавалосым лёгкае састрыганне кончыкаў дасць станоўчы зарад. Калі вы не замужам, тэрмінова адпраўляйцеся ў цырульню. Створаны сёння вобраз завае не аднаго кавалера, раптам сустрэнеце палавінку.

23 студзеня, субота. Выдатны дзень для новай стрыжкі. У гэты дзень разам з састрыжанымі валасамі вы зможаце ачысціць сябе ад негатыву. Валасы стануць моцнымі і здаровымі.

24 студзеня, нядзеля. Асвятляем валасы і ствараем паветранасць на галаве, каб прыцягнуць станоўчыя энергетычныя зарады. Калі не задаволены сабой і сваім настроем, вам абавязкова дапаможа ваш майстар.

25 студзеня, панядзелак. Неспрыяльны перыяд ні для стрыжкі, ні для афарбоўвання. Паспрабуйце зрабіць арыгінальную прычоску, праявішы крышчак фантазіі.

26 студзеня, аўторак. З нажніцамі, машынкай і плойкай сёння можна нарвацца на шматлікія канфлікты дома і на рабоце, менавіта пра гэта кажа мясцавы гараскоп.

27 студзеня, серада. Дзень адпачынку і асалоды, непажаданыя ніякія маніпуляцыі з вашай шавялюрай.

28 студзеня, чацвер. Сёння можна зрабіць стрыжку, якая дасць папулярнасці ў супрацьлегла полу. Унутраны голас сёння вызначыцца з выбарам колеру лепш за любога стыліста.

29 студзеня, пятніца. Хочаце мець прыгожыя валасы? Тады надшыю час ісці да цырульніка, стрыжка прыдаць валасам гладкасці і бляску.

30 студзеня, субота. Стрыжка сёння не толькі забяспечыць добрую форму, але і будзе станоўча ўплываць на здароўе валасоў. Ваша звычайная прычоска будзе самым добрым варыянтам. Імкніцеся часцей расчэсваць валасы, каб актывізаваць іх рост. Для афарбоўкі валасоў выкарыстоўвайце мяккія фарбавальнікі і сродкі, якія таніруюць.

31 студзеня, нядзеля. Заклікаем прыроду дадаць абаяння і прывабнасці. Падстрыгшыся ў гэты дзень, атрымаеце шанец памірыцца з усімі ворагамі.

2021 ЗВЯЗДА

Беларуская газета

СТУДЗЕНЬ	ЛЮТЫ	САКАВІК
П А С Ч П С Н	П А С Ч П С Н	П А С Ч П С Н
1 2 3	1 2 3 4 5 6 7	1 2 3 4 5 6 7
4 5 6 7 8 9 10	8 9 10 11 12 13 14	8 9 10 11 12 13 14
11 12 13 14 15 16 17	15 16 17 18 19 20 21	15 16 17 18 19 20 21
18 19 20 21 22 23 24	22 23 24 25 26 27 28	22 23 24 25 26 27 28
25 26 27 28 29 30 31		29 30 31

КРАСАВІК	МАЙ	ЧЭРВЕНЬ
П А С Ч П С Н	П А С Ч П С Н	П А С Ч П С Н
1 2 3 4	1 2	1 2 3 4 5 6
5 6 7 8 9 10 11	3 4 5 6 7 8 9	7 8 9 10 11 12 13
12 13 14 15 16 17 18	10 11 12 13 14 15 16	14 15 16 17 18 19 20
19 20 21 22 23 24 25	17 18 19 20 21 22 23	21 22 23 24 25 26 27
26 27 28 29 30	24 25 26 27 28 29 30 31	28 29 30

ЛІПЕНЬ	ЖНІВЕНЬ	ВЕРАСЕНЬ
П А С Ч П С Н	П А С Ч П С Н	П А С Ч П С Н
1 2 3 4	1	1 2 3 4 5
5 6 7 8 9 10 11	2 3 4 5 6 7 8	6 7 8 9 10 11 12
12 13 14 15 16 17 18	9 10 11 12 13 14 15	13 14 15 16 17 18 19
19 20 21 22 23 24 25	16 17 18 19 20 21 22	20 21 22 23 24 25 26
26 27 28 29 30 31	23 24 25 26 27 28 29 30 31	27 28 29 30

КАСТРЫЧНІК	ЛІСТАПАД	СНЕЖАНЬ
П А С Ч П С Н	П А С Ч П С Н	П А С Ч П С Н
1 2 3	1 2 3 4 5 6 7	1 2 3 4 5
4 5 6 7 8 9 10	8 9 10 11 12 13 14	6 7 8 9 10 11 12
11 12 13 14 15 16 17	15 16 17 18 19 20 21	13 14 15 16 17 18 19
18 19 20 21 22 23 24	22 23 24 25 26 27 28	20 21 22 23 24 25 26
25 26 27 28 29 30 31	29 30	27 28 29 30 31

